A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI ÁPRILIS HÓ 21-IK NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BÍRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

S FÜGGELÉKÜL AZ IDŐSZAKI TANÁCS 1910. MÁRCIUS 30.-ÁN TARTOTT BÍRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

SZABÓ ISTVÁN

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA.

DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

1910—2-21.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI ÁPRILIS HÓ 21-IK NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BÍRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

S FÜGGELÉKÜL AZ IDŐSZAKI TANÁCS 1910. MÁRCIUS 30.-ÁN TARTOTT BÍRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

SZABÓ ISTVÁN

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA.

DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

1910—2-21.

A nagyszalontai református egyházmegye 1910. évi április hó 21-ik napján Nagyszalontán tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

I. Tanácsbírák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Széll Kálmán	Fábián László
Nagy Imre	dr. Balogh Elek
Böszörményi Lajos	gróf Tisza Kálmán
Csécsi Imre	Hadházy Kálmán.
Bagdi János	
Szabó István.	

II. Jegyzők:

Szabó István, Fogarassy Bálint lelkészi-, Tatár Balázs, Szabó Lajos világi részről.

III. Számvevőszéki tagok:

Bagdi János, Kassay Béla, Ónody Sándor, Kolumbán Áron, dr. Szarka Sándor, Tatár Balázs, Borbély László.

IV. Lelkészek:

Bagdi János anti, Balog Ambrus sarkadi, Bessenyei Imre mezősasi, Bódogh János bajji, Bokor Sándor erdőhegyi, Boros Gábor árpádi, Bottyán Pál belényesi, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Csécsi Imre aradi, Fogarassy Bálint ágyai, Gyenge János bélzerindi, Hunyadi László gyoroki, Kassay Béla tenkei, Kolumbán Áron kötegyáni, Könyves János fenesi, Lengyel Imre radnalippai, Nagy Dániel szentleányfalvai, Nagy Endre sarkadkeresztúri, Nagy Imre ugrai,

Ónody Sándor mezőgyáni, Perecz István harsányi, Szabó István geszti, Szathmáry István remetei, Széll Kálmán nagyszalontai, Szondy Géza kisperegi, Tóth János sonkolyosi, Unghváry Gyula tamásdai, Vass Jenő vadászi lelkészek.

V. Tanító képviselők:

Papp Imre, Pósta Lajos, Szabó Lajos

VI. Egyházak világi képviselői:

Bajjról: Zágonyi Mihály; Bélzerindről: Gyarmati János; Komádiból: Seprenyi Márton; Kötegyánból: Bujdosó Péter; Nagyszalontáról: Kálmándi Mihály és Mogyorós Mihály; Nagyzerindről: Gál András; Sarkadról: Varga Gábor; Ugráról: G. Kiss János.

Balog Ambrus esperes szívből fakadt, szívhez szóló buzgó imádsága után

Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok, mint hivatalára nézve idősebb elnök, mielőtt a közgyülést megnyitná, megemlékezik egy szomorú eseményről, mely érzékeny veszteséget jelent egyházmegyénkre nézve, az esperesi jelentés beszámol minden fontosabb mozzanatról, mely egyházmegyénk életében a múlt közgyülés óta előfordúlt; tudja, hogy felemlíti azt is, amit ő mondani akar; de lehetetlen, hogy már most, a gyülés legelején, kifejezést ne adjunk afelett érzett őszinte fájdalmunknak, hogy akit hosszú évek során át megszoktunk e helyen, e körben látni magunkkal együtt, annak helye — Szikszay Lajosnak helye — most üresen áll közöttünk. Hogy ki volt nekünk Szikszay Lajos? és mit veszítettünk benne? azt ebben a családias színezetü körben, hol a kölcsönös szeretet, bizalom és megbecsülés füz egybe bennünket, szinte felesleges dolog ecsetelni; a kölcsönös szeretet, bizalom és megbecsülés aranyszálai füzték őt e családhoz, melynek egyik kiemelkedő oszlopa volt; az ő vállai is hordozták egyházmegyénk épületének terhét; egyházához híven ragaszkodott, annak épitését buzgón munkálta, az egyházmegye ügyeit szívén hordozta, több rendbeli tisztségeiben hüséges, hasznos és önzetlen munkás volt. Ennyit birtunk eddig s ennyit vesztettünk most ő benne! Előterjeszti azon indítványát, hogy egyházmegyénk közgyülése a Szikszay Lajos közhasznú életének, önzetlen munkálkodásának s elismert érdemeinek emlékét jegyzőkönyvében kegyelettel örökítse meg; elvesztése felett érzett fájdalmának, igaz és őszinte részvétének kifejezését pedig jegyzőkönyvi kivonatban hozza tudomására a megboldogúlt gyászoló özvegyének.

Az élet folyama azonban tovább halad fennakadás nélkül a sírhalmok mellett is és szakadatlan folyamatában ború és derü, bánat és öröm időnként váltogatja egymást; a szomorú veszteség felemlítése után áttér egyházmegyei gondnok egy másik, de már örvendetes körülmény kiemelésére; érti ez alatt azt a nevezetes, nagy fontosságú s eredményében maradandó hatással bíró eseményt, hogy egyházkerületünk főtiszteletü és méltóságos elnöksége, püspök és főgondnok úr, az ez idei püspöki látogatás keretébe felvették egyházmegyénk területének egy jelentékeny részét is; meglátogatták kitüzött céljukhoz híven leginkább az idegen elemek közé ékelt, a nemzetiségek-lakta vidékeken fekvő s azok hatásának legjobban kitett magyar református egyházainkat; és azokban személyes jelenlétükkel, intő és tanító beszédeikkel templomban és templomon kívül serkentették, buzdították híveinket a valláshoz és egyházhoz való ragaszkodásra, a magyar nemzeti eszme ápolására és fejlesztésére, más vallású és nemzetiségü lakostársaik iránt való szeretetre s egymás kölcsönös megbecsülésére. Indítványozza, hogy egyházmegyénk közgyülése ez örvendetes esemény felemelő hatása alatt az egyházkerületi elnökség iránt, az egyházi és nemzeti missio buzgóságos teljesítéséért jegyzőkönyvében őszinte örömének s hálás köszönetének adjon kifejezést s azt jegyzőkönyvi kivonatban terjessze fel főtiszteletü püspök úrhoz és méltóságos főgondnok úrhoz.

Ezeknek előrebocsátása után üdvözölvén közgyülésünk minden rendü alkotó tagját, a gyülést megnyitja.

1. Az egyházak világi képviselői beadják megbízó leveleiket.

Neveik felolvasása után a fentebbi sorrendben igazoltatnak.

2. Esperes jelenti, hogy Csák József komádii, Szabó József borossebesi és Juhász Imre magyarhomorogi lelkészek részint gyengélkedés, részint másnemü elfoglaltatásuk miatt jelen gyülésen nem vehetnek részt.

Sajnos tudomásúl szolgál.

3. Az esperes által elkészített s a gyülés alkotó tagjai között kiosztott tárgysorozat

felolvasottnak tekintetvén, a tanácskozás sorrendjéül elfogadtatik.

4. Az elnöki megnyitó beszédre s az abban foglalt két rendbeli előterjesztésre vonatkozólag

egyházmegyénk közgyülése kimondja, hogy magát a megnyitó beszédet jegyzőkönyvébe felveszi, a

A B. F. T. J. R. A.

NÉHAI

SZIKSZAY LAJOSNAK

EGYHÁZMEGYEI TANÁCSBÍRÓNAK ÉS ÜGYÉSZNEK; ZSINATI KÉPVISELŐNEK;

A SZÁMVEVŐSZÉK, A LELKÉSZGYÁMINTÉZETI VÁLASZTMÁNY, AZ EGYHÁZMEGYEI ÉS EGYHÁZI ÉRTEKEZLET ELNÖKÉNEK;

AZ ÉPÍTTETŐ BIZOTTSÁG ÉS LELKÉSZI NYUGDÍJBIZOTTSÁG TAGJÁNAK;

AZ ÁRONI HÁZBÓL SZÁRMAZOTT S VALÓBAN EGYHÁZIAS BUZGÓSÁGÚ ÉS MINDHALÁLIG HŰ MUNKÁSNAK;

A MI EGYIK LELKES VILÁGI PAPUNKNAK NEVE ÉS EMLÉKE

LEGYEN ÁLDOTT KÖZÖTTÜNK!

benne foglalt mindkét indítványt egyhangúlag magáévá teszi s

a) az elsőre nézve határozza, hogy Szikszay Lajosnak, egyházmegyénk hosszú esztendőkön át hü munkásának, nevét és emlékét jegyzőkönyvének egy külön lapján megörökíti; váratlan elhunyta s azzal együtt elvesztése felett igaz fájdalmát s őszinte részvétét nyilvánítja és ennek kifejezését — az Úr vígasztaló kegyelmének kérése mellett — tiszteletteljesen juttatja tudomására a boldogúlt férfiú gyászoló özvegyének.

b) A generalis visitatiot illetőleg pedig, midőn egyfelől igaz örömének ad kifejezést afelett, hogy az egyházkerület nagytekintélyü elnökségét esperesünk, lelkészi karunk, világi tanácsbíráink, tanítóink, presbytereink, saját híveink, sőt más vallású és nemzetiségü lakostársaink minden rendü és rangú serege nagy lelkesültséggel s annak külső nyilvánulásaival üdvözölte, tisztelte és kísérte egész útjában; másfelől hálás köszönetét nyilvánítja főtiszteletü püspök úrnak s méltóságos főgondnok úrnak, hogy időt, erőt, fáradságot és magukat nem kímélve, felkeresték egyházmegyénknek az idegen egyházi és nemzetiségi áramlatok útjába eső egyházközségeit, hogy ott a hívek szívében a hit és erkölcs magvait hintegetve, az egyház és haza iránt való ragaszkodás érzetét ápolva, erősítsék őket az igaz vallásosságban s a tiszta magyarságban. Keblünk öröm- és hálaérzelmei mellett áldást kérő szavunkat emeljük fel a minden erő és kegyelem égi Atyjához, hogy a mi fáradhatlan vezéreinknek, főpásztorunknak és főgondnokunknak adjon továbbra is erőt és kegyelmet, segedelmet és áldást, hogy buzgó apostoli müködésüket egyházunk és hazánk javára még nagyon sokáig folytathassák s munkálkodásuk gyümölcse láttassék meg a nemzedéken és annak fiain!

Elhatározza egyházmegyei közgyülésünk, hogy érzelmeink e nyilvánulását jegyzőkönyvében megörökíti s azt jegyzőkönyvi kivonat alakjában a főtiszteletü és méltóságos egyházkerületi elnökséghez tisztelettel felterjeszti.

5. Tóth Jenő ugrai, Karakas István feketegyarmati, Kiss József nagyszalontai tanítókat, miután hivatalukban megerősíttettek s a

közgyülésen megjelentek, egyházmegyei gondnok a VI. t.-c. 26. §-a értelmében felhívja a hivatali eskü letételére.

Nevezett tanítók a közgyülés előtt a hivatali esküt leteszik, esperes buzdító szavaival s áldáskívánásával bocsáttatnak el; részükre a VI. t.-c. 26. §-a alapján bizonyitvány adandó ki.

6. Esperes beterjeszti következő jelentését az egyházmegye valláserkölcsi és anyagi állapotáról:

A) *Jelentés a nagyszalontai református egyházmegye valláserkölcsi és anyagi állapotáról az 1909. évben.*

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

A hozzám beérkezett adatok alapján a következőkben terjesztem be jelentésemet egyházmegyénknek az 1909. évi valláserkölcsi és anyagi állapotáról.

I. Valláserkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlása általában megnyugtató. 45 anya- és 8 leány egyházunkban buzgón látogatják a hívek vasárnap délelőtt és ünnepnapokon a templomot és figyelmesen hallgatják az ige hírdetését. Csak egy egyházból Pankotáról érkezett az a kedvezőtlen jelentés, hogy ott vasárnap reggelenként nem elégséges számmal, gyéren vesznek részt a hívek az istenitiszteleten.

Ünnepeinken és vasárnap délelőtt mindenütt egyházi beszédet tartanak lelkészeink. Vasárnap délután 27 anyaegyházunkban kátémagyarázatot, 2 egyházunkban (Bélzerinden és Szemlakon) bibliamagyarázatot, 9 egyházunkban káté- és bibliamagyarázatot felváltva tartanak. Vasárnap délután sem káté-, sem bibliamagyarázatot nem tartanak Árpádon, Borossebesen, Magyarhomorogon, Pankotán, Lippán, Sarkadkeresztúron, Szakálon. Ezen 7 egyházban imádságot is csak akkor tartanak, ha néha-néha vasárnap délután is elmennek a templomba a hívek.

Hétköznap reggelenként 24 anyaegyházunkban mindennap tartanak imádsággal istenitiszteletet. 2 egyházban: Fenesen és Vadászon hetenként csak kétszer; 14 egyházban csak bünbánati héten. Nem tartanak istenitiszteletet: Árpádon, Bajjon, Feketetóton, Magyarhomorogon, Lippán, Szemlakon = 6 egyházban.

Hétköznap délután egész éven át csak Nagyszalontán tartanak istenitiszteletet.

De a bünbánati hetekben délután is istenitiszteletet tartanak: Belényesen, Belényesújlakon, Fenesen, Sonkolyoson, Tárkányban és Tenkén 6 egyházban, a többi egyházakban nem.

A téli hónapokban hetenként egyszer köznap délelőtt bibliamagyarázatot tartanak 14 egyházunkban: Ant, Arad, Ágya, Bajj, Erdőhegy, Feketegyarmat, Harsány, Mezőgyán, Komádi, Kötegyán, Nagyszalonta, Sarkad, Tenke, Ugra. — Csak adventben: Árpád, Berekböszörmény, Erdőgyarak, Fenes, Mezősas, Okány, Sonkolyos, Zsadány = 8 egyházban. 33 egyházban köznap bibliamagyarázatot nem tartanak.

A konfirmációi oktatást a lelkészek végezték 21 egyházban; 34 egyházban a lelkészek felügyelete alatt a tanítók. Mindenütt a 12 éves gyermekeket konfirmálták.

Úrvacsorával éltek átlagos számítás szerint egy-egy alkalommal 5181-en. A betegeknek 27 egyházban csak a rendes 6 alkalommal a többi 28 egyházban pedig kívánatra bármikor kiszolgáltatták az úr szent vacsorát.

Nazarénusok vannak 10 egyházban, 239-en. — Baptisták 20 egyházban 255-en; Felekezetnélküliek 10 egyházban 302-en.

Az egyházi szertartást mellőzték keresztelés alkalmával 8 egyházban 39 esetben; esketés alkalmával 23 egyházban 110 esetben; temetés alkalmával 11 egyházban 54 esetben.

Viszálkodó házasok száma 16 egyházban 35 esetben van kimutatva. Vadházasok száma 34 egyházban 223.

Szegényekről gondoskodnak 29 anya- és egy leányegyházban. 14 anya- és 7 leány egyházban a 21—1895. sz. e. m. végzés és az e. t. I. t.-c. 130. §. nincsen megvalósítva.

17 egyházunkban ruhával és könyvvel való segélyezés alakjában kiadtak 1803 korona 02 fillért.

Kegyes adományok:

az egyháznak	17,628 K	75 fill.
az iskolának	1,143 „	95 „
a szegényeknek.	1,381 „	45 „
Összesen	20,154 K	15 fill.

Az egyes egyházak szerint:

Anton.

Özv. Kovács Ferencné orgona alapra . . . 10 K — fill.
A vallás- és közoktatásügyi minisztérium: Métermértékek gyüjteményét; Magyarország térképét; Európa fali térképét és Földgömböt; Ezek értéke nincsen feltüntetve.
Összesen . 10 K — fill.

Aradon.

Aranykönyv alapra	1325	K —	fill.
Templom-fűtési alapra	11	„ —	„
Vasárnapi szövetség alapra	34	„ 80	„
Gáji persely alapra	35	„ 60	„
Javítási költségre	730	„ 56	„
Szegény alapra	315	„ —	„
Összesen	2451	K 96	fill.

Ágyán.

Perselypénz szegény alapra	39	K —	fill.
néhai Bodó Katalin úrasztali takaróra	40	„ —	„
Ágya község 10 drb. könyvjutalomra	10	„ —	„
Összesen	89	K —	fill.

Szintyén.

Nagy Bálint egy szószékterítőt, értéke	5	K —	fill.
Urasztali terítőre Szücs András	2	„ —	„
Molnár M., Kovács Á., Molnár Éva 1—1 K	3	„ —	„
Összesen	10	K —	fill.

Bajjon.

Ritter Ernő szegény alapnak	50	K —	fill.
Varga Lajos	10	„ —	„
Összesen	60	K —	fill.

Belényesen.

Perselypénz	74	K 50	fill.
Krisztó József alapítványa	100	„ —	„
Urasztalát a hívek látták el	35	„ —	„
Varga Ida polg. tanítónő	14	„ —	„
Dr. Buder Ferenc iskolához címert	9	„ —	„
Konfirmáltak adománya	26	„ —	„
Báli jövedelem	150	„ 30	„
Összesen	408	K 80	fill.

Magyarcsékén.

Országos gyüjtésből templom és lelkészlakra	3343	K 03	fill.

Belényesújlakon.

Urasztalához többen	10	K 80	fill.
Kocsis János	7	50	„ „

Perselypénz	22 K	50	fill.
Országos gyüjtésből iskolára	623 „	95	„
Összesen	664 K	75	fill.

Bélzerinden.

Gróf Almássy Dénes téglakedvezmény	108 K	—	fill.
özv. Borbély Imréné úrasztali terítő	4 „	—	„
Perselypénz	21 „	41	„
Urasztalához többen kenyeret és bort adtak	40 „	—	„
Összesen	173 K	41	fill.

Berekböszörményben.

Bonnár Józsefné	5 K	—	fill.
id. Jakab János	2 „	—	„
ifj. Jakab János	1 „	50	„
Összesen	8 K	50	fill.

Borossebesen.

Perselypénz	59 K	78	fill.
Szilágyi Károly	10 „	—	„
Szilágyi Sándor	4 „	—	„
Összesen	73 K	78	fill.

Csermőn.

Többen ajánlottak	76 K	—	fill.
Perselypénz	32 „	65	„
Szitha István	100 „	—	„
Balla Juliánna	1 „	—	„
Összesen	209 K	65	fill.

Erdögyarakon.

Perselypénz	66 K	47	fill.
Bálok jövedelme	226 „	38	„
Orgona-alapra egyesektől	12 „	40	„
Szegény gyermekeknek ruhára	8 „	—	„
Urasztali kenyér és bor egyesektől	22 „	—	„
Összesen	335 K	25	fill.

Erdőhegyen.

özv. Bondár Istvánné Simon Zsuzs. harangra	50 K	—	fill.
id. Tözsér András gond. és Bokor S. lelk. templ.	100 „	—	„
Kisjenői takarékpénztár szegényalapra	50 „	—	„

Pálfi Lajosné orgona-alapra	10 K	—	fill.
Urasztalához többen kenyeret és bort adtak . . .	36 „	—	„
Perselypénz	114 „	93	„
Összesen	360 K	93	fill.

Fenesen.

Volt úrbéresek adománya fitanítói kamarára . . .	50 K	—	fill.
» „ „ leánytanítói helyettesítésre	200 „	—	„
„ „ „ lelkészlak sütőházához .	150 „	—	„
Lelk. sütőház és tan. kamara fuvar és kézi napsz. . .	150 „	—	„
Gyulai Mihályné úrasztali terítőt adott	5 „	—	„
Beiersdorf és Biach cég 300 db lécet és terméskő száll.	30 „	—	„
Perselypénz	77 „	15	„
Összesen	662 K	15	fill.

Geszten.

Gróf Tisza Istvánné vizsgai jutalom tárgyakat . .	100 K	—	fill.
Biró Mihály orgona-alapra	8 „	—	„
Pimper József harang-alapra	8 „	—	„
Csendőrség „ „	4 „	—	„
Többben „ „	72 „	—	„
Bál jövedelme „ „	50 „	04	„
Perselypénz	47 „	41	„
Összesen	289 K	45	fill.

Gyantán.

Urasztalához kenyeret és bort adtak többen . . .	56 K	—	fill.
Ábrahám Gergelyné orgonára	40 „	—	„
Fenesi Mihály és Lajos orgonára	20 „	—	„
Összesen	116 K	—	fill.

Dobresten.

Az egyház céljaira többen adományoztak. . . .	105 K	62	fill.

Gyorokon.

Perselypénz	48 K	68	fill.
Urasztalához kenyeret és bort adtak többen . .	24 „	—	„
Összesen	72 K	68	fill.

Harsányban

Táncmulatság jövedelme.	21 K	36	fill.
Olvasókör adománya	17 „	—	„
Gergely Józsefné	1 „	—	„

Gergely Lajos	10 K	—	fill.
Demeter Andrásné	2 „	—	„
Gergely József urasztalához bort	8 „	96	„
Biró Imréné	2 „	—	„
Magát megnevezni nem akaró 2 egyháztag	6 „	—	„
Perselypénz	159 „	—	„
Összesen	227 „	32	„

Kisperegen.

Perselypénz	15 K	20	fill.

Németperegen.

Perselypénz	3 K	—	fill.

Komádiban:

Péter András: Péter Ferenc emlékalapítványra	480 K	—	fill.
Többen torony építésre	859 „	02	„
Többen torony- és iskolaépítésre	124 „	30	„
Takarékmagtár adománya építkezésekre	263 „	09	„
Többen új harangra	597 „	86	„
Összesen:	2324 K	27	fill.

Kötegyánban:

A sarkadvidéki takarékpénztár	30 K	—	fill.
Perselypénz	6 „	11	„
Összesen:	36 K	11	fill.

Mezögyánban:

D. Bugyi Sándor szegény-alapra	200 K	—	fill.
Egy magát megnevezni nem akaró orgona-alapra	10 „	—	„
Az egyház a szegény-alap növelésére	78 „	80	„
Fogyasztási szövetkezet szegény-alapra	12 „	—	„
Összesen:	300 K	—	fill.

Mezősason:

Árvay Mihályné harang-alapra	400 K	—	fill.
Többen „ „	16 „	—	„
Többen orgona-alapra	2 „	—	„
Klein Sámuel	12 „	—	„
Összesen:	430 K	—	fill.

Nagyszalontán:

Perselypénz	569 K	12	fill.
Bereczki Sándor egyh. közszükségletre	100 „	—	„
id. Bajó László „ „	30 „	—	„
Bereczki Imre „ „	50 „	—	„
özv. Bondár Istvánné „	40 „	—	„
özv. Megyeri Istvánné Illyés Zsuzs. új templomra	200 „	—	„
Nagyszalonta város ezredévi alapnak kamata	1500 „	—	„
Ercsey Sándor alap kamata	750 „	—	„
Lovassy Ferenc „ „	250 „	—	„
Nagyszalontai takarékpénztár szegény tanulóknak	80 „	—	„
Gazdasági takarékpénztár	90 „	—	„
Összesen:	3659 K	12	fill.

Pankotán:

Pankotai népbank	40 K	—	fill.
Faragó Istvan főszolgabiró	10 „	—	„
Összesen:	50 K	—	fill.

Lippán:

Földvári Sándor templomépitésre	15 K	—	fill.
Kiss János	2 „	—	„
Nehér Katalin.	2 „	—	„
Szakács Istvánné	2 „	—	„
Nagy Elek	55 „	—	„
Mágory Jánosné	30 „	—	„
Kollát Gizella.	100 „	—	„
Gyüjtő iveken.	1321 „	62	„
Kollát Ferenc szegény és árva alapra	10 „	—	„
Összesen:	1537 K	62	fill.

Remetén:

Szathmáry István lelkész egyh. közszükségletekre	10 K	—	fill.
Többen urvacsorához kenyeret és bort adtak	10 „	—	„
Összesen:	20 K	—	fill.

Sarkadon:

néhai Szabó Lajos épitő örökösei ker. készl. ezüst	25 K	—	fill.
Egy magát megnevezni nem akaró úrasztali székre	40 „	—	„
néhai Képiró Erzsébet hagyománya orgona-alapra	10 „	—	„

Nagy Ferenc tanító orgona-alapra	10	K —	fill.
Horváth Ferenc „ „	20	„ —	„
Besorozott ifjak „ „	10	„ —	„
Zsarói besorozott ifjak „ „	10	„ —	„
Nagy Ferenc alapra tisztelői adtak	168	„ 85	„
Újévi perselypénz szegény-alapra	7	„ 90	„
Sarkadvikéki takarékpénztár szegény-alapra . . .	150	„ —	„
Három egyház takarékmagtár alap sz. „ . . .	420	„ —	„
Minya János szegény-alapra	1	„ —	„
Nyékjenői perselypénz pünkösdkor sz. „ . . .	2	„ 80	„
Konfirmáltak adománya „	8	„ 70	„
Balogh László „ „ . . .	10	„ —	„
Erdős Dávidné „ „ . . .	20	„ —	„
Gróf Almássy Dénesné Károly Ella grófnő ruhára	123	„ —	„
„ „ „ „ „ „ könyvekre	127	„ —	„
Délolaszországi sújtottaknak gyüjtöttünk	176	„ 20	„
Debreczeni Kálvin emlék alapra Varga G. kurát. gy.	50	„ 50	„
Fésüs Ferenc ősi-pusztai harangra	3	„ —	„
Kovács Ferenc „ „ „	3	„ —	„
Egy magát megnevezni nem akaró orgona alapra	100	„ —	„
Összesen: .	1496	K 95	fill.

Sarkadkeresztúron:

öreg Mártyin János és neje épületek javítására .	110	K —	fill.
Sarkadvidéki takarékpénztár szegény gyermekeknek	10	„ —	„
Összesen: .	120	K —	fill.

Sonkolyoson:

id. G. Petrikó Gábor úrvacsorához kenyeret és bort	5	K —	fill.
G. Petrikó Ferenc „ „ „	5	„ —	„
ifj. Gy. Fenesi Mihály „ „ „	5	„ —	„
id. Petrikó István „ „ „	5	„ —	„
G. Szakács Ferenc „ kenyeret	2	„ —	„
Községi előljáróság adománya	4	„ —	„
Összesen: .	26	K —	fill.

Szakálon:

Buka Ferencné szószék terítőt	12	K —	fill.
Győrfi Áronné papszék terítőt	8	„ —	„
Buka Mihályné temetési úrasztali terítőt	10	„ —	„
Perselypénz a messinaiaknak	4	„ 34	„

Perselypénz egyháznak és szegény-alapnak . . .	18	K 52	fill.
Úrvacsorai kenyér és borra többen	20	„ —	„
Szilágyi József tandíjváltság címén	5	„ —	„
Összesen: .	77	K 86	fill.

Szemlakon:

Perselypénz	58	K 21	fill.

Szentleányfalván:

néhai Beke István villámhárítóra	100	K —	fill.
„ „ „ szegény iskolás gyermekeknek .	60	„ —	„
Úrasztalához kenyeret és bort adtak többen . .	24	„ —	„
Összesen: .	184	K —	fill.

Tamásdán:

Gacsó Juliánna úrasztali terítőt adott	10	K —	fill.
Bor Gézáné harangra	5	„ —	„
Összesen: .	15	K —	fill.

Tárkányban:

özv. Gyulai Jánosné úrvacsorához kenyeret és bort	8	K —	fill.
Bottyán Pál belényesi lelkész	20	„ —	„
Szatmári Mihály és János úrvacsorához	16	„ —	„
Perselypénz	84	„ 48	„
Összesen: .	128	K 48	fill.

Nyégerfalván:

Zsila Gyula	42	K —	fill.
Csapó János úrasztalához bort adott	3	„ —	„
Perselypénz	17	„ 30	„
Összesen: .	62	K 30	fill.

Tenkén:

id. Lukács Ferenc szegény-alapra	1	K —	fill.
Úrasztalához kenyeret és bort adtak többen . .	36	„ —	„
Összesen: .	37	K —	fill.

Ugrán:

Herter György harang-alapra	5	K —	fill.
Úrasztalához kenyeret és bort adtak többen . . .	50	„ —	„

Kálvin-alapra gyült	15 K — fill.
Perselypénz	74 „ — „
Összesen: .	144 K — fill.

Más jótékony célokkal szemben egyházaink 1373 K 51 fillérre rugó adakozást gyakoroltak.

II. Anyagi élet és igazgatás.

A presbyteriumok minden egyházunkban törvényeink rendelkezése szerint vannak szervezve.

A presbyterium üléseiről felvett jegyzőkönyvet egyházi jegyzők vezetik. Csak Belényesújlakon és Szakálban kénytelen maga a lelkész vezetni, hol arra alkalmas tanítók nincsenek.

Anyakönyveink mind a 45 egyházunkban rendben vannak.

Körleveles jegyzőkönyv, lelkészi napló és postakönyv is van.

Vagyonkönyv, Rovatos kimutatás minden egyházunkban hitelesítve van. — Berekböszörmény, Zsadány és Sarkadkeresztúr is elkészítette.

Az ingatlanok telekkönyvezve vannak.

Az egyházi számadásokat a presbyteriumok átvizsgálták és számvevőszékünk felülvizsgálata alá bocsáttották.

A számadásokról számvevőszékünk külön teszi meg jelentését.

A gondnoki számadások eredménye a következő:

Bevétel		Kiadás		Maradvány		Követel		Adósság	
korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.
447,186	90	390,913	64	56,273	26	77,669	97	257,614	13

Az alapítványok átlagának végösszegét a következőkben mutatták ki:

	Ant	807 K 50 fill.
	Arad	26002 „ 14 „
	Ágya	7830 „ 79 „
	Szintye l. e.	3784 „ 70 „
5	Árpád	17293 „ 70 „
	Bajj	1993 „ 75 „
	Belényes	610 „ 20 „
	Magyarcséke l. e.	— „ — „
	Belényesújlak	1090 „ — „
10	Bélzerind	26 „ 34 „
	Berekböszörmény	3582 „ — „
	Átvitel	63021 K 12 fill.

	Áthozat	63021	K	12	fill.
	Borossebes	6945	„	58	„
	Csermő	—	„	—	„
	Erdőgyarak	7396	„	14	„
15	Erdőhegy	7318	„	07	„
	Feketegyarmat	7489	„	13	„
	Feketetót	2375	„	44	„
	Fenes	848	„	85	„
	Geszt	9163	„	44	„
20	Gyanta	7972	„	83	„
	Kisháza l. e.	100	„	—	„
	Széplak l. e.	312	„	50	„
	Dobrest f. e.	—	„	—	„
	Gyorok	1258	„	46	„
25	Harsány	3224	„	50	„
	Kispereg	5612	„	30	„
	Németpereg l. e.	3597	„	07	„
	Komádi	4002	„	—	„
	Körösszegapáti	1089	„	02	„
30	Kötegyán	667	„	58	„
	Magyarhomorog	320	„	34	„
	Mezőgyán	9973	„	77	„
	Mezősas	5785	„	91	„
	Nagyszalonta	70784	„	83	„
35	Nagyzerind	1967	„	33	„
	Okány	1031	„	01	„
	Pankota	820	„	—	„
	Radnalippa	10622	„	—	„
	Remete	1000	„	—	„
40	Sarkad	36914	„	61	„
	Sarkadkeresztúr	—	„	—	„
	Sonkolyos	3736	„	73	„
	Jánosfalva l. e.	284	„	16	„
	Szakál	1209	„	58	„
45	Szemlak	15805	„	14	„
	Szentleányfalva	141	„	68	»
	Tamásda	1794	„	90	„
	Tárkány	604	„	49	„
	Nyégerfalva l. e.	—	„	—	„
50	Tenke	2214	„	66	„
	Ugra	1216	„	86	„
	Zsadány	4270	„	89	„
	Vadász	—	„	—	„
	Összesen	302,892	K	92	fill.

Csermő, Sarkadkeresztúr, Vadász anyaegyházakban, Magyarcséke, Dobrest, Nyégerfalva leányegyházakban semminémü alapok és így szegényalap sincsen, pedig legalább a szegényalap gyüjtését megkezdeni a 21—1895. sz. egyházmegyei határozat értelmében kötelezve volnának annyival inkább, mert e. t. I—130. §-ban erről intézkedés van.

Belső hivatalnokaink minden egyházban ki voltak fizetve, csak Körösszegapátiban nem.

A közadókat, egyházmegyei és kerületi illetékeket 39 egyházunkban lerótták, de 6 egyházban: Belényesújlak, Bélzerind, Borossebes, Csermő, Kispereg és Vadász egyházközségekben kifizetetlen hátralékok vannak.

A templom a többi egyházakban jó karban van, de 3 egyházunkban: Belényesújlakon, Berekböszörményben és Ugrán csak türhető állapotot mutatnak ki.

Az iskolák mindenütt jó állapotban vannak kimutatva. — Nagyzerinden a leányiskola tantermének kijavítását és világosabbá tételét a presbiterium még ez évben a nagyszünidő alatt elhatározta. Árpádon a leányiskola, Fenesen a leányiskola, Körösszegapátiban a fiúiskola szük és rossz.

A lelkészlakás 37 egyházunkban jó, 8 egyházunkban kifogásolható és pedig 5 egyházban Borossebes, Körösszegapáti, Sarkad, Szentleányfalva, Tenke türhető, 2 egyházban Ant, Berekböszörmény gyenge, és egy egyházban Magyarhomorogon rossz állapotban van.

Anton azonban a terv, költségvetés és a vállalkozókkal kötött szerződés már készen van, tehát itt ezen hiány még ezen év folyamán pótolva, helyre hozva lesz.

Egyházi épületeink mindenütt biztosítva vannak a Foncière pesti biztosító intézetnél, csak a németperegi leányegyház biztosított az „Első Magyarnál".

A biztosítás összege 952,828 korona.

A biztosítás évi díját mindenik egyházunk kifizette, csak Borossebes mutat ki 14 K 83 fillér hatralékot.

Az épületek fentartására és az új építkezésekre fordított összegeket a következő kimutatás tünteti fel:

Sorszám	Az egyház neve	Épületek fentartása		Uj épitkezés	
		korona	fill.	korona	fill.
	Ant	513	25	—	—
	Arad	—	—	10861	73
	Ágya	421	50	2848	05
	Szintye l. e.	164	60	—	—
5	Árpád	204	07	59	10
	Bajj	207	36	—	
	Belényes	300	—	—	—
	Magyarcséke l. e.	—	—	—	—
	Belényesújlak	80	60	14700	—
10	Bélzerind	863	70	4752	43
	Berekböszörmény	235	—	—	—
	Borossebes	572	25	—	—
	Csermö	244	36	214	30
	Erdőgyarak	768	14	—	—
15	Erdöhegy	782	14	10500	—
	Feketegyarmat	450	—	—	—
	Feketetót	113	38	—	—
	Fenes	179	25	705	90
	Geszt	584	07	—	—
20	Gyanta	150	—	—	—
	Kisháza l. e.	103	42	—	—
	Széplak l. e.	80	—	—	—
	Dobrest l. e.	—	—	—	
	Gyorok	179	92	—	—
25	Harsány	285	16	—	—
	Kispereg	270	—	1319	38
	Németpereg l. e.	80	—	441	55
	Komádi	2396	37	38915	11
	Körösszegapáti	72	—	7500	—
30	Kötegyán	597	80	729	92
	Magyarhomorog	500	—	—	—
	Mezőgyán	384	51	164	58
	Mezösas	168	41	1060	41
	Nagyszalonta	7561	36	1213	—
35	Nagyzerind	360	—	—	—
	Okány	630	47	6400	—
	Átvitel	20502	99	102385	46

Sorszám	Az egyház neve	Épületek fentartása		Uj építkezés	
		korona	fill.	korona	fill.
	Áthozat	20502	99	102385	46
	Pankota	648	36	—	—
	Radnalippa	200	—	800	—
	Remete	50	—	—	—
40	Sarkad	597	56	7000	—
	Sarkadkeresztúr	712	30	—	—
	Sonkolyos	634	72	—	—
	Jánosfalva l. e.	5	16	256	40
	Szakál	228	94	—	—
45	Szemlak	324	30	—	—
	Szentleányfalva	239	88	—	—
	Tamásda	100	—	120	—
	Tárkány	200	—	200	—
	Nyégerfalva l. e.	100	—	300	—
50	Tenke	357	11	—	—
	Ugra	444	43	866	06
	Zsadány	500	—	—	—
	Vadász	600	—	—	—
	Összesen	26445	85	111927	92

A javadalmi földek után kirótt adókat Anton, Feketetón, Fenesen, Pankotán, Szentleányfalván, Vadászon, tehát 7 egyházközségben a belső hivatalnokok fizetik. Többi egyházközségeinkben maguk a tulajdonos egyházak.

III. Népiskolai adatok.

Tanköteles 6—12 évig fiú 5622, leány 5289, összesen 10,911.
Ezek közül iskolába jár „ 5126, „ 4753, „ 9879.
„ „ iskolát elhagyta „ 240, „ 244, „ 484.
„ „ iskolázatlan „ 256, „ 292, „ 548.

A mindennapi iskolába jár a tanköteleseknek 90·54%-a, mely a múlt évi 90·35%-hoz képest 0·19% emelkedést mutat.

Ha azonban az iskolát idő előtt elhagyott 484 növendéket is iskolába járónak vesszük, 94·98%-ra megy az iskolába járók száma.

Az iskolába soha nem járt a tankötelesek 5·02%-a, mely a tavalyi 7·06%-hoz képest 2·04% apadást mutat.

Tanköteles 13—15 évig	fiú 2272,	leány 1918,	összesen 4190.
Iskolába jár	„ 1682,	„ 1247,	„ 2929.
„ nem jár	„ 590.	„ 671,	„ 1261.

Ismétlő iskolába jár a tankötelesek 69·66%-a, mely a múlt évi 66·18%-hoz képest 3·48% emelkedést mutat.

Az ismétlő iskola-köteleseket nem mutatta ki Feketetót, Gyanta.

Községi iskolák vannak: Aradon, Okányban.

Állami iskolák vannak: Csermő, Feketetót, Gyanta, Radnalippa, Remete, Sonkolyos. Szentleányfalva anyaegyházakban; Jánosfalva, Kisháza, Széplak, Magyarcséke leányegyházakban; Belényesen a leányiskolák államiak.

Felekezeti református iskoláink vannak: Ant, Ágya, Árpád, Bajj, Belényes, Belényesújlak, Bélzerind, Berekböszörmény, Borossebes, Erdőgyarak, Erdőhegy, Feketegyarmat, Fenes, Geszt, Gyorok, Harsány, Kispereg, Komádi, Körösszegapáti, Kötegyán, Magyarhomorog, Mezőgyán, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerind, Pankota, Sarkad, Sarkadkeresztúr, Szakál, Szemlak, Tamásda, Tárkány, Tenke, Ugra, Zsadány, Vadász 36 anyaegyházunkban; Szintye, Németpereg, Nyégerfalva leányegyházainkban; Sarkadősi, Gyanté, Radvány pusztákon, mint szórványokban.

Iskoláink öt osztályúak: Belényesen, Belényesújlakon, Feketegyarmaton (a fiúiskola), Fenesen, Gyorokon, Németperegen, Mezőgyánban (a fiúiskola), Szakálon és Tárkányban.

A többiek hat osztályúak.

Konfirmáltak száma: fiú 698, leány 719, összesen 1417.

Az egyházkerületi tantervet megtartják mindenütt.

Református iskoláinkban csakis kerületi kiadványainkat használják kézikönyv gyanánt.

A tanítás eredménye mindenütt megfelelő, csak Sarkadkeresztúron gyenge.

Iskoláink felszerelése mindenütt folyamatban van, hogy teljessé legyen.

Az ajtók és ablakok elhelyezése szabályosnak s az egészségügyi követelményeknek megfelelőkül vannak kimutatva.

Úrszék mindenütt van.

Más iskolába járó református növendékeink vallásos oktatásáról, hol szükség van reá, egyházaink gondoskodnak.

IV. Népmozgalmi adatok.

Megkeresztelt törvényes	fi 1600;	nő 1559 =	3159
„ törvénytelen	„ 146;	„ 164 =	310
Hozzánk áttért	„ 21;	„ 13 =	34
Szaporodás alapja	fi 1767;	nő 1736 =	3503
Meghalt	fi 1111;	nő 1217 =	2328
Tőlünk kitért	„ 14;	„ 33 =	47
Felekezet nélküli lett	„ 9;	„ 13 =	22
Fogyás alapja	fi 1134;	nő 1263 =	2397
Szaporúlat	fi: 633;	nő 473 =	1106

A törvénytelen szülöttek száma a szülöttek számának 8·94%-a; mely a múlt évi 9·35%-nál 0·41%-al kedvezőbb.

Áttérés, kitérés és felekezetnélkülivé levés folytán veszteségünk 2 fi, 33 nő, összesen 35.

Népesség az 1909. év dec. 31-én 95,914, mely az 1908. dec. 31-iki 90,500-zal összehasonlitva 5414-et, 5·64%-ot mutat.

Ez azonban nem a természetes szaporodás, hanem a pontosabb összeirás eredménye.

Házasságra lépett 847 pár, ebből megesküdött 727, nem esküdött 120 pár, 14·17%, mely a múlt évi 13·78%-hoz viszonyitva 0·39% emelkedést mutat. Szomorú jelenség ez, annyival inkább, mert például Tárkányban, hol a lelkek száma 1602, az elmúlt 1909-ik évben egyetlen házasságkötés sincsen kimutatva; Nyégerfalván pedig, mely Tárkány tőszomszédságában van s a tárkányi lelkész a telügyelő lelkész a 243 lélekszámmal biró kis leányegyházban a múlt évben 2 házasságkötés történt.

Megesküdött 727 pár, ebből tiszta 607, vegyes 120.

A vegyes házasok közül egyességre lépett	javunkra	52 pár.
„ „ „ „	„ kárunkra	18 „
„ „ „ „	nem lépett	50 „
	Összesen	120 pár.

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyülés!

Ezekben próbáltam meg feltüntetni egyházmegyénk egyházainak s magának az egyházmegyének 1909. évi valláserkölcsi és anyagi állapotát.

Lelkésztársaimat arra kérem, hogy ezen jelentés céljára szolgáló jegyzőkönyv minden egyes kérdésére jegyezzék fel a szabatos és magyarázatot nem igénylő feleletet, mert ha egyes kérdésekre nem adják meg, vagy ha nem helyesen adják meg a feleletet: kénytelen vagyok, mint most is tettem, levelezés útján kérni pótlást

és felvilágosítást, ami sok időbe és olyan fáradságba kerül, amitől lelkésztársaim jóakarata megkímélhetne.

Ugyancsak lelkésztársaimat kérem, hogy jelentéseik beadásában tartsák meg a kitűzött határidőt. Most is elkésve jöttek ezen jelentések. Pedig ha csak egyetlen egy hiányzik is: részint megakasztja a munkát, részint hiányossá teszi a képet, melyet az ilyen természetű jelentésnek világosan kellene visszatükröznie.

Végre kérem egyházmegyénk közgyülését, hogy a felsorolt adományokat és hagyományokat tudomásul venni — s a buzgó, jólelkü és egyházunkat tettekkel szerető adakozóknak jegyzőkönyvünkben is köszönetét kifejezni kegyesen méltóztassék.

Mély tisztelettel vagyok
Sarkad, 1910 március hó 24-ik napján

Balog Ambrus,
esperes.

Esperesnek ezen nagy gonddal és körültekintéssel szerkesztett jelentését, mely egyházmegyénk egyházainak valláserkölcsi állapotát, külső életnyilvánulását és igazgatását, népiskolai és népmozgalmi adatait híven tünteti fel, mivel a gyülés minden alkotó tagjának kellő időben megküldetett: egyházmegyénk közgyülése felolvasottnak tekinti, tudomásúl veszi és jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Kiemeli és intézkedésével kíséri a jelentés következő pontjait:

Felhívja a pankotai presbyteriumot, hogy az E. T. I. t.-c. 121. §. c), d), e) pontja értelmében a lelkészt egyházépítő munkájában támogatni, az egyházközség tagjait az istenházának legalább vasárnaponként buzgó gyakorlására saját jó példaadásával serkenteni tekintse szép és nemes kötelességének.

Árpádon, Borossebesen, Magyarhomorogon, Lippán, Sarkadkeresztúron, Szakálban lelkész és presbyterium együttes munkával buzgólkodjanak, hogy vasárnap délutánonként lehetőleg vagy káté- vagy bibliamagyarázat, de imádság meg mindenkor tartható legyen.

Szomorú jelenségnek tekinti közgyülésünk, hogy vannak egyházak, melyekben hétköznapon mélységes hosszú esztendőkön keresztül soha nincs istentisztelet; majdnem lehetetlen, hogy ez egyházakban ne találkozzék senki, még egyházkelő nő sem, aki néhanéha, valamikor be ne óhajtana lépni köznap az Úrnak házába.

Talán a reggeli harangozás imádságra hívó szavának egészen elnémulása vagy a templomajtóknak köznapokon zárva tartása; talán egyfelől a megszokott kényelem, másfelől az ösztönzést nem nyert hideg közöny idézte elő e sivár állapotot. — Felhívja azért közgyülésünk az árpádi, bajji, feketetóti, magyarhomorogi, lippai, szemlaki egyházak presbyteriumát, hogy határozzák el a hétköznap reggeli istenitisztelet tartását, rendeljék el a harang meghúzását s a templom kinyitását; az iskolás gyermekek, az énekvezér és lelkész templomba menjenek és még ha a hívek közül senki nem menne is el, legalább ők, mint az egyház őrállói, egy-egy énekkel — hiszen minden énekünk egy-egy imádság — dicsérjék az Istent. Így bizvást remélhető, hogy a kitartó buzgóság s a csüggedést nem ismerő jó példaadás előbb-utóbb követőket talál, a templomok nem állanak hétről-hétre üresen, elhagyottan, a tornyok nem merednek, mint egy szomorú felkiáltójel, némán a községre; hanem megpezsdül, felvirúl a valláserkölcsi élet s megtermi áldásthozó gyümölcseit egyházban, községben egyaránt!

Egyházi szertartásaink közül legtöbb esetben az esketést mellőzik; hálás tér nyílik itt a belmissiói tevékenység előtt; igyekezzenek azért az arra hivatottak, első sorban a lelkészek, megértetni egyházunk közönségével, hogy ha „megadják a császárnak, ami a császáré“, mert az állami törvény ezt parancsolja, épp úgy „meg kell adni Istennek is, ami az Istené“, mert ezt meg a bennünket kötelező egyházi törvény parancsolja.

A több vagy kevesebb alapokkal rendelkező egyházak közül sivár ellentétképen válnak ki, nem annyira a testi és anyagi, mint inkább a lelki és erkölcsi szegénység bizonyságául azon egyházak, melyek semminemü alappal nem bírnak; felhívja tehát közgyülésünk az ily egyházak elüljáróit, hogy értsék meg és értessék meg az egyház tagjaival is, hogy a belső, puszta hit, mely külső jó tettekben, áldozattételben nem nyilvánúl, megholt állat; ha azért ők apáiktól templomot és iskolát vettek át szent örökségül, tartsák ők is kötelességüknek a jövő nemzedék egyházi életét biztosítani újabb alapok lerakásával; minden alap, bármily csekély kezdettel indúl is meg, az idő folya-

mán megerösödik s mindenik egy-egy fenntartó oszlopa lészen az egyház épületének.

Azon egyházak presbyteriumait pedig, melyekben — dacára a 21—1895. sz. egyházmegyei végzésben foglalt szabályrendeletnek és az E. T. I. t.-c. 130. §. értelmében készült s az 519—1908. sz. egyházkerületi végzésben foglalt szabályrendeletnek — szegényalap még mindeddig nincs (Belényesújlak, Csermő, Feketetót, Kispereg, Kötegyán, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Nagyzerind, Sarkadkeresztúr, Szemlak, Szentleányfalva, Tamásda, Zsadány, Vadász anya-, Magyarcséke, Kisháza, Széplak. Dobrest, Németpereg, Jánosfalva, Nyégerfalva leányegyházakban), a legkomolyabban figyelmezteti közgyülésünk, hogy e mulasztásukat az V. t.-c. 34. §. A) 1. pontja fegyelmi vétségnek minösiti, mely fegyelmi büntetést von maga után. Útasítja tehát a presbyteriumokat, hogy szegényalap létesítéséről — fegyelmi eljárás terhe alatt — még ez év folyamán gondoskodjanak. — Továbbá felhívja egyfelöl az esperest, hogy az olyan költségelöirányzatot, melyben a szegény-alap létesítésére vagy továbbképzésére a kellö összeg felvéve nincs, jövöre ne erösítse meg; másfelöl a számvevöket, hogy amely számadásban a szegény-alapra szükséges összeg kiadása, illetöleg tökésítése kimutatva nincs, azt jóváhagyással ne lássák el.

Közgyülésünk utasítja az illetö presbyteriumot, hogy gondoskodjék;

Körösszegapátiban a belhívatalnokok járandóságainak pontos kifizetéséről;

Belényesújlakon, Bélzerinden, Borossebesben, Csermön, Kisperegen és Vadászon úgy a közadók, mint az egyházi tartozások kiegyenlítéséről;

Belényesújlakon, Berekböszörményben és Ugrán a türhetö állapotban levö templom jó karba hozatalát tegye gondoskodása tárgyává;

Borossebesben, Körösszegapátiban, Sarkadon, Szentleányfalván, Tenkén, Berekböszörményben és Magyarhomorogon a lelkészlakás türhetönek, gyengének vagy épen rossznak van jelezve, teljes jó szándékkal törekedjék arra, hogy a rosszból jó, a gyengéből erös s a türhetöből kifogástalan legyen.

Utasítja közgyülésünk a kisperegi lelkészt, mint a németperegi leányegyház felügyelöjét, hogy a 16—

1902. sz. egyh. ker. végzés b) pontja értelmében e leányegyház épületeit a mostani kötvény lejártával a Foncièrenél biztosittassa;

Borossebes presbyteriuma pedig, tekintettel a váratlan tüzvészből származható károsodásra, a biztosítás évi díjának befizetését soha ne halogassa.

Hálás köszönetét fejezi ki közgyülésünk az egyházak ügyét szivükön hordozó buzgó elüljáróknak s az Isten országa ügyét tettekkel munkáló jó lelkü adakozóknak; és bár tudja, hogy a szegény özvegynek az ő szükölködéséből elszakított fillérkéje épp oly drága értékü az Úr előtt, mint a jó módúaknak az ő bövölködésükből letett gazdag adománya: a minden adakozót méltán megillető köszönet mellett külön is kiemeli a következő szép adományokat:

Aradon: Aranykönyv-alapra 1325 kor.;
Javítási költségekre 730 kor. 58 fill.
Szegény-alapra 315 kor.
Magyarcsékén: Országos gyüjtésből templom- és lelkészlakra 3343 kor. 03 fill.
Belényesújlakon: Országos gyüjtésből iskolára 623 kor. 95 fill.
Erdőgyarakon: Bálok jövedelme 226 kor. 38 fill.
Fenesen: Volt úrbéresek leánytanítói helyettesítésre 200 kor.
Komádiban: Péter András, Péter Ferenc alapítványra 480 kor.;
többen torony- és iskolaépítésre 983 kor. 32 fill.;
Takarékmagtár adománya építkezésekre 263 kor. 09 fill.;
többen új harangra 597 kor. 86 fill.
Mezőgyánban: D. Bugyi Sándor szegény-alapra 200 kor.
Mezősason: Árvay Mihályné harang-alapra 400 kor.
Nagyszalontán: Perselypénz 569 kor. 12 fill.;
özv. Megyeri Istvánné Illyés Zsuzsánna új templomra 200 kor.;
Nagyszalonta város ezredévi-alap kamatja 1500 kor.;
Ercsey Sándor-alap kamatja 750 kor.
Lovassy Ferenc-alap kamatja 250 kor.
Lippán: Gyüjtő-íveken 1321 kor.
Sarkadon: Három egyház takarékmagtár szegény-alapra 420 kor.;

gróf Almássy Dénesné Károly Ella grófnő ruhára, könyvekre 250 kor.

Végre, mivel ezen esperesi jelentés azon egyházlátogatási jegyzőkönyvek adataiból készül, melyek minden lelkészi hivatalhoz kellő időben megküldetnek kitöltés végett, esperes kérésére, az ő munkájának megkönnyítése végett, felhívja és utasítja közgyülésünk a lelkészeket, hogy az említett jegyzőkönyv kérdőpontjainak kitöltésénél a legnagyobb gondossággal járjanak el; ne hagyjanak el egyetlen pontot sem, hogy a jelentés hiányos ne legyen; minden kérdésre szabatos választ adjanak, hogy az félreérthető ne legyen; a jelentést a kitüzött időre okvetlen küldjék be az esperesi hivatalhoz, hogy az anyag feldolgozásának munkája halasztást ne szenvedjen. Igy lesz lehetséges az egyházmegye külső és belső életét hiven megrajzoló képnek szerető szívvel és gondos kézzel való elkészítése.

7. Esperes beterjeszti következő jelentését az elnökileg elintézett ügyekről:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Egyházmegyénk legközelebbi közgyülése óta a következő fontosabb elnöki intézkedéseket tettem, melyekről jelentésemet beterjesztem és azoknak jóváhagyását kérem.

1. Aug. 30. 1582—1909. sz. a. Tokaji Elek presbiter egy előkészitő bizottsági terjedelmes jegyzőkönyvet küldött be hozzám a lelkészi és kántortanítói díjlevelek átalakításáról, melyszerint a lelkészi és tanitói földeket a javadalmasoktól el akarják venni, annak jövedelméből kifizetik készpénzben azon összeget, amennyire azok a dijlevélben értékelve vannak, a többlet jövedelmet pedig a lelkészi és tanítói lakások jókarban tartására szándékoznak forditani.

Utasítottam a presbiteriumot, hogy ezen ügyet tárgyalja le, de annak tárgyalása közben nem szabad szeme elől elteveszteni, hogy:

1. a díjlevelek két oldalú szerződések, melyekben csak egyetlen egy kifejezést is az érdekelt fél beleegyezése nélkül megváltoztatni nem szabad;

2. a lelkészi és tanítói földek Körösszegapátiban, mint volt úrbéres községben alapítvány természetüek. Azokból a földekből egy talpalatnyit sem adott azok elődje, akik azt most minden áron, szabados és nem szabados úton kisajátítani törekesznek. Azokat a földeket az országos törvény rendelete szerint a volt földes urak adták. Ezekre a földekre és arra, hogy azok rendeltetési céljokra

legyenek felhasználva, hogy t. i. a lelkészi és tanítói javadalmat emeljék: az egyházközséget képviselő presbiteriumnak felügyelni joga van és ez egyszersmind elengedhetetlen kötelessége is. Ha azt valaki jogtalan úton ki akarná sajátítani, azt megakadályozni első sorban a presbiterium kötelessége.

A lelkészi és tanítói lakások jókarban tartása és kényelmessé tétele az egyházközség kötelessége s ezen kötelességet teljesíteni a lelkész és tanító díjlevelében foglalt javadalmának megcsonkításával a jogrendbe és a krisztusi szeretet törvényébe ütközik.

2. Szept. 2. 1591—1909. sz. a. Úri Lajos okleveles tanítónak felhatalmazást adtam, hogy Pankotán a kántortanítói tennivalókat jogérvényesen végezhesse.

3. Szept. 3. 1618—1909. sz. a. Kovács Gyula okleveles állami iskolai igazgató-tanítónak felhatalmazást adtam arra, hogy Csermőn az állami elemi iskolába járó református növendékeknek egyházkerületünk tanterve szerint a vallást taníthassa.

4. Szept. 22. 1693 —1909. sz. a. Kassay Béla tenkei lelkésznek engedélyt adtam arra, hogy a tenkei takarékpénztárnál délelőttönként az intézet könyveinek vezetésében segíthessen. Azt azonban kikötöttem, hogy ezen mellékfoglalkozást csak úgy gyakorolhatja, hogy az lelkészi tennivalóinak végzésében akadályúl ne szolgáljon és hallgatóival való jó viszonyát ne zavarja meg.

Ezen engedélyt ilyen feltételek mellett annyival inkább megadtam, mert a gyakorlati pályán működő lelkésznek épen olyan nemes hivatása a nép anyagi jólétének előmozdítása, mint a vallás-erkölcsi élet gondos ápolása. Ez a kétirányú működés egymást nem zárja ki, sőt egyik a másikat hathatósan előmozdítja.

5. Okt. 1. 1739—1909. sz. a. Hevesi József nagyzerindi tanító Molnár Piroska ottani tanítónővel házasságra lépett. Lakásúl a Molnár Piroska eddigi lakását — a vegyes iskolánál — választották. Kértére tudattam vele, hogy a fitanítói eddigi lakást a presbiterium előzetes beleegyezése mellett tisztességes és csendes munkával foglalkozó lakónak bérbe adhatja, de ez esetben a netaláni rongálásokért felelősséggel tartozik és a tisztogatás nem az egyházközség kötelessége.

6. Okt. 7. 1726— 1909. sz. a. 2—1909. szept. 28. sz. határozatát az erdőhegyi presbiteriumnak, — mely szerint névszerinti szavazással Kósa Margit okleveles tanítónőt 10 szavazattal a Kiss Irmára eső 4 szavazat ellenében — tehát 6 szótöbbséggel — tanítónővé megválasztotta: megerősítettem azzal, hogy Kósa Margit, minthogy a sepsiszentgyörgyi állami képzőben nyert képesítést, 1910. július 1-ig a református vallástanítás módszeréből és a református éneklésből a képesítést megszerezni s annak megszerzését az esperesi hivatalnál igazolni tartozik.

Az erdőhegyi presbiterium szept. 28-án határozatképes számban gyült össze. Szabályszerüen hívta össze az elnök, tehát jogérvényesen választhatott. A pályázat szabályszerüen meg volt hirdetve. Semmi elfogadható ok nem volt ezen választás megsemmisítésére.

Nem fogadhattam el okúl felebbezők azon állítását, hogy a megválasztott tanítónő nem igazolta, hol járt 1906. év óta, — mert ezen kérdést a presbiteriumban a szavazás elrendelése előtt kellett volna felvetni.

Nem fogadhattam el törvényes okúl az 52 név aláírással ellátott felebbezők azon kifogását sem, hogy a presbiterek idegen emberek befolyása folytán adták Kósa Margitra szavazataikat, amit már megbántak, — mert ez olyan általános és be nem bizonyított állítás, mire a választás megsemmisítését alapítani nem lehet.

Nem fogadhattam el törvényes okúl a választók azon állításait sem, hogy Kósa Margitnak a tanításban gyakorlata nincsen és hogy vallásos szertartásainkat és énekeinket nem ismeri; mert a tanítóképzőt végzők a gyakorlati tanításban oktatást nyertek — és gyakorlatot csak alkalmazás útján szerezhetnek. Énekeinket megtanulja. A vallástanítás módszertanából és a református éneklésből a képesítés megszerzésére utasítottam.

Mindezen okok alapján a felebbezésnek helyet nem adhattam.

7. Okt. 22. 1799—1909. sz. a. Az ágyai iskola két tantermének tervét és költségvetését Veress Károly szakértő véleménye alapján és annak kötelezővé tétele mellett egyházmegyénk építtető bizottsága jóváhagyta és utasította a presbiteriumot, hogy az építkezés folyama alatt gondosán ügyeljen fel arra, hogy a vállalkozó a költségvetésben felvett jóminőségü anyagot használjon.

8. Okt. 14. 1841—1909. sz. a. Utasítottam Kerekes Sándor berekböszörményi gondnokot, hogy Asztalos Ferencz tanítónak az 1907—8. és 1908—9. iskolai évekről 4 öl fa váltságának árában az elmaradt 16 kor., őrlési váltság fejébeu pedig 1907. és 1908. évről 32 kor., összesen 48 koronát fizessen ki, mert ezen követelése díjlevele és javadalmi jegyzőkönyve alapján jogos és őt megilleti.

9. Okt. 16. 1856—1909. sz. a. A debreczeni református főgimnázium igazgatója által hozzám áttett 3 folyamodó közül egyházmegyénk alapítványi ösztöndíjára Rettegi Imre VIII. osztályú tanulót vettem fel, mert a folyamodók között legjobb volt a bizonyítványa, mert a tanári kar is őtet ajánlotta és mert ezen ösztöndíjat a múlt évben is ő élvezte.

10. Okt. 18. 1808—1909. sz. a. Szabó Jolán okleveles tanítónőnek felhatalmazást adtam arra, hogy Fenesen Csatári Lajos tanító mellett és felelősségére segédtanítónői minőségben működhessék.

11. Okt. 18. 1860—1909. sz. a. Igyártó Sándornak I. lelkészképességi bizonyítványa alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Aradon, mint segédlelkész és vallástanító Csécsi Imre főnökének felügyelete mellett és megbízásából minden lelkészi tenni valót jogérvényesen végezhessen.

12. Nov. 16. 1939—1909. sz. a. Kézi Ignácz segédlelkésznek felhatalmazást adtam arra, hogy Feketetóton Bagdány János lelkész mellett és felelősségére minden lelkészi tenni valót jogérvényesen végezhessen.

13. Nov. 17. 1973—1909. sz. a. Füzessy Géza segédlelkésznek felhatalmazást adtam arra, hogy Berekböszörményben helyettes lelkészi minőségben minden lelkészi tenni valót jogérvényesen végezhessen.

14. Nov. 19. 1844—1909. sz. a. Dali Gyula segédlelkésznek felhatalmazást adtam arra, hogy Körösszegapátiban Pató Károly lelkész mellett és felelősségére minden lelkészi tenni valót jogérvényesen végezhessen.

15. Nov. 21. 1726—1909. sz. a. Kósa Margit okleveles tanítónőnek felhatalmazást adtam arra, hogy Erdőhegyen a tanítónői állomással együtt járó minden kötelességét jogérvényesen végezhesse.

16. Nov. 29. 1795—1909. sz. a. Gál János tanítóképző tanfolyamot végzett ifjúnak felhatalmazást adtam arra, hogy a Gyantépusztai uradalmi iskolában Báthori István tanító mellett és felelősségére segédtanítói minőségben működhessék.

17. Dec. 3. 2029—1909. sz. a. Falusy Ágnes okleveles tanítónőnek felhatalmazást adtam arra, hogy Sarkadon a II-ik leányosztályú tanítói állomással együtt járó minden kötelességét jogérvényesen végezhesse.

18. Dec. 3. 2030—1909. sz. a. Falusy Margit okleveles tanítónőnek felhatalmazást adtam arra, hogy Sarkadon a III-ik leánytanítói állomással együtt járó minden kötelességét jogérvényesen végezhesse.

19. Dec. 3. 2031—1909. sz. a. Juhász Gizella okleveles tanítónőnek felhatalmazást adtam arra, hogy Sarkadon a IV., V., VI. leányosztályú növendékeket segédtanítónői minőségben ez iskolai év folyamán taníthassa és nevelhesse.

20. Dec. 15. 2068—1909. sz. a Molnár Zsuzsánna okleveles tanítónőnek felhatalmazást adtam arra, hogy Ágyán a IV-ik tanítói állomással együtt járó minden kötelességét jogérvényesen végezhesse.

21. Dec. 15. 1012—1909. sz. a. Minthogy Illye községben a vallástanítás terhét és az ottani lakosok vallásos gondozását sem a bajji, sem a nagyszalontai egyház elvállalni nem voltak hajlandók; minthogy Illye község eddig egyik anyaegyházunkhoz sem volt beosztva: felkértem az erdőgyaraki lelkészt arra, hogy

az Illyében levő református testvéreink lelki gondozását kezdje meg. Az illyei községi iskolába járó református vallású növendékek vallásos oktatására ügyeljen fel. — Felmerülhető úti költségeinek megtérítéséül évi 40 koronát, még most meg nem nevezhető forrásból, kilátásba helyeztem. A vallástanítás díjazására Szőke Lajos Illye községi református vallástanítónak évi 60 koronát ígértem.

22. Dec. 10. 2048—1909. sz. a. Az aradi presbyteriumot útasítottam, hogy a lelkészlakás átalakítása alkalmából felmerült szükséges pótmunkálatok 1794·41 K árát az e célra begyült 1998·23 K adományokból fedezzék, nem pedig a templom fütési és aranykönyv alapból, mert ezen alapok kamatai a jövő évi költségvetés szükségleteinek fedezetéül felhasználhatók.

23. Jan. 6. 22—1910. sz. a. Az okányi presbyteriumnak 4—1909. dec. 12. sz. határozatát indokainál fogva helybe hagytam, Kincses László és hivatolt társai felebbezését mellőztem.

Az okányi presbyterium intézkedése a' hajnali harangozás újból behozásának mellőzése tekintetében teljesen indokolt.

A hajnali harangozás csakugyan nem egyházi istenitiszteletre hívó jeladás. Ha a község nem veszi fel költségvetésébe a 100 koronát, mely fizetés mellett az egyház harangozója minden hajnalban kész volna a haráng meghúzása által jelezni a reggeli szürkületet: akkor ezzel a 100 koronával terhelni meg évenként az egyház pénztárát valóságos pazarlás volna.

Igazi szembeszökő, alig megérthető észjárást mutat a felebbezők felfogása, akik ugyanazon egy papiroson felebbeznek a Somogyi József énekvezér évi 100 K fizetés javítása ellen az egyház terhének növekedésére való hivatkozással. Erre sajnálják a költséget, pedig az énekvezér elvitathatatlanul nélkülözhetetlen egyházi functiót teljesít. És ugyanezen felebbezők kifogásolják a hajnali harangszó elmaradását, holott ez egyáltalában nem egyházi szertartásra hívogató jeladás és az a különös, az a megérthetetlen dolog, hogy erre meg már nagy készséggel nem felajánlják, hanem követelik az egyház pénztárából a harangozó részére az évi 100 K fizetésjavítást, mert az ő szavuk szerint, az egy korona egyházi adó mellett is 2000 koronán felül van az egyház pénze.

Ezért kellett a presbyterium határozatát helyben hagynom és a felebbezést mellőznöm.

24. Jan. 17. 2018—1909. sz. a. Mohácsi Ambrus okleveles tanítónak felhatalmazást adtam arra, hogy Magyarhomorogon a kántortanítói állást elfoglalhassa és állásával együttjáró minden kötelességét jogérvényesen végezhesse.

25. Jan. 12. 2076—1909. sz. a. A berekböszörményi lelkészi javadalmat a beterjesztett haszonbéri szerződések adatai alapján felosztottam a felfüggesztett és helyettes lelkész között úgy, hogy

mindeniknek 125·12 K jut havonként. Azonban a Budai tiszteletes úr által felvett előlegeket a részére járó havi részletekből le kellett számítanom. Részletesen kimutattam, hogy ezen előlegek leszámítása után mennyit kap Budai tiszteletes úr 1910 január—október hónapokra.

A gondnokot utasítottam, hogy a havi lefogott részletekből Budai tiszteletes úr javára a még fent lévő 70 K eljárási költséget, Tarsoly János 50 K adományát, tanszerpénztár 3 hóra eső 50 K tartozását pontosan törlesztgesse.

26. Jan. 29. 136—1910. sz. a. Máthé Lajos okleveles tanítónak felhatalmazást adtam arra, hogy Árpádon a kántorsággal együttjáró leánytanítói állomáson minden kötelességét jogérvényesen végezhesse.

27. Febr. 16. 241—1910. sz. a. A belényesi lelkészt azon jelentése folytán, hogy Belényesen az állami elemi iskola 1910. szept. 1-én két tanerővel megnyílik és ha idejében nem szerződnek, az egyház fiúiskolája elsorvad, — tanítványai nagyon kevesen lesznek s e miatt minden állami segélytől elesnek: utasítottam, hogy próbálják megmenteni ami megmenthető. Kössenek szerződést az e. t. VI. 8. §-ban foglalt utasítások alapján. A kántori tennivalók és a vallás tanítására alkalmas református vallású tanerő kinevezését szerződésileg biztosítsák.

28. Febr. 21. 285—1910. sz. a. Tatai Ambrus bajji tanítónak felhatalmazást adtam, hogy kineveztetése esetén a postaügynökséget elvállalhassa; de kikötöttem, hogy ezen mellékfoglalkozását csak a rendes tanórák idején kívül gyakorolhatja, a tanórák ideje alatt előfordúlható postai tennivalókat saját felelősségére családjának valamelyik tagjával végeztesse.

29. Febr. 22. 288—1910. sz. a. Bodnár Gábor első vizsgát tett atyafinak felhatalmazást adtam, hogy Tenkén Kassay Béla lelkész mellett és felelősségére minden lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen.

30. Márc. 3. 247—1910. sz. a. Építtető bizottságunk az anti lelkészlakra vonatkozó nagyobbmérvü javítást célzó tervet és költségvetést egyházmegyénk szakértőjének véleménye alapján jóváhagyta, a szakértő által tett módosítások kivitelét kötelezővé tette.

Jóváhagyta építtető bizottságunk a fuvarköltség kivetésének következő kulcsát is:

1. A 20 hold földdel vagy többel birók . . .	3·50 K
2. A 10—20-ig birók	3·00 „
3. Az 5—10-ig birók	2·00 „
4. Az 1—5-ig birók	1·50 „
5. A földdel nem birók.	1·00 „

fizetnek.

A fuvarköltség kivetését kellő meghirdetés után tegyék ki 15 napi közszemlére. A netaláni felszólamlásokra hozzon a presbyterium egyenként határozatot, melyek ellen 8 nap alatt a lelkészi hivatal útján az espereshez lehet felebbezni.

31. Márc. 3. 333—1910. sz. a. Varga József okleveles tanítónak felhatalmazást adtam arra, hogy Sarkadon a IV-ik osztályú fitanítói állást elfoglalhassa és tanítói tennivalóit jogérvényesen végezhesse.

32. Márc. 4. 335—1910. sz. a. A cserműi presbiterium 50—1910 számú határozata alapján megengedtem, hogy a cserműi egyház 527 korona 18 fillér ideiglenes, rövidlejáratú kölcsönt vehessen fel a Vadas-féle perben ítéletileg kimondott költségek kiegyenlítésére. És pedig:

Vadas Gyula követelése tőkében és kamatban .	391·78 K
Szikszay Lajos ügyvédi díjának kiegyenlitésére .	135·40 „
Összesen	527·18 K

Kikötöttem azonban és kötelességévé tettem az egyházgondnoknak, hogy

1. Ezen 527 korona 18 fillér ideiglenes kölcsönt a cserműi egyház részére megszavazott 1000 kor. tőkesegélyből letörleszteni elsősorban kötelessége lesz.

2. Ami pedig ezen 1000 kor. tőkesegélyből a most felvett ideiglenes kölcsön letörlesztése, — a bélyeg és portó költség levonása után fenmaradt, azt az egyháznak a cserművidéki hitelszövetkezetnél levő 1000 kor. adósságának apasztására fordítani állásából folyó kötelessége lesz az egyházgondnoknak.

Utasítottam az egyházgondnokot, hogy ezen engedélyem szigorú megtartásáról és a kikötött feltételeknek el nem okoskodható pontos teljesítéséről a lelkészi hivatal útján, az 1000 K tőkesegélynek kézhez vételétől számított 15 nap alatt hűséges és lelkiismeretes jelentést tenni tartozik.

33. Márc. 10. 340—1910. sz. a. A sarkadkeresztúri egyház részére 600 kor. ideiglenes kölcsön felvételét engedélyeztem a presbyterium 1—1910. márc. 6-iki határozata alapján, hogy ezen ideiglenes kölcsönből a tanítói fizetést, tűzkárbiztosítási díjat és más egyéb halaszthatatlan tartozásaikat kiegyenlítsék.

Kikötöttem azonban, hogy

1. ezen ideiglenes kölcsönt a kurátor minél előbb, de legkésőbben f. 1910. évi október hó első napjára az egyház rendes bevételeiből kiegyenlítse.

2. az egyházgondnok tartozik részletes jelentést tenni arról, hogy ezen 600 kor. ideiglenes kölcsönt mire használta fel. Egyszer-

smind jelentse azt is, midőn ezen kölcsönt az egyház rendes bevételeiből kiegyenlítette.

Ezen engedélyem kiszabott feltételeinek pontos és lelkiismeretes megtartásáért az egyházgondnokot és a presbyterium elnökét, a lelkészt felelőssé tettem.

34. Márc. 16. 369—1910. sz. a. Az erdőgyaraki presbyterium 3—1910. sz. határozata alapján megengedtem, hogy az erdőgyaraki egyház, a hivatalnokok fizetésének és folyó kiadásainak fedezésére, az erdőgyaraki hitelszövetkezettől 1000 K azaz Egyezer korona ideiglenes kölcsönt felvegyen.

Kikötöttem azonban, hogy

1. ezen ideiglenes kölcsönt a kurátor minél előbb, de legkésőbb f. 1910. novemberig az egyház rendes bevételeiből kiegyenlítse,

2. az egyházgondnok tartozik részletes jelentést tenni arról, hogy ezen 1000 K kölcsönt mire használta fel. Egyszersmind jelentse azt is, midőn ezen kölcsönt az egyház rendes bevételeiből kiegyenlítette.

Ezen engedélyem kiszabott feltételeinek pontos és lelkiismeretes megtartásáért az egyházgondnokot és a lelkészt felelőssé tettem.

35. Nem hagyhatom említés nélkül azt, hogy 1909. október 31-én Komádiban a templom és torony felavatása alkalmával az ünnepélyen egyházmegyénk képviseletében részt vettem, a megnyitó imádságot én mondottam.

36. Jelentést teszek arról, hogy a jelen iskolai év folyamán egyházmegyénk tanítói karából nyugdíjba léptek: Nagy Ferenc sarkadi tanító 1909. okt. 1-én; Harmathy Gusztáv ugrai tanító 1909. okt. 1-én; meghalt 1909.; Debreczeni József árpádi tanító 1909. nov. 1-én; Boros Mihály sarkadi tanító 1909. dec. 1-én, meghalt 1909. dec. 12-én; Hajdu József vadászi tanító 1910. febr. 1-én; Szentandrási Kálmán komádii nyugalmazott tanító okt. 29-én meghalt; Debreczeni Károly sarkadi tanító szép reménnyel biztató tanító pályáját is korán megszakította a kérlelhetetlen halál 1910. január 2-án.

Nyugodjanak az elhaltak békességben; a még élők csendes megelégedéssel élvezzék nehéz és fáradságos pályájuk után a jól megérdemelt nyugalmat.

37. Bánatos szívvel teszek jelentést végül arról, hogy Szikszay Lajos áldásos működését 1910. március 13-án bevégezte. Mindnyájunknak fáj, hogy az ő hasznos és önzetlen munkálkodását többé igénybe nem vehetjük. Egyházmegyénknek tanácsbírája, ügyészünk, számvevőszékünk elnöke, lelkészgyámintézeti választmányunknak elnöke, építtető bizottságunknak, e. m. lelkészi nyugdíjbizottságunknak egyik tevékeny tagja volt.

Kérem ezen üresedésbe jött helyeknek betöltését elrendelni. Áldott emlékezetét pedig e. m. jegyzőkönyvünknek egy külön lapján örökítsük meg!

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Ezekben soroltam elő röviden azon elnöki főbb intézkedéseket, melyeket egyházmegyénk legközelebbi közgyülése óta tettem.

Kérem azokat általában tudomásúl venni s amennyiben egyházi törvényeink rendelkezéseivel megegyeznek, egyszersmind jóváhagyni.

Mély tisztelettel vagyok

Sarkad, 1910. március hó 31-ik napján.

Balog Ambrus,
esperes.

Esperes ezen jelentését, mely a gyülés minden alkotó tagjának előzőleg megküldetett, egyházmegyénk közgyülése felolvasottnak tekinti, a benne foglalt elnöki intézkedéseket általában jóváhagyja és megerősíti, csoportokba szedvén, vagy külön kiemelvén a következő pontok alatt:

a 2., 15., 17., 18., 20., 24., 26., 31. szám alatti tanítói,

a 10., 16., 19. sz. alatti segédtanítói,

a 3. szám alatti vallástanítói,

a 11., 12., 14., 29. szám alatti segédlelkészi,

a 13. szám alatti helyettes lelkészi felhatalmazásokat megerősíti.

Megengedi, hogy:

ad. 4. sz. Kassay Béla tenkei lelkész a tenkei takarékpénztárnál délelőttönként az intézet könyveinek vezetésében segíthesen;

ad. 28. sz. Tatai Ambrus bajji tanító a postaügynökséget elvállalhassa;

mindketten azonban a velök közlött ama kikötés pontos megtartása mellett, hogy ezen mellékfoglalkozásuk rendes hivatali kötelességeiknek teljesítésében akadályul ne szolgáljon.

ad. 1. Nem engedi meg közgyülésünk a körösszegapáti lelkész és kántortanító díjlevelének Tokaji Elek presbyter és társai által tervezett olyatén átalakítását, hogy e belhivatalnokok földjeit az egyház maga vegye kezelésbe, azoknak jövedelméből a belhivatalnokokat a földek díjlevél szerinti értékében fizesse ki, a fölösleget pedig a lelkészi és tanítói lakás jó karban tartására fordítsa; mert ez nyilvánvalóan díjlevélcsonkítás volna és mert a díjlevélben foglalt földek haszonélvezete kizárólag a javadalmasokat illeti

s ez tőlük el nem vonható. A lelkészi és tanítói lakások jókarban tartását az egyház más forrásból köteles eszközölni.

ad 6. Megerősíti közgyülésünk — az erdőhegyi 52 névaláírással beadott felebbezés mellőzésével — Kósa Margit okleveles tanítónőnek erdőhegyi tanítónővé történt választását, mert a pályázat meghirdetése, a választó presbyteri gyülés összehívása, a névszerinti szavazás megejtése mind szabályszerüen folyt le. Hogy a tanítónő 1906. év óta hollétét nem igazolta, e körülményt a szavazás előtt kellett volna elbírálni; hogy a presbyterek idegen befolyás alatt szavaztak s ezt megbánták, ilyet komoly egyházi elöljárókról feltételezni nem lehet; hogy a tanítónőnek gyakorlata nincs, szertartásainkat és énekeinket nem ismeri, csak általános és nem igazolt állítások. A választás törvényességéhez tehát kétség nem fér. Mivel azonban a tanítónő állami képzőben nyerte oklevelét: köteles a vallás tananyagából, ének- és zenéből s ezek módszertanából az E. T. VI. t.-c. 21. §. értelmében 1910 július 1-ig pótvizsgát tenni s a képesítés megszerzését esperesi hivatalnál igazolni.

ad 7. és 30. Magáévá teszi közgyülésünk és megerősíti az egyházmegyei építtető bizottságnak:

a) az ágyai két iskolai tanterem

b) és a nagyobbmérvü javítás alá kerülő anti lelkészlak tervére és költségvetésére s ez utóbbinál a fuvarköltség kivetésére is vonatkozó jóváhagyását; utasítja az illető presbyteriumot a szakértői módosítások kötelezővé tétele mellett az építkezés tervszerüségének s a felhasznált anyag jó minőségének ellenőrzésére és majdan a szakértő közbejöttével történt átvételről való jelentéstételre.

Jóváhagyja közgyülésünk esperesnek következő intézkedéseit:

ad. 8. hogy berekböszörményi gondnok Asztalos Ferenc tanítónak az 1907. és 1908. évről elmaradt faváltság részlet fejében 16 kor., őrlésváltság fejében 32 kort, mint jogos követelést fizessen ki;

ad. 9. hogy egyházmegyénk alapítványi ösztöndíjára azt a múlt évben is élvező, a tanári kar által is ajánlott s legjobb bizonyítványú Rettegi Imre VIII. oszt. tanulót vette fel esperes;

ad. 22. hogy az aradi presbyterium a lelkészlak

átalakításakor felmerült pótmunkálatok árát ne más alapból, hanem az építésre gyült adomány összegből fedezze;

ad. 25. hogy a berekböszörményi lelkészi javadalmat a felfüggesztett s a helyettes lelkész között méltányosan megosztotta; s utasította gondnokot, hogy a Budai János lelkész tartozásait az esedékes részletekből pontosan törlesztgesse;

ad. 27. hogy utasította a belényesi presbyteriumot, miszerint a f. é. szept. 1-ére tervezett állami iskola megnyíltával az egyházra nézve beálló kényszerhelyzetben igyekezzék megmenteni a megmenthetőt s az E. T. VI. t.-c. 8. §. alapján kössön szerződést az állammal egy a kántorságra és vallástanításra alkalmas református tanító kinevezésének biztosítása iránt;

ad. 21. Ami Illye község hova tartozását, lelki gondozását és a községi iskolába járó református növendékek vallásoktatását illeti, közgyülésünk kiigazítja az esperesi jelentés azon tévedését, hogy „Illye község eddig egyik egyházunkhoz sem volt beosztva" azzal, hogy Illye az 1865-iki Névtár szerint Árpádhoz, 1869-ben már Bajjhoz volt beosztva, s ez így van kimutatva Böszörményi Pál lelkészkedése alatt még az 1890-ben kiadott Névtárban is. 1893-tól fogva azonban, Leelőssy István lelkészkedése alatt, kimaradt a Névtárakból. Közgyülésünk tehát — mivel a régi törvényes beosztás csak feledésbe ment, de megváltoztatva nem volt — jogosan felujíthatná a megszakadt összeköttetést s Illyét Bajjhoz tartozónak nyilváníthatná. Azonban jelenleg már a közlekedési viszonyok kedvezőbbek Erdőgyarak, mint Bajj felé, amennyiben ott vonat közlekedik; ezért célszerüségi okból Illyét az erdőgyaraki anyaegyházhoz csatolja; egyszersmind utasítja az erdőgyaraki presbyteriumot, hogy az utóbbi népszámlálás adatai szerint 207 református lelket számláló illyei szórványnak fiókegyházzá alakításáról, ottani híveink lelki gondozásáról, a községi iskolába járó növendékeink vallásos oktatásáról, s e fiókegyháznak a legközelebbi Névtárba való felvételéről gondoskodjék. Esperest pedig felhatalmazza, hogy az erdőgyaraki lelkésznek a lelki gondozás teljesítése közben felmerülő úti költség megtérítése fejében 40 kor.-t, valamint a községi iskola

tanítójának a vallásoktatásért igért 60 kor.-t a f. évi államsegélyből kiutalhassa.

ad 23. Jóváhagyja közgyülésünk az okányi presbyterium azon intézkedését, mely szerint a hajnali harangozást mellőzi; mert ez nem szükséges és mert az egyház pénztárát 100 kor. ilyen célú felesleges kiadással megterhelni nem akarja; ellenben az énekvezér fizetését évi 100 kor.-val javítja, mert ez szükséges is, méltányos is. Ugyenekkor nem ad helyet közgyülésünk Kincses László és társai felebbezésének, kik a hajnali harangozásért a 100 kor.-t nem sajnálják, mert telik az egyház pénztárából; ellenben az énekvezér fizetésének javítását az egyház terheinek növekedésére való hivatkozással ellenzik. Ilyen visszás okoskodású s önmagában ellenmondást hordó felebbezést figyelembe venni nem lehet.

ad 32., 33., 34. Megengedi közgyülésünk, hogy a cserműi egyház 527 kor. 18 fill., a sarkad-keresztúri egyház 600 kor., az erdőgyaraki egyház 1000 kor. rövid lejáratú kölcsönt vehessen fel a vonatkozó presbyteriumi végzésben megnevezett célra; úgy azonban, hogy ezen kölcsönt a cserműi egyház a részére megszavazott 1000 kor. tőkeségelyből, a másik két egyház pedig a rendes bevételeiből még a f. év őszén letörleszteni tartozik; mindenik egyház gondnoka úgy a kölcsönösszeg felhasználásáról, mint annak kiegyenlítéséről az esperesi hivatalnak jelentést tenni köteles.

Harmathy Gusztáv ugrai, Boros Mihály sarkadi, Szentandrássy Kálmán komádi-i nyugalmazott tanítóknak — kik a hosszú s nehéz munkával kivívott nyugdíj élvezéséből hamarosan a sír örök nyugalmat adó ölébe tértek meg — és Debreczeni Károly sarkadi tanítónak — ki szép reménnyel biztató tanítói pályája kezdetén ifjan követte öreg kartársait ama másik élet felsőbb iskolájába — nevét és emlékét igaz részvéttel s őszinte kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvében egyházmegyénk közgyülése.

A Szikszay Lajos halálával megüresedett egyházmegyei tisztségek betöltéséről közgyülésünk következőképen intézkedik:

amely állások betöltése a közgyülés hatáskörébe tartozik, azokat mindjárt ezúttal be is tölti; megválasztja

egyházmegyei ügyésznek:
ifjú dr. Hadházy Kálmán ügyvédet;
számvevőszéki tagnak:
Perecz István lelkészt;
az építtető bizottság rendes tagjának:
Hadházy Kálmán egyházmegyei tanácsbírót;
ugyanezen bizottság póttagjának:
Tatár Balázs egyházmegyei főjegyzőt.

Az egyházmegyei világi tanácsbíróság és a lelkészgyámintézeti választmányi tagság betöltése tárgyában pedig megbízza közgyülésünk az esperesi hivatalt, hogy ez állások betöltéséről a szavazás elrendelésével intézkedjék, úgy, hogy a tanácsbíróságra a presbyteriumokat, a gyámint. választmányi tagságra pedig a gyámintézet tagjait hívja fel szavazataik beadására; továbbá megbízza és felhatalmazza Széll Kálmán, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos és Hadházy Kálmán tanácsbírákból álló bizottságot esperes elnöklete alatt a szavazatok felbontására, az eredmény megállapítására, esetleg új szavazás elrendelésére, hogy ez állások már a következő egyházmegyei közgyülésre betöltve legyenek.

Végre felhívja esperest, hogy a zsinati világi rendes képviselői állás megüresedéséről, további intézkedés megtétele végett, a püspöki hivatal útján az egyházkerületi közgyülésre tegyen jelentést.

8. Esperes beterjeszti következő jelentését a skontro-ügyekről:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

A skontro ügyekről a következőket jelentem:

I. Április 1. 413. Mogyorós Mihály nagyszalontai ref. egyházgondnok jelentést tesz a kezelése alatt álló templom alapok 1910. évi állagáról.

1. Bajó János alapítványa Középcserén építendő ref. templomra 1909. jan. 1-én volt	811·24 K	
Ennek 1909. évi 5% kamata . . .	41·02 K	= 852·26 K
2. Kiss Ferenc alapítványa új református templomra 1909. január 1-én volt .	808·60 K	
Ennek 1909. évi 5% kamata . . .	40·88 K	= 849·48 K
Átvitel:	1701·74 K	=1701·74 K

Áthozat: 1701·74 K = 1701·74 K

3. Nagyszalontai ref. templom alap 1909. január 1-én volt . . . . . 266·30 K
Ennek 1909. évi 5% kamata . . . 13·42 K = 279·72 K

4. Bonczos Mihály-alapítvány református templomra 1909. január 1-én volt . 2688·— K
Ennek 1909. évi 5% kamata . . . 136.06 K = 2824·06 K

5. Balogh József és neje Lajos Mária alapítványa ref. templomra 1909. január 1-én volt . . . . . 202·05 K
Ennek 1909. évi 5% kamata . . . 10.21 K = 212·26 K

Összesen: . . 5017·78 K

Ezek szerint a nagyszalontai református templomalapok összege 5017 K 78 fillér, azaz ötezertizenhét korona 78 fillér.

II. Az 1907. évi XXVII. t.-c. alapján korpótlék és fizetéskiegészítés címén a következő tanító urak nyertek államsegélyt:

Egyház neve	Tanító neve	Miniszteri leirat száma	Hányadik ötödéves korpótlék	Fizetés kiegészítés K	Fizetés kiegészítés f	Korpótlék K	Korpótlék f
Mezőgyán	Ritókh Sándor	110,126	—	900	—	—	—
Komádi	Maklári Lajos	107,017	—	900	—	—	—
„	Pap Eszter	113,815	—	900	—	—	—
Ugra	Rózsa Ferenc	97,513	—	200	—	—	—
Berekbösz.	Asztalos Ferenc	20,492	III.	—	—	100	—
„	Raffai Ilona	121,600	II.	—	—	200	—
Nyégerfalv.	Csatári József	58,501	—	400	—	—	—
„	„ „	58,501	I. II. III.	—	—	500	—
Geszt	Faragó Róza	133,351	II.	—	—	200	—
Vadász	Balogh József	121,265	III.	—	—	100	—
Bélzerind	Hajdu Pál	136,918	—	880	—	—	—
Zsadány	Hegyesi Gergely	134,114	III.	—	—	100	—
„	Györösi István	134,114	III.	—	—	100	—
Nagyzerind	Hevesi József	150,077	I.	—	—	200	—
Erdőhegy	Kósa Margit	5,008	—	900	—	—	—
Ágya	Molnár Piroska	7,868	—	900	—	—	—
Sarkad	Falusy Ágnes	8,589	—	900	—	—	—
Pankota	Uri Lajos	5,005	—	628	—	—	—
Fenes	Balogh Ferenc	141,984	—	141	—	—	—
	Összesen	—	—	7649	—	1500	—

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését a skontro-ügyekről jóváhagyó tudomásúl veszi s azt jegyzőkönyvébe felvétetni s kinyomatni rendeli el.

9. Esperes beterjeszti számadását az általa 1909. szeptember 1-től 1910. április. 1-ig továbbított pénzekről:

Számadás a továbbított pénzekről 1909 szept. 1.—1910 ápr. 1-ig.

Sorszám	Idő	Megnevezés	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909.					
1	szept. 13.	Államsegély egyházmegyei pénztár	1966	—	—	—
2	októb. 18.	Államsegélyből Szintye	—	—	155	—
3	„ 18.	„ „ ref. t.-nőképz. N.-Várad	—	—	320	—
4	„ 18.	„ „ egyh. m. lelk. gy. int.	—	—	886	—
5	„ 18.	„ „ Feketetót	—	—	5	—
6	„ 18.	„ „ Csermő	—	—	200	—
7	„ 18.	„ „ Török P. M.-Cséke	—	—	100	—
8	„ 18.	„ „ Gyorok	—	—	100	—
9	„ 18.	„ „ R.-Lippa	—	—	200	—
10	nov. 6.	Baldácsy-alap. Egyházker. pénztár	101	60	—	—
11	„ 6.	Tűzkárbizt. jut. „ „	84	—	—	—
12	„ 19.	Baldácsy-alap. E. m. lelk. gy. i. p.-tár	—	—	101	60
13	„ 19.	Tűzkárbizt. jut. em. közpénztár .	—	—	84	—
14	dec. 21.	Ref. s. egyl. segély e. ker. p.-tártól	1000	—	—	—
	1910.					
15	január 2.	„ „ „ segélyből Belényes .	—	—	100	—
16	„ 2.	„ „ „ „ Vaskóh . .	—	—	100	—
17	„ 2.	„ „ „ „ M.-Cséke .	—	—	100	—
18	„ 2.	„ „ „ „ Csermő . .	—	—	100	—
19	„ 2.	„ „ „ „ Pankota . .	—	—	100	—
20	„ 2.	„ „ „ „ Kisháza, Széplak	—	—	150	—
21	„ 2.	„ „ „ „ Szintye . .	—	—	50	—
22	„ 2.	„ „ „ „ szintyei f. ü. lelk.	—	—	100	—
23	„ 2.	„ „ „ „ Radnalippa	—	—	200	—
			3151	60	3151	60

azaz Háromezeregyszázötvenegy K 60 fill.

Sarkad, 1910 április hó 4-ik napján.

Balog Ambrus,
esperes.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk.
Nagyszalontán, 1910 április 6.

Dr. Szarka Sándor,
e. m. számvevőszéki tag.

Rácz Gyula,
e. m. számvevőszéki tag.

A továbbított pénzek összege: 3151·60 kor. A számadást az egyházmegyei számvevőszék felülvizsgálta és rendben találta.

Egyházmegyénk közgyülése esperes számadását a továbbított pénzekről számvevőszék jelentése alapján jóváhagyja s részére a felmentvényt, a szokásos fentartással, megadja. A számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvébe kinyomatni, okmányaival együtt levéltárba helyezni rendeli el.

10. Az egyházmegyei közigazgatási pénztár 1909. évi állapotáról Szabó István pénztáros beterjeszti számadását, melyet egyházmegyénk számvevőszéke megvizsgált, s minden tételét helyesnek és okmányokkal igazoltnak talált. Értékek összege (3 drb. takarékpénztári betéti könyv és 2 drb. kötvény) 13,070·70 kor. A kimutatott hátrányok behajtására vonatkozólag javasolja a számvevőszék, hogy egyházmegyénk közgyülése azok befizetését sürgesse meg.

Egyházmegyénk közgyülése a számvevőszék jelentése alapján Szabó István egyházmegyei pénztáros 1909. évi számadását jóváhagyó tudomásúl veszi, s részére a felmentvényt elismerése és köszönete kifejezése mellett, a szokásos fentartással, megadja, az egész számadást jegyzőkönyvébe kinyomatni s irattárba helyezni rendeli el.

A kimutatott hátralékosokat szigorúan utasítja, hogy tartozásaikat 1910. julius 1-ig múlhatatlanúl fizessék be, kiemelvén Berekböszörmény (206·69 kor.), Fenes (30 kor.), Magyarhomorog (30 kor.), Szakál (12 kor.), Tamásda (8 kor.) egyházközségeket, mint amelyek több év óta tartoznak különböző címek alatt az egyházmegyei közigazgatási pénztárnak.

Utasítja Bodnár Lajost, hogy 4 év óta hátrányos bekebelezési illetékét a fentjelzett határidőig fegyelmi eljárás terhe alatt fizesse be.

Vajda Mihály gyantai lelkész ellen pedig, - kit egyházmegyénk több ízben, legutóbb 1909. ápr. 15-én 10 sz. a. hozott határozatában fegyelmi eljárás terhe mellett szólított fel 6 évről hátralékos tartozásának befizetésére s nevezett egyházi tisztviselő ezen szigorú felszólításra mai napig sem tett elegett kötelességének, — az egyházi törvények V. t.-c. 34 §-ának A., 4. pontjába ütköző fegyelmi vétség miatt a fegyelmi eljárást hivatalból elrendeli.

A) *Számadás az egyházmegyei pénztár értékeiről.*

Sorszám	Az érték megnevezése	1909. évi jan. 1. betétállomány évközi kamat K	f	Összesen K	f
1	Egyházmegyei közigazg. költség pénztára a nagyszalontai takarékpénztár 4116. sz. betétkönyvén elhelyezve:				
	betétállomány 1909 január 1.	5982	35	—	—
	ehhez jön a közigazgatási kiadásoknak az 1908. évi államsegélyből történt visszatérítése	1278	—		
	5%-os évközi kamat (a betét változott)	379	37	—	—
	betétállomány 1910. jan. 1-én	—	—	7639	72
2	Egyházmegyei tüzkárbiztosítási jutalék pénztára a 3864. sz. betétkönyvön elhelyezve:				
	betétállomány 1909 január 1-én	1117	96	—	—
	5%-os évközi kamat	56	56	—	—
	betétállomány 1910 jan. 1-én	—	—	1174	52
3	Egyházmegyei vegyesek pénztára a 7059. sz. betétkönyvön elhelyezve:				
	betét állomány 1909 jan. 1-én	3480	30	—	—
	5%-os évközi kamat	176	15	—	—
	betétállomány 1910 jan. 1-én	—	—	3656	46
4	Két darab kötvény értéke	600	—	600	—
	Értékek összege	13,070	70	13,070	70

Szóval: Tizenháromezerhetven korona és 70 fillér.

Geszt, 1910 február hó 20.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Ezen értékek egyházmegyei közigazgatási pénztárnoknál megvannak, igazoljuk.

Nagyszalontán, 1910. év április 11.

Márton István,
Rácz Gyula,
egyházmegyei számvevők.

B) *Számadás az egyházmegyei közigazgatási költségekről.*

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909					
1	január 16.	Pénztári maradvány	1459	97	—	—
2	„ 16.	Simonyifalva közigazgatási költség hátr.	8	16	—	—
3	„ 16.	50 darab postautalvány ára	—	—	1	—
4	„ 21.	Bagdi János dékáni útiátalánya . . .	—	—	20	—
5	„ 21.	ennek portója	—	—	—	10
6	„ 21.	Belényesújlak lelk. könyvtárdíj 1908-ra	10	—	—	—
7	„ 24.	Erdőhegy közigazgatási költség hátral.	52	04	—	—
8	„ 24.	„ lelkészi könyvtárdíj 1908. .	10	—	—	—
9	„ 31.	Belényesújlak közigazg. költség hátral.	32	52	—	—
10	„ 31.	Kispereg „ „ „	135	36	—	—
11	„ 31.	„ egyházi törvénykönyv ára . .	3	—	—	—
12	„ 31.	„ lelkészi könyvtárdíj 1907. . .	10	—	—	—
13	febr. 2.	Előlegezett közalapi késedelmi kamat .	—	—	1	62
14	„ 2.	Közalapi pénz küldésekor levélbélyeg	—	—	—	10
15	„ 3.	Iskolai jelentőívek nyomatási ára . .	—	—	4	—
16	„ 3.	Kassay Béla dékáni úti átalánya . . .	—	—	25	—
17	„ 3.	e két tétel portója	—	—	—	20
18	„ 15.	Fenes közigazgatási költség hátralék .	137	16	—	—
19	„ 19.	Szathmáry István dékáni úti átalánya	—	—	32	—
20	„ 19.	ennek portója	—	—	—	20
21	„ 27.	Csécsi Imre dékáni úti átalánya . .	—	—	12	—
22	„ 27.	ennek portója	—	—	—	10
23	„ 27.	Kolumbán Áron dékáni úti átalánya .	—	—	10	—
24	„ 27.	ennek portója	—	—	—	10
25	„ 27.	Szabó István dékáni úti átalánya . .	—	—	24	—
26	márc. 1.	Közalapi pénz küldésekor levélbélyeg (10+5)	—	—	—	15
27	„ 1.	Esperesi tiszteletdíj január—március	—	—	250	—
28	„ 1.	„ irodai kellékek	—	—	34	—
29	„ 1.	Esperesi pecsétdíjakból	56	—	—	—
30	„ 6.	10 darab postai szállítólevél	—	—	1	20
31	„ 13.	Esperesi iroda szükségletei	—	—	119	90
32	„ 21.	Bélyegző a számvevőszéknek	—	—	4	—
33	„ 21.	ennek portója	—	—	—	10
34	„ 21.	Kötegyán lelk. könyvtárdíj 1908. . .	10	—	—	—
35	„ 26.	Fuvar Szalontára értekezletre	—	—	3	—
36	„ 31.	„ „ számadásvizsgálatra	—	—	3	—
37	„ 31.	Pénztárnoki napidíj	—	—	8	—
38	„ 31.	927 K államseg. kivételének post. elint.	—	—	1	45
39	április 2.	1908. évi 2205 K államsegélyből kivét.	927	—	—	—
		Átvitel	2851	21	555	22

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909	Áthozat	2851	21	555	22
	április 2.	s e. m. járandóságok pót. elküldetett	—	—	927	—
40	„ 14.	Tanügyi bizottsági tagok napidíjai . .	—	—	96	—
41	„ 15.	Esperes gyűlési napidíjai	—	—	10	—
42	„ 15.	Tanácsbírák gyűlési napidíja	—	—	48	—
43	„ 15.	Számvevők fuvar és „	—	—	60	—
44	„ 15.	Jegyzők „	—	—	16	—
45	„ 15.	Szathmáry István dékán gyűlési fuvardíja	—	—	10	—
46	„ 15.	Szondy Géza „ „ „	—	—	10	—
47	„ 15.	E. m. tanítóképviselők fuvar- s napidíja	—	—	24	—
48	„ 15.	Pénztárnok napidíja	—	—	8	—
49	„ 15.	Fuvar Szalontára	—	—	3	—
50	„ 15.	Bagdi János s.-keresztúri kiküldet. költ.	—	—	16	—
51	„ 20.	E. ker. jkönyvek s nyomtatv. ára 1908-ról	—	—	235	—
52	„ 20.	ennek portója	—	—	—	40
53	május 7.	Államsegély számadásának beküld. port.	—	—	—	25
54	„ 15.	Vass Jenőtől eljárási költség megtérítése	6	—	—	—
55	„ 27.	E.-megyei gyűlési ügyiratok portója .	—	—	—	12
56	„ 29.	Nagy Imre e. ker. képviselő úti átalánya	—	—	70	—
57	„ 29.	ennek portója	—	—	—	20
58	„ 29.	Szabó István e. ker. képvis. úti átalánya	—	—	70	—
59	„ 30.	Gál Lajos eljárási költség megtérítése	6	—	—	—
60	„ 31.	E.-m. jegyzőkönyvnyomatás portója .	—	—	3	—
61	június 8.	Bagdi János egyházlátogató úti átalánya	—	—	48	—
62	„ 8.	Nagy Imre „ „ „	—	—	48	—
63	„ 9.	E.-m. jegyzőkönyvek kiváltási portója	—	—	4	—
64	„ 9.	Árpád Gusztáv A. egyl. perselypénz .	1	33	—	—
65	„ 10.	E.-m. jegyzőkönyvek küldési portója .	—	—	—	36
66	„ 13.	Mezősas Gusztáv A. egyl. perselypénz	1	88	—	—
67	„ 16.	Radnalippa „ „ „ „	1	08	—	—
68	„ 18.	Szentleányfalva Gusztáv Adolf egyleti perselypénz	4	—	—	—
69	„ 22.	Ant Gusztáv A. egyl. perselypénz .	20	54	—	—
70	„ 22.	Geszt „ „ „ „ .	1	—	—	—
71	„ 22.	Szabó István egyházlátogató úti átalánya	—	—	42	—
72	július 1.	Böszörményi Lajos „ „ „	—	—	36	—
73	„ 1.	ennek portója	—	—	—	20
74	„ 1.	Csécsi Imre egyházlátogató úti átalánya	—	—	96	—
75	„ 1.	ennek portója	—	—	—	20
76	„ 24.	Közigazgatási államsegély	2205	—	—	—
77	„ 24.	ennek általunk fizetett portója .	—	—	1	12
78	„ 25.	Rendes államsegély	1966	—	—	—
79	„ 25.	ennek általunk fizetett portója .	—	—	1	06
		Átvitel	7064	04	2439	13

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909	Áthozat	7064	04	2439	13
80	aug. 23.	Esperesi pecsétdíjakból	52	—	—	—
81	„ 23.	Esperes úr egyházlátogatási úti átalánya	—	—	114	—
82	„ 23.	100 drb. esperesi jelentés portóval .	—	—	40	20
83	szept. 9.	Rendes államsegélyt elküldtem esp. úrnak	—	—	1966	—
84	„ 15.	Fuvar Szalontára	—	—	3	—
85	„ 15.	Tanügyi bizottsági tagok napidíja . .	—	—	54	—
86	„ 16.	Esperes gyűlési „ . .	—	—	10	—
87	„ 16.	Tanácsbírák gyűlési „ . .	—	—	40	—
88	„ 16.	Jegyzők „ „ . .	—	—	24	—
89	„ 16.	Pénztárnok „ „ . .	—	—	8	—
90	„ 16.	E.-m. tanítóképviselők napi- s fuvardíja	—	—	24	—
91	„ 17.	Tánácsbírák tbírói űlési napidíjai . .	—	—	40	—
92	„ 17.	Esperes „ „ napdíja . . .	—	—	10	—
93	„ 17.	Fuvar Szalontára	—	—	3	—
94	„ 17.	B.-böszörményi ügyben eljárt tbírák költ.	—	—	70	—
95	„ 22.	S.-keresztúri „ „ Hadházy K. költségei	—	—	11	20
96	„ 22.	ennek portója	—	—	—	10
97	„ 22.	Belényesújlak közigazg. költség f. é. .	16	26	—	—
98	„ 22.	„ lelk. könyvtárdíj „ „ .	10	—	—	—
99	„ 22.	„ Gusztáv A. egyl. perselyp.	—	30	—	—
100	„ 22.	Feketetót közigazg. költs. f. é. . . .	6	36	—	—
101	„ 22.	„ lelk. könyvtárdíj „ „	10	—	—	—
102	„ 22.	Okány „ „ „ „	10	—	—	—
103	„ 22.	„ közigazg. költs. „ „	60	72	—	—
104	okt. 8.	Magyarcséke közigazg. költs. hátr. . .	4	88	—	—
105	„ 8.	„ „ „ f. é. . .	2	44	—	—
106	„ 8.	Szentleányfalva „ „ „ „ . .	13	28	—	—
107	„ 8.	„ lelk. könyvtárdíj f. é.	10	—	—	—
108	„ 12.	Zsadány „ „ „ „	10	—	—	—
109	„ 12.	Zsadány közigazg. költség f. é. . . .	42	50	—	—
110	„ 13.	Bajj „ „ „ „ . . .	22	90	—	—
111	„ 14.	Tanügyi biz. előadó tiszteletdíja . . .	—	—	60	—
112	„ 15.	Ant közigazg. költs. f. é.	20	54	—	—
113	„ 16.	Ugra „ „ „ „	37	08	—	—
114	„ 16.	„ lelk. könyvtárdíj f. é.	10	—	—	—
115	„ 16.	Mezősas lelk. könyvtárdíj f. é. . . .	10	—	—	—
116	„ 16.	„ közigazg. költség f. é. . . .	31	46	—	—
117	„ 18.	Ágya lelk. könyvtárdíj „ „ . . .	10	—	—	—
118	„ 18.	Nyégerfalva közigazg. költs. „ „ . . .	4	28	—	—
119	„ 18.	„ Gusztáv A. egyl. pers. pénz	—	20	—	—
120	„ 19.	Nagyváradi tanítóképzőnek évi járúlék	—	—	80	—
		Átvitel	7459	24	4996	63

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909	Áthozat	7459	24	4996	63
121	okt. 19.	Ennek portója	—	—	—	20
122	„ 19.	Ant lelk. könyvtárdíj f. é.	10	—	—	—
123	„ 19.	Bajj „ „ „ „	10	—	—	—
124	„ 20.	Geszt „ „ „ „	10	—	—	—
125	„ 20.	„ közigazg. költs „ „	28	40	—	—
126	„ 21.	Radnalippa közigazg. költs. f. é. . . .	3	98	—	—
127	„ 21.	„ lelk. könyvtárdíj „ . . .	10	—	—	—
128	„ 21.	Lelkészi könyvtárdíjakat beküldtem .	—	—	440	—
129	„ 21.	ennek portója	—	—	—	60
130	„ 27.	Időszaki tanácsülés költségei	—	—	50	—
131	„ 28.	Tárkány közigazg. költs. f. é.	25	02	—	—
132	„ 28.	„ lelk. könyvtárdíj „	10	—	—	—
133	„ 28.	„ Gusztáv A. perselypénz . .	—	36	—	—
134	„ 28.	Nagyszalonta közigazg. költs. f. é. . .	228	78	—	—
135	„ 28.	„ lelk. könyvtárdíj „ . .	10	—	—	—
136	„ 28.	„ Gusztáv A. egyl. perselyp.	6	—	—	—
137	„ 30.	Ágya közigazg. költség folyó évi .	32	46	—	—
138	„ 30.	Szintye „ „ „ „ .	4	36	—	—
139	„ 31.	Simonyifalva „ „ „ „ .	4	08	—	—
140	„ 31.	Sarkad „ „ „ „ .	152	72	—	—
141	„ 31.	„ lelkészi könyvtárdíj „ „ .	10	—	—	—
142	nov. 1.	Csermő közigazg. költs. hátr. részlet .	73	84	—	—
143	„ 1.	„ egyh. törvénykönyv ára . . .	3	—	—	—
144	„ 3.	Berekböszörmény közigazg. költs. hátr. részlet	4	01	—	—
145	„ 4.	Közalapi pénz küldésekor levélportó .	—	—	—	10
146	„ 4.	Gyorok közigazgatási költség f. évi .	5	72	—	—
147	„ 4.	„ lelkészi könyvtárdíj	10	—	—	—
148	„ 4.	„ GusztávA. egylet. perselypénz	—	30	—	—
149	„ 4.	Nagyzerind lelkészi könyvtárdíj f. évi	10	—	—	—
150	„ 5.	Fenes közigazg. költség f. évi	22	86	—	—
151	„ 5.	Tenke „ „ „ „	40	80	—	—
152	„ 5.	„ lelkészi könyvtárdíj f. évi . . .	10	—	—	—
153	„ 8.	Belényes „ „ „ „ . . .	10	—	—	—
154	„ 8.	„ közigazg. költség hátr. részlet	72	56	—	—
155	„ 8.	„ Gusztáv A. egyl. perselypénz	—	50	—	—
156	„ 8.	Harsány közigazg. költség f. évi . . .	25	18	—	—
157	„ 8.	„ lelkészi könyvtárdíj f. évi . .	10	—	—	—
158	„ 9.	Borossebes „ „ „ „ . .	10	—	—	—
159	„ 9.	„ közigazg. költs. „ „ . .	6	90	—	—
160	„ 9.	Közalapi pénz küldésekor levélportó .	—	—	—	10
161	„ 10.	Körösszegapáti lelk. könyvtárdíj f. évi	10	—	—	—
		Átvitel	8341	07	5487	63

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909	Áthozat	8341	07	5487	63
162	nov. 14.	Közalapi pénz küldésekor levélportó .	—	—	—	10
163	„ 14.	Kötegyán közigazg. költség f. évi . .	50	—	—	—
164	„ 14.	„ lelkészi könyvtárdíj f. évi .	10	—	—	—
165	„ 15.	Nagy Imre e.-ker. képviselő úti átal.	—	—	70	—
166	„ 15.	ennek portója	—	—	—	20
167	„ 17.	Tamásda közigazg. költség hátr. részlet	15	40	—	—
168	„ 17.	„ lelkészi könyvtárdíj hátr. . .	10	—	—	—
169	„ 17.	„ „ „ f. évi . .	10	—	—	—
170	„ 19.	Erdőgyarak közigazg. költs. „ „ . .	24	86	—	—
171	„ 19.	„ lelkészi könyvtárdíj f. évi	10	—	—	—
172	„ 19.	Feketegyarmat közigazg. költség „ „	35	84	—	—
173	„ 19.	„ lelkészi könyvt.-díj f. évi	10	—	—	—
174	„ 19.	Arad „ „ „ „	10	—	—	—
175	„ 19.	„ közigazgatási költség f. évi . .	123	—	—	—
176	„ 19.	E.-m. jegyzőkönyvek nyomat. portója	—	—	2	42
177	„ 20.	Szabó István egyh.-ker. képv. úti átal.	—	—	70	—
178	„ 20.	Tűzkárbiztosítási jutalék	83	60	—	—
179	„ 22.	Bélzerind közigazg. költség f. évi . .	9	02	—	—
180	„ 22.	„ lelkészi könyvtárdíj f. évi .	10	—	—	—
181	„ 22.	Közalapi pénz küldésekor levélportó .	—	—	—	10
182	„ 27.	Vadász közigazg. költség f. é.	28	50	—	—
183	„ 27.	„ lelkészi könyvtárdíj	10	—	—	—
184	„ 27.	Sonkolyos „ „	10	—	—	—
185	„ 27.	„ közigazg. költs.	7	52	—	—
186	„ 27.	Szakál „ „	4	32	—	—
187	„ 27.	„ lelkészi könyvtárdíj	10	—	—	—
188	„ 29.	Közalapi pénzek küldésekor levélportó	—	—	—	10
189	dec. 1.	Komádi közigazg. költség f. é. . . .	124	76	—	—
190	„ 1.	„ lelkészi könytárdíj f. é. . . .	10	—	—	—
191	„ 1.	„ Gusztáv A. egyl. perselypénz	—	73	—	—
192	„ 2.	Pankota közigazg. költség f. é. . . .	7	34	—	—
193	„ 2.	„ lelkészi könytárdíj f. é. . . .	10	—	—	—
194	„ 2.	Szemlak közigazgatási költség	11	36	—	—
195	„ 2.	„ lelkészi könyvtárdíj	10	—	—	—
196	„ 2.	„ Gusztáv A. egyl. perselypénz	—	65	—	—
197	„ 2.	Fogarassy B. ½ évi aljegyzői tiszteletdíj	—	—	30	—
198	„ 2.	ennek portója	—	—	—	20
199	„ 2.	Csák József dékáni úti átalány . . .	—	—	36	—
200	„ 2.	ennek portója	—	—	—	20
201	„ 3.	Dobrest közigazgatási költség f. é. . .	1	54	—	—
202	„ 11.	Harsány Gusztáv A. egyl. perselypénz	1	60	—	—
		Átvitel	9001	11	5696	95

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909	Áthozat	9001	11	5696	95
203	dec. 13.	Esperesi hivatalos fuvardíjak s portók	—	—	53	53
204	„ 13.	„ iroda kiadásai	—	—	88	38
205	„ 13.	100 drb. esperesi jelentés	—	—	35	20
206	„ 13.	Esperesi pecsétdíjakból	96	—	—	—
207	„ 15.	Nagyzerind közigazgatási költség hátr.	91	—	—	—
208	„ 15.	„ „ „ f. é.	45	50	—	—
209	„ 17.	Kispereg „ „ hátr.	67	68	—	—
210	„ 17.	„ „ lelkészi könyvtárdíj hátr. . .	10	—	—	—
211	„ 20.	Remete „ „ „ . .	20	—	—	—
212	„ 20.	„ „ „ f. é. . .	10	—	—	—
213	„ 21.	Németpereg közigazgatási költs. hátr.	10	52	—	—
214	„ 21.	„ „ „ f. é.	5	26	—	—
215	„ 21.	Egy bélyegző ára	—	—	2	50
216	„ 24.	Tavaszi és nyári e. m. jkönyv. nyom. ára	—	—	808	—
217	„ 24.	ennek portója	—	—	1	—
218	„ 29.	Kisháza közigazgatási költség hátralék	24	96	—	—
219	„ 29.	„ „ „ f. é. . .	3	12	—	—
220	„ 29.	Főjegyző tiszteletdíja	—	—	200	—
221	„ 30.	Közalapi pénz küldésekor levélportó	—	—	—	10
222	„ 30.	Gusztáv A. perselypénzeket elküldtem	—	—	40	47
223	„ 30.	ennek portója	—	—	—	20
224	„ 31.	Négy számvevő napidíja okt. 27-ről				
225	„ 31.	á 10 K	—	—	40	—
		ennek portója négyfelé	—	—	—	40
226	„ 31.	Egyh.-ker. összes kiadvány. ára 1909-ről	—	—	752	—
227	„ 31.	ennek portója	—	—	1	—
228	„ 31.	Árpád közigazgatási költség f. é. . .	27	60	—	—
229	„ 31.	„ lelkészi könyvtárdíj f. é. . .	10	—	—	—
230	„ 31.	Sarkadkeresztúr közigazg. költség f. é.	20	16	—	—
231	„ 31.	„ lelkészi könyvtárdíj „	10	—	—	—
232	„ 31.	„ Gusztáv A. egyleti perselypénz	—	70	—	—
233	„ 31.	Jánosfalva közigazgatási költség f. é.	5	68	—	—
234	„ 31.	Gyanta „ „ „ „	28	86	—	—
235	„ 31.	„ lelkészi könyvtárdíj hátralék .	10	—	—	—
236	„ 31.	„ „ „ f. é.	10	—	—	—
237	„ 31.	Széplak közigazgatási költség hátr. . .	4	72	—	—
238	„ 31.	„ „ „ f. é. . .	2	36	—	—
239	„ 31.	Mezőgyán „ „ „ „ . .	37	68	—	—
240	„ 31.	„ lelk. könyvtárdíj „ „ . .	10	—	—	—
241	„ 31.	Tűzkárbiztositási jutalék könyvére betét	—	—	3	60
242	„ 31.	Kassay B.-nak dekáni úti átal. kipótlása	—	—	11	—
		Átvitel	9562	91	7734	33

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909	Áthozat	9562	91	7734	33
243	dec. 31.	Csécsi I.-nek dékáni úti átal. kipótlása	—	—	6	—
244	„ 31.	Szathmáry I.-nak dékáni úti átalány kipótlása	—	—	16	—
245	„ 31.	Bagdi J.-nak dékáni úti átalány kipótl.	—	—	2	50
246	„ 31.	Szabó I. „ „ „ „ „	—	—	12	—
247	„ 31.	Szondy Géza dékáni úti átalánya . .	—	—	36	—
248	„ 31.	előbbi tételek portója ötfelé . .	—	—	—	50
249	„ 31.	Pénztárnok tiszteletdíja	—	—	400	—
250	„ 31.	Erdőhegy közigazg. költség f. é. . . .	26	02	—	—
251	„ 31.	Forgó pénztár időközi kamatja . . .	60	85	—	—
		Végösszeg	9649	78	8207	33
		Mérleg.				
		Összes bevétel	9649	78		
		Összes kiadás	8207	33		
		Számadási maradvány	1442	45		

Szóval: Egyezernégyszáznegyvenkettő kor. és 45 fillér.

Geszt, 1910 február hó 20.

Szabó István,
egyházm. pénztárnok.

Esperesi megbízás folytán megvizsgáltuk, helyesen vezetettnek, okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalontán, 1910 április 11.

Márton István,
Rácz Gyula,
e. m. számvevőszéki tagok.

C) *Számadás a vegyes bevételekről és kiadásokról.*

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909					
1	jan. 16.	Pénztári maradvány	136	15	—	—
2	„ 16.	Kiss Irma bajji tanítónő pecsétdíj . .	4	—	—	—
3	„ 23.	Gyenge János lelkész „ . .	4	—	—	—
4	„ 29.	Mezőgyán 100 drb. kereszt. igazolvány	—	80	—	—
5	„ 31.	Kispereg szavazatbirságok	16	—	—	—
6	febr. 15.	Fenes lelkészi keblezési illeték . .	10	50	—	—
7	„ 15.	Könyves J. „ „ „ . .	10	50	—	—
8	márc. 21.	Somogyi M. kebl. illeték s késed. kam.	4	85	—	—
9	május 2.	Belényesújlak 110 drb kereszt. igazolv.	—	88	—	—
10	június 30.	Zsadány e. m. nyomtatványok	1	40	—	—
11	„ 30.	ezekhez szállítólevél	—	—	—	12
12	szept. 22.	Feketetót 4 ív számadási nyomtatvány	—	20	—	—
13	„ 22.	Okány 400 drb kereszt. igazolvány . .	3	20	—	—
14	„ 22.	ennek szállítólevele megtérítése .	—	12	—	—
15	okt. 8.	Szentleányfalva 10 ív számad. nyomt.	—	50	—	—
16	„ 12.	Zsadány főiskolai kamat f. évi	55	44	—	—
17	„ 12.	„ egy szállítólevél megtérítése	—	12	—	—
18	„ 13.	Bajj 12 ív számadási nyomtatvány . .	—	60	—	—
19	„ 18.	Kötegyán 100 drb. kereszt. igazolvány	—	80	—	—
20	„ 18.	Nyégerfalva főiskolai kamat f. évi . .	4	20	—	—
21	nov. 1.	Csermő hátralékos keblezési illetékek	34	86	—	—
22	„ 1.	„ szavazatbirság	4	—	—	—
23	„ 3.	Berekböszörmény vegyes tartozások .	11	80	—	—
24	„ 3.	„ 10 ív számad. nyomt.	—	50	—	—
25	„ 5.	Fenes tanítói keblezési illeték	4	20	—	—
26	„ 8.	Belényes 100 drb. kereszt. igazolvány	—	80	—	—
27	„ 8.	Harsány 100 „ „ „	—	80	—	—
28	„ 8.	„ 15 ív számad. nyomtatv. . .	—	75	—	—
29	nov. 14.	Kötegyán supplicatio-váltság	10	—	—	—
30	„ 14.	„ tanítói keblezési illeték . .	4	20	—	—
31	„ 15.	Nagyszalonta suplicatio-váltság . . .	4	—	—	—
32	„ 15.	„ 100 drb. esketési igazolv.	—	80	—	—
33	„ 17.	Tamásda tanítói keblezési illeték . .	4	20	—	—
34	„ 17.	„ 10 ív számadási nyomtatvány	—	50	—	—
35	„ 19.	Erdőgyarak 100 drb. kereszt. igazolv.	—	80	—	—
36	„ 19.	Feketegyarmat főisk. kamat f. é. . .	41	58	—	—
37	„ 27.	Vadász szakértői díjak megtérítése . .	23	—	—	—
38	dec. 1.	Komádi egyh.-megyei nyomtatványok	4	52	—	—
39	„ 1.	Szentandrássy J. kebl. ill. s késed. kamat	4	54	—	—
40	„ 2.	Szemlak főisk. kamat f. é.	12	60	—	—
		Átvitel	422	71	—	12

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1909	Áthozat	422	71	—	12
41	dec. 11.	Harsány supplicatio-váltság	2	—	—	—
42	„ 20.	Remete 6 ív számad. nyomtatvány	—	30	—	—
43	„ 22.	Geszt supplicatio-váltság	1	—	—	—
44	„ 25.	Ladányi K. kebl. ill.	4	20	—	—
45	„ 30.	Főiskolai kamatokat beküldtem	—	—	113	82
46	„ 30.	ennek portója	—	—		40
47	„ 30.	Supplicatio-váltságokat beküldtem	—	—	17	—
48	„ 30.	ennek portója	—	—	—	10
49	„ 31.	Árpád főisk. kamat f. é.	21	—	—	—
50	„ 31.	S.-Keresztúr Bagdi J. küldött költségei megtérítése	16	—	—	—
51	„ 31.	Mezőgyán supplicatio-váltság	4	—	—	—
52	„ 31.	Irodai szerek	—	—	11	70
53	„ 31.	15 drb. postai szállítólevél	—	—	1	80
54	„ 31.	Árpád főiskolai kamatját beküldtem	—	—	21	—
55	„ 31.	ennek portója	—	—	—	20
56	„ 31.	M.-Gyán suppl. váltságát beküldtem	—	—	4	—
57	„ 31.	ennek portója	—	—	—	10
		Végösszeg	471	21	170	24
		Mérleg.				
		Összes bevétel	471	21		
		Összes kiadás	170	24		
		Számadási maradvány	300	97		

Szóval: Háromszáz korona és 97 fillér.

Geszt, 1910 február hó 20.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Esperesi megbízás folytán megvizsgáltuk, helyesen vezetettnek s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalontán, 1910 április 11.

Márton István,
Rácz Gyula,
e. m. számvevők.

Mérleg a két számadásról.

Bevétel a közigazg. költségeknél . . .	9649 K	78 f
„ a vegyes „ . . .	471 „	21 „
Összes bevétel	10120 K	99 f
Kiadás a közigazg. költségeknél . . .	8207 K	33 f
„ a vegyes „ . . .	170 „	24 „
Összes kiadás	8377 K	57 f
Összes bevétel	10120 K	99 f
Összes kiadás	8377 „	57 „
Összes maradvány	1743 K	42 f

Szóval: Egyezerhétszáznegyvenhárom kor. és 42 fillér.

Geszt, 1910 február hó 20.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Sorszám
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

Hátralékok kimutatása az 1909. év dec. 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Egyházmegyei közigazg. költség		Keblezési illetékek		Lelkészi könyvtárdíjak		Egyéb tartozások		Összesen	
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1	Belényes	55	78	—	—	—	—	—	—	55	78
2	Vaskóh	—	70	—	—	—	—	—	—	—	70
3	Berekböszörmény	176	69	—	—	30	—	—	—	206	69
4	Csermő	24	68	—	—	—	—	—	—	24	68
5	Bodnár Lajos	—	—	13	86	—	—	—	—	13	86
6	Erdőhegy	—	—	—	—	10	—	26	40	36	40
7	Fenes	—	—	—	—	30	—	—	—	30	—
8	Balogh Ferenc	—	—	4	20	—	—	—	—	4	20
9	Vajda Mihály	—	—	37	30	—	—	—	—	37	30
10	Kispereg	33	84	—	—	10	—	—	—	43	84
11	Körösszegapáti	17	20	—	—	—	—	—	—	17	20
12	Magyarhomorog	25	18	4	54	30	—	1	73	61	45
13	Balla László	—	—	4	54	—	—	—	—	4	54
14	Remete	15	30	—	—	—	—	—	—	15	30
15	Szakál	—	—	—	—	—	—	12	—	12	—
16	Tamásda	30	80	—	—	—	—	8	—	38	80
17	Nagy Sándor	—	—	4	20	—	—	—	—	4	20
18	Talpas	2	06	—	—	—	—	—	—	2	06
	Összesen	382	23	68	64	110	—	48	13	609	—

Geszt, 1910 február hó 20.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Megvizsgáltuk és helyeseljük.
Nagyszalontán, 1910 április 11.

Márton István,
Rácz, Gyula,
e. m. számvevők.

11. Szabó István e. m. pénztáros egyházmegyénk részére az 1909. évre kiutalt 2205 kor. államsegélyről beterjeszti számadását, melyet a számvevőszék megvizsgált és rendben talált.

Egyházmegyénk közgyülése pénztáros számadását az 1909. évre kiutalt 2205 kor. államsegély felhasználásáról a számvevőszék jelentése alapján jóváhagyó tudomásúl veszi s pénztáros részére a felmentvényt, a szokásos fentartással, megadja, a számadást nyomtatott jegyzőkönyvébe közzétenni s levéltárba helyezni rendeli el.

Számadás a nagyszalontai ref. egyházmegye részére kiutalt 2205 kor. 1909. évi közigazgatási államsegélyről.

I. **Bevétel:**

1909 július 24. Egyházkerületi pénztártól . . . . . 2205 kor.

II. **Kiadás:**

Nyugtázó neve	Nyugtázó tételei	Egyenként K	Egyenként f	Összesen K	Összesen f
1. Bagdi János	1. Dekáni úti átalány	22	50	—	—
	2. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	—	—
	3. Tanácsbírói „ 3 „ . .	24	—	—	—
	4. Számvevői fuvar s „ 2 „ . .	25	—	—	—
	5. Hivatalos kiküldetési fuvar s napidíj .	16	—	—	—
	6. Egyházlátogatási úti átalány	48	—	147	50
2. Balog Ámbrus	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	—	—
	2. Esperesi „ 4 „ . .	40	—	—	—
	3. Hivatalos fuvardíjak 7 ízben . .	36	40	—	—
	4. Egyházlátogatási úti átalány	114	—	202	40
3. Böszörményi Lajos	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	—	—
	2. Tanácsbírói „ 4 „ . .	32	—	—	—
	3. Egyházlátogatási úti átalány	36	—	80	—
4. Csák József	1. Dekáni úti átalány.	36	—	36	—
5. Csécsi Imre	1. Dekáni úti átalány.	18	—	—	—
	2. Tanügyi biz. ülési napidíj 1 ízben . .	6	—	—	—
	3. Tanácsbírói „ 3 „ . .	24	—	—	—
	4. Egyházlátogatási úti átalány	96	—	144	—
6. Fogarassy Bálint	1. Jegyzői napidíj	8	—	—	—
	2. „ tiszteletdíj	30	—	38	—
7. Hadházy Kálmán	1. Jegyzői napidíj	8	—	—	—
	2. Hiv. kiküldetési fuvar s napidíj . . .	11	10	19	10
8. Kassay Béla	1. Dekáni úti átalány.	25	—	—	—
	2. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	—	—
	3. Számvevői fuvar s „ 2 „ . .	25	—	—	—
	4. Dekáni úti átalány kiegészítés	11	—	—	—
	5. Tanügyi biz. előadói tiszteletdíj . . .	60	—	133	—
	Átvitel	800	—	800	—

Nyugtázó neve	Nyugta tételei	Egyenként K	Egyenként f	Összesen K	Összesen f
	Áthozat	800	—	800	—
9. Kiss István	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	12	—
10. Kolumbán Áron	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 1 ízben . .	6	—	—	—
	2. Dekáni úti átalány	10	—	—	—
	3. Számvevői fuvar s napidíj 2 ízben . .	25	—	41	—
11. Nagy Imre	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	—	—
	2. Tanácsbírói „ 4 „ . .	32	—	—	—
	3. Egy.-ker. képviselői úti átalány 2 ízben	140	—	—	—
	4. Egyh. látogatási úti átalány.	48	—	232	—
12. Ónody S.	1. Számvevői fuvar s napidíj 2 ízben . .	25	—	25	—
13. Papp Imre	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	—	—
	2. Egyh.-m. tanítóképv. fuvar s napidíj 2 ízben	24	—	36	—
14. Pósta L.	1. Egyh.-m. tanítóképv. fuvar s napidíj 2 ízb.	24	—	24	—
15. Szabó István	1. Tanügyi biz. s tanácsbírói napidíjak .	31	—	—	—
	2. Egyh.-ker. képviselői úti átalány 2 ízb.	140	—	—	—
	3. Főjegyzői tiszteletdíj	200	—	—	—
	4. Pénztárnoki „	400	—	771	—
16. Szabó Lajos	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 2 ízben . .	12	—	—	—
	2. Jegyzői „ 2 „ . .	16	—	—	—
	3. Jegyzői napidíj időszaki ülésen . . .	8	—	36	—
17. Szathmáry István	1. Dekáni úti átalány	48	—	—	—
	2. Tanügyi biz. ülési napidíj 1 ízben . .	6	—	—	—
	3. „ „ „ fuvardíj 1 „ . .	10	—	64	—
18. Székely J.	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 1 ízben . .	6	—	6	—
19. Széll Kálmán	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 1 ízben . .	6	—	—	—
	2. Tanácsbírói „ 2 ízben . .	16	—	22	—
20. Szondy Géza	1. Dekáni úti átalány.	36	—	—	—
	2. Tanügyi biz. ülési napidíj 1 ízben . .	6	—	—	—
	3. „ „ „ fuvardíj 1 „ . .	10	—	52	—
	Átvitel	2121	—	2121	—

Nyugtázó neve	Nyugta tételei	Egyenként K	Egyenként f	Összesen K	Összesen f
	Áthozat	2121		2121	
21. Szücs Balázs	1. Tanügyi biz. ülési napidíj 1 ízben . .	6	—	6	—
22. Tatár Balázs	1. Jegyzői napidíj 1 ízben	8	—	8	—
23. Bagdi J. és Hadházy K. közös nyugtája.	1. hiv. kiküldetés fuvaros napidíjai . .	70	—	70	—
	Összesen	2205	—	2205	—

Mérleg.

I. Bevétel . . . . . 2205·— kor.
II. Kiadás . . . . . 2205.— „

Maradvány . —·— kor.

Összeállította s vizsgálat alá adja

Geszt, 1910 február hó 20.

Szabó István,
egyházm. pénztárnok.

Ezen számadást átvizsgáltuk s minden tételét kellőleg okmányolva rendben találtuk.

Nagyszalontán, 1910. április 11.

Márton István,
Rácz Gyula,
egyházm. számvevők.

12. Pénztáros beterjeszti egyházmegyénk 1910. évi költségelőirányzatát, mely szerint a szükséglet 4012 kor., a fedezet 4021 kor., maradvány 9 kor., ez utóbbihoz hozzáadva a közigazgatási pénztár 1909. évi maradványát, remélhető összes maradvány 1910. évre 1451 kor. 45 fillér. Beterjeszti pénztáros az egyházmegyei költségkivetési tervezetet is az 1910. évre, mely szerint az egyházmegyénk kebelébe tartozó 45 egyházra kivetett közigazgatási költség összesen: 1657 kor. 94 fillér.

Számvevőszék úgy a költségelőirányzatot, mint a kivetést helyesnek találja.

Egyházmegyénk közgyülése a pénztárostól beterjesztett 1910. évi költségelőirányzatot, valamint az ezzel kapcsolatos közigazgatási költségkivetést tudomásúl veszi és elfogadja, azokat nyomtatott jegyzőkönyvébe közzétenni és irattárba helyezni elrendeli.

A nagyszalontai ref. egyh.-megye költségelőirányzata az 1910. évre.

Sorszám	Megnevezés	Összeg kor.	fill.
	Szükséglet.		
1	Lelkészi főjegyző tiszteletdíja	200	—
2	„ aljegyző „	60	—
3	Tanügyi bizottsági előadó tiszteletdíja	60	—
4	Egyházmegyei közpénztárnok „	400	—
5	Négy lelkészi számvevő „ à 15 kor. . .	60	—
6	Két e. ker. lelkészi képviselő úti átalánya á 70 kor.	280	—
7	Egyházlátogató küldöttségek előfogati díja	402	—
8	Iskolalátogatók „ „	240	—
9	Esperes (à 10 kor.), lelk. tanácsbírák, világi jegyzők, lelk. aljegyző s pénztárnok gyűlési napidíjai (à 8 K	180	—
10	Egyházmegyei tanítóképviselők gyűlési napidíja (à 6 kor.) s fuvarköltsége	50	—
11	Tanügyi bizottság tagjainak napidíja (à 6 kor.) . .	100	—
12	Vegyes napi- s fuvardíjak hivatalos alkalmakra . .	200	—
13	Egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyveinek ára	700	—
14	Egyh.-ker. s konventi jkönyvek s egyh.-ker. nyomtatv. ára	600	—
15	Irodai szükségletek s postaköltségek	200	—
16	Nagyváradi tanítóképzőnek évi segély	80	—
17	Előre nem láthatókra	200	—
	Összesen	4012	—
	Fedezet.		
1	Közigazgatási államsegély	2205	—
2	Az 1910-re kivetett közigazgatási költségekből . . .	1500	—
3	Tűzkárbiztosítási jutalékból	80	—
4	Keblezési illetékekből	50	—
5	Esperesi pecsétdíjakból	50	—
6	600 kor. tőke 6%-os kamatja	36	—
7	Hátralékokból remélhető bevétel	100	—
	Összesen	4021	—

Fedezet összesen: 4021 kor. — fill.
Szükséglet „ 4012 kor. — „
Maradvány 9 kor. — fill.
Ehhez hozzáadva a közigazg. pénztár 1909. évi maradványát . . . . . 1442 kor. 45 fill.
Remélhető összes maradvány 1451 kor. 45 fill.

Geszt, 1910. február hó 20.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Helyeseljük:
Nagyszalontán, 1910. április 11.

Márton István,
Rácz Gyula,
egyházmegyei számvevők.

Az egyházmegyei közigazgatási költség kirovása a f. 1910. évre az 1900. évi népszámlálás adatai alapján à 2 fill.

Sorszám	Egyház neve	Lélek szám	Minden lélek után 2 fillér	
			korona	fillér
1	Ant	1027	20	54
2	Arad	6150	123	—
3	Ágya	1623	32	46
—	l. e. Szintye	218	4	36
4	Árpád	1380	27	60
5	Bajj	1145	22	90
6	Belényes	628	12	56
—	l. e. Magyarcséke	122	2	44
7	Belényesújlak	813	16	26
8	Bélzerind	451	9	02
9	Berekböszörmény	3017	60	34
10	Borossebes	345	6	90
11	Csermö	514	10	28
12	Erdőgyarak	1243	24	86
13	Erdőhegy	1301	26	02
14	Feketegyarmat	1792	35	84
15	Feketetót és Györös	318	6	36
16	Fenes	1143	22	86
17	Geszt	1420	28	40
18	Gyanta	1443	28	86
—	l. e. Kisháza	156	3	12
—	l. e. Széplak	118	2	36
19	Gyorok	286	5	72
20	Harsány	1259	25	18
21	Kispereg	1692	33	84
—	l. e. Németpereg	263	5	26
22	Komádi	6238	124	76
23	Körösszegapáti	860	17	20
24	Kötegyán	2500	50	—
25	Magyarhomorog	1259	25	18
26	Mezögyán	1884	37	68
27	Mezősas	1573	31	46
28	Nagyszalonta	11439	228	78
	Átvitel	55,620	1112	40

Sorszám	Egyház neve	Lélek szám	Minden lélek után 2 fillér	
			korona	fillér
	Áthozat	55,620	1112	40
29	Nagyzerind	2275	45	50
30	Okány	3036	60	72
31	Pankota	367	7	34
32	Radna-Lippa	199	3	98
33	Remete	765	15	30
34	Sarkad	7636	152	72
35	Sarkadkeresztúr	1008	20	16
36	Sonkolyos	376	7	52
—	l. e. Jánosfalva	284	5	68
37	Szakál	216	4	32
38	Szemlak	568	11	36
39	Szentleányfalva	664	13	28
40	Tamásda	770	15	40
41	Tárkány	1251	25	02
—	l. e. Nyégerfalva	214	4	28
42	Tenke	2040	40	80
43	Ugra	1854	37	08
44	Zsadány	2125	42	50
45	Vadász	1425	28	50
—	l. e. Simonyifalva	204	4	08
	Összesen:	82,897	1657	94

Geszt, 1910 február hó 20.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

13. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézeti választmány 1910 április 19-én Nagyszalontán tartott ülésében felülvizsgálta Nagy Imre gyámintézeti pénztárnok 1909. évi számadását, melyet előzőleg Szabó István számvevő tételenként megvizsgált s a számadást igazoló okmányaival egybevette; továbbá alaposan átvizsgálta választmányunk a pénztár összes értékeit, úgy a régibb és újabb kötvényeket egyenként zálogjogi bekebelezéseikkel együtt, mint a takarékpénztári betétek állagát. És miután mind a számadás kifogástalan helyességéről, mind az értékek gondos megőrzéséről meggyőződést szerzett: pénztárnoknak az 1909. évi számadás terhe alól, elismerés kifejezése mellett, mindazáltal a szokott fenntartással felmentését véleményezi.

Egyúttal beterjeszti választmányunk a lelkészgyámintézeti pénztárnoknak az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegyárva gyámintézetbe az 1909. év folyamán befizetett összegekről egybeállított s a választmány által megvizsgált és jóváhagyott számadását.

Egyházmegyénk közgyűlése a gyámintézeti választmány javaslata értelmében Nagy Imre pénztárnokot az 1909. évi számadás terhe alól elismerésének kifejezésével, mindazáltal a szokásos fenntartással felmenti s fentebb említett mindkét rendbeli jóváhagyott számadását a hátralékosok kimutatásával együtt jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Számadás

a nagyszalontai református egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztáráról 1909 január 1-től 1909 december 31-ig.

Tételszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg K	f	Főösszeg K	f
	I. Tényleges vagyon.				
	A) *Bevétel.*				
1	1908 dec. 31-én volt a pénztár tényleges állapota kötvényekben és készpénzben .	—	—	193,590	07
	Ehez jött 1909 jan. 1-től 1909 dec. 31-ig				
2	Folyó évi kamatokból	10,133	86	—	—
3	Régibb kamatokból	637	19	—	—
4	Folyó évi tagdíjakból és nyugdíjjárulékokból	8,337	95	—	—
5	Régibb „ „ „	1,561	01	—	—
6	Önkéntes adomány	2,918	50	—	—
7	Késedelmi kamatokból	179	08	23.767	59
	Összes tényleges bevétel	—	—	217,357	66
	B) *Kiadás.*				
1	Gyámdíjak 1909. évr. özv. Diószegi Endrénének	187	50	—	—
2	„ „ „ „ Bihari Istvánnénak	250	—	—	—
3	„ „ „ „ Kiss Károlynénak .	375	—	—	—
4	„ „ „ „ Kinczes Pálnénak	375	—	—	—
5	„ „ „ „ Szaniszló Gábornénak	375	—	—	—
6	„ „ „ „ Böszörményi Pálnénak	500	—	—	—
7	„ „ „ „ Pápai Lajosnénak	375	—	—	—
8	„ „ „ „ Kis Györgynének .	250	—	—	—
9	„ „ „ „ Szilágyi Sándornénak	250	—	—	—
10	„ „ „ Szilágyi Máriának . .	62	50	—	—
11	„ „ „ özv. Nagy Sándornénak	500	—	—	—
12	„ „ „ Nagy Emmának . . .	125	—	—	—
13	„ „ „ özv. Dobrai Ferencnének	500	—	—	—
14	„ „ „ „ Tabajdi Lajosnénak	500	—	—	—
15	„ „ „ „ Szondi Imrénének	500	—	—	—
16	„ „ „ „ Sipos Imrénének .	500	—	—	—
17	„ „ „ Sipos Rózának	125	—	—	—
18	„ „ „ Sipos Irénnek	125	—	—	—
19	„ „ „ özv. Bernáth Lajosnénak	500	—	—	—
20	„ 1 havi Bernáth Istvánnak . . .	10	42	—	—
21	„ 1909. évr. Bernáth Eleknek . . .	125	—	—	—
22	„ „ „ Bernáth Sándornak .	125	—	—	—
23	„ „ „ özv. Hajdu Eleknének .	500	—	—	—
24	„ „ „ Hajdu Ilonának . . .	125	—	—	—
25	„ „ „ Hajdu Teréznek . . .	125	—	—	—
	Átvitel	7385	42	—	—

Tételszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg K	f	Főösszeg K	f
	Áthozat	7,385	42	—	—
26	Gyámdíj 1909. évr. özv. Csiha Mártonnénak	500	—	—	—
27	Országos gyám- és nyugdíjintézeti járulékok	16,051	46	—	—
28	Irodai átalány	100	—	—	—
29	Pénztárnoki fizetés	1,200	—	—	—
30	Jogtudó tiszteletdíja	100	—	—	—
31	Vegyes kiadások (napidíj, fuvardíj, portó) .	193	62	25,530	50
	Levonva a kiadást a bevételből, lesz a pénztár tényleges állapota 1909. év dec. 31-én	—	—	191,827	16
	Mely isa következőleg van elhelyezve:				
1	Kötv. és tak.-pénzt. betétben, 8, 7, 6, 5%-ra	187,843	27	—	—
2	Készpénzben	3,983	89	191,827	16
	II. Hátralék követelések.				
1	1909. évi kamatban	1,560	34	—	—
2	Régibb kamatban	389	41	—	—
3	1909. évi tagdíjban	411	38	—	—
4	Régibb tagdíjban	70	01	—	—
5	Késedelmi kamatokban	149	50	2,580	64
	Lesz az összes vagyonállag 1909 dec. 31-én	—	—	194,407	80

azaz Egyszázkilencvennégyezernégyszázhét korona és 80 fillér.

Volt pedig az összes vagyonállag 1908 december 31-én 195.278 K 51 fill.
Lett „ „ „ „ 1909 december 31-én 194.407 „ 80 „
1909. évi fogyás 870 K 71 fill.

Ugra, 1910 január 1.

Nagy Imre,
egyházmegyei lelkészgyámintézeti pénztárnok.

Nagy Imre pénztárnok 1909. évi zárszámadását, melyet Szabó István számvevő előzőleg megvizsgált, a mai napon tartott választmányi ülésen megvizsgáltuk, okmányaival egyeztettük s azt teljesen rendben vezetettnek találtuk, ennek alapján Nagy Imre pénztárnokot a fentartandók fentartásával valóban megérdemelt elismerés kifejezése mellett felmentendőnek véleményezzük.

Nagyszalonta, 1910 április 19.

Széll Kálmán,
h. elnök.

Bolog Ambrus, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán, Szabó István,
választmányi tagok.

Kimutatása

a nagyszalontai református egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárába az 1909. és előző évekről 1910 április 21-ig kamat és tagdíjhátralékkal tartozóknak.

Sorszám	Adós neve, lakása	Tagdíj K	Tagdíj f	Kamat K	Kamat f
1	Özv. L. Sárközi Lajosné árpádi lakos . .	—	—	—	32
2	Pásztor Mihály tamásdai „ . .	—	—	12	48
3	Tóth János s.-keresztúri „ . .	—	—	—	02
4	Komádii református egyház	—	—	111	30
5	Oláh Józsefné harsányi lakos	—	—	—	14
6	Hevesi Sándor ágyai „	—	—	33	92
7	Biró Lajos feketegyarmati lakos	—	—	1	26
8	Szász József okányi „	—	—	93	78
9	Kinceses Bálint „ „	—	—	2	32
10	Váczi Dezső köveskállai lelkész	—	—	16	96
11	Vajda Mihály gyantai „	285	06	—	—
12	Unghvári Gyula tamásdai „	74	58	—	—
13	Kassai Béla tenkei „	199	33	—	—
14	Váczi Dezső köveskállai „	42	—	—	—
15	Bodnár Lajos csermői „	50	35	—	—
16	Kinceses Péter okányi lakos	—		—	64
17	Cs. Szűcs Sándor nagyszalontai lakos . .	—	—	38	88
18	D. Szabó István bajji lakos	—	—	—	80
19	P. Szabó István okányi lakos	—	—	16	64
20	Fekete Károly tamásdai „	—	—	20	02
21	Király Imre bajji „	—	—	45	41
22	Gila János okányi „	—	—	—	06
23	Vig Ferenc „ „	—	—	—	02
24	Pap Imre bajji „	—	—	8	—
25	Kanyarecz Józsefné okányi lakos . . .	—	—	21	36
26	Nagy Lajos zsadányi „ . . .	—	—	58	24
27	Kádár György s.-kereszturi „ . . .	—	—	25	92
28	Szilágyi Bálint okányi „ . . .	—	—	68	85
29	Sólyom Zsuzsánna árpádi „ . . .	—	—	19	01
30	Szabó Gábor erdőgyaraki „ . . .	—	—	—	32
31	Ficsor Mátyás okányi „ . . .	—	—	—	50
32	Szarka Flóra „ „ . . .	—	—	21	74
33	Benedek János zsadányi „ . . .	—	—	—	20
34	Kovács József bajji „ . . .	—	—	22	—
35	Szokai Benedek k.-gyáni „ . . .	—	—	8	32
36	Bondár Lajos árpádi „ . . .	—	—	25	44

Sorszám	Adós neve, lakása	Tagdíj		Kamat	
		K	f	K	f
37	Tamásdai egyház	—	12	—	—
38	Bádé Kovács Imre bajji lakos	—	—	30	24
39	Berekböszörményi egyház	2	04	—	—
40	Csermői „	80	24	—	—
41	M.-homorogi „	77	—	—	—
42	Hegedüs György bajji lakos	—	—	8	32

Ugra, 1910 április 21.

Nagy Imre,
e. m. lelkészgyámintézeti pénztárnok.

14. Olvastatott a nagyszalontai ref. egyházmegyei gyámintézeti választmány 1910. évi április 19-én tartott üléséből intézett felterjesztése:

Gyámintézeti pénztárnok beterjeszti Márk Ferenc Békésre megválasztott okányi lelkész azon bejelentését, mely szerint az alapszabályok 7 §-ának értelmében mint önkéntes tag az e.-megyei lelkészi gyámintézethez való jogosúltságát továbbra is fenntartja szoros kötelességének ismerve, hogy a 42 kor. évi tagsági díját a meghatározott időre pontosan befizesse, mely kötelezettségének az 1910-ik évre már eleget is tett.

S ezen bejelentés kapcsában egyházmegyei pénztárnok megállapíttatni kéri, hogy Márk Ferenc helyett mily összeg segélyt fizessen egyházmegyei lelkészi gyámintézeti pénztárnok az országos lelkészi nyugdíj és özvegy-árva gyámintézet pénztárába a folyó 1910-ik évről, — jelentvén, hogy Márk Ferenc nemcsak az elmúlt években, hanem a folyó 1910. évre is befizette tagsági díját, nevezetesen: 42 kor. e.-megyei lelk. gyámintézeti tagdíját és az 1910. évi országos nyugdíjintézeti 1%-os járulék címen 26·28 koronát; — továbbá fölemlíti, hogy Márk Ferenc okányi lelkész helyett úgy az 1908, mint az 1909-ik esztendőben egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk 338·59 koronát fizetett be az országos lelkészi nyugdíjintézet pénztárába, melyből mindenik évben 48·22 korona térült vissza egyházkerületi segélyből egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk pénztárába.

Gyámintézeti választmányunk Márk Ferenc mint egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk régi tagját az alapszabályok 7. §-a értelmében tett bejelentése alapján gyámintézetünk önkéntes tagjának tekinti s mint ilyet az őt megillető jogokban részesíteni fogja, — azonban egyszersmind kijelenti választmányunk, — hogy mivel

egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk 1907. évi alapszabályai értel- (általános határozatok II.) csakis „a nagyszalontai református egyházmegye területén szolgáló tagjainak jön segítségére az országos református lelkészi nyugdíjintézet pénztárába az 1904. évi VII. t.-c. értelmében kötelezett tartozások befizetésében“ — azon időtől fogva, tehát 1910 május 1-től kezdve, amikor Márk Ferenc, mint békési lelkész, megszünik a nagyszalontai egyházmegye területén szolgálni: helyette az országos lelkészi nyugdíjintézet pénztárába semminemü befizetést nem teljesít, — miért is utasítja pénztárnokot, hogy Márk Ferenc helyett az 1910. évi országos lelkészi nyugdíjintézeti járulék kirovásból, mely az előbbi két év bizonyítása szerint 338 59 kor. 1/3 (egyharmad) részt, azaz 112·86 koronát fizessen be egyházmegyei gyámintézetünk pénztárából, továbbá az egyházkerületi segély címén 1910. évről nyerendő 48·22 koronából csupán 1/3 részt, azaz 16·07 koronát tartson vissza e.-megyei gyámint. pénztárunkban, 2/3 részt azaz 32·15 koronát pedig Márk Ferenc békési lelkész kezéhez juttassa.

Valamint a Márk Ferenc által 1910. évi orsz. nyugdíjintézeti 1%-os járulék címén befizetett 26·28 koronából 1/3 részt, azaz 8·76 koronát tartson meg egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk pénztárában, — 2/3 részt pedig, azaz 17·52 koronát fizessen vissza Márk Ferenc kezéhez.

Ezen választmányi intézkedésről úgy Márk Ferenc, mint Nagy Imre pénztárnok jegyzőkönyvi kivonaton értesíttetnek.

Egyh.-megyénk közgyülése a gyámintézeti választmány felterjesztését jóváhagyó tudomásúl veszi s egész terjedelmében jegyzőkönyvébe vétetni rendeli.

15. Esperesi hivatal beterjeszti:

a) a magyar országos ref. egyházi közalap javára az 1909. évben befolyt járulékokról az e.-megyei pénztárnok által egybeállított, az egyházmegyei közalapi bizottság által megvizsgált és jóváhagyott s az országos közalap-végrehajtóbizottsághoz felterjesztett elszámolást;

b) az országos református egyházi közalap 1910. évi járulékairól pénztárnok által készített, az egyházmegyei közalapi bizottság s az egyházkerületi elnökség által jóváhagyott és az országos közalap-végrehajtóbizottság által megállapított kimutatást a következő két táblázatban:

Egyházmegyénk közgyülése az 1909. évben befolyt közalapi járulékok elszámolását és az 1910. évi járulékok kimutatását — melyeket az arra hivatott egyházi hatóságok megvizsgáltak és jóváhagytak — a maga részéről is jóváhagyja s jegyzőkönyvébe felvétetni rendeli;

azon egyházakat, melyek az 1909. évről közalapi tartozásaikkal hátralékban maradtak, tartozásaiknak (a befizetési hónap végéig számított késedelmi kamatjával együtt) f. é. aug. 1-ig való befizetésére felhívja és kötelezi;

a presbyteriumokat utasítja, hogy az 1910. évi, immár kötelezővé lett járulékaikat a ref. ünnepi perselypénzzel együtt f. é. novemb. 1-ig az egyházmegyei pénztárnokhoz befizessék;

figyelmezteti az egyházakat, hogy a pénztárnokhoz decemb. 20 után érkező befizetések a f. évre már el nem számolhatók;

végül az egyházmegyei közalapi bizottság tagjaiúl — egy évi időtartamra — esperes elnöklete alatt dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos tanácsbírákat, mint rendes tagokat; Hadházy Kálmán tanácsbírót, mint póttagot, megválasztja.

Elszámolás a magyar országos egyházi közalap

Tiszántúli ref. egyházkerület.

Sorszám	Az egyházközség neve	Hátralékok					
		Hátralék 1908 december 31-én		Hátralékból befizettetett a folyó évben		5% késed. kamat a hátralék után	
		K	f	K	f	K	f
1	Ant	—	—	—	—	—	—
2	Arad	—	—	—	—	—	—
3	Ágya	—	—	—	—	—	—
4	l. e. Szintze	—	—	—	—	—	—
5	Árpád	—	—	—	—	—	—
6	Bajj	—	—	—	—	—	—
7	Belényes	—	—	—	—	—	—
8	l. e. Magyarcséke	24	36	24	36	1	22
9	l. e. Vaskóh	24	10	—	—	—	—
10	Belényesújlak	—	—	—	—	—	—
11	Bélzerind	—	—	—	—	—	—
12	Berekböszörmény	184	60	184	60	9	23
13	Borossebes	—	—	—	—	—	—
14	Csermő	110	72	110	72	2	94
15	Erdőgyarak	—	—	—	—	—	—
16	Erdőhegy	—	—	—	—	—	—
17	Feketegyarmat	—	—	—	—	—	—
18	Feketetót és Györös	—	—	—	—	—	—
19	Fenes	91	44	91	44	1	52
20	Geszt	—	—	—	—	—	—
21	Gyanta	—	—	—	—	—	—
22	l. e. Kisháza	6	40	—	—	—	—
23	l. e. Széplak	—	—	—	—	—	—
24	Gyorok	—	—	—	—	—	—
25	Harsány	—	—	—	—	—	—
26	Kispereg	194	40	194	40	2	48
27	l. e. Németpereg	21	04	—	—	—	—
28	Komádi	—	—	—	—	—	—
29	Körösszegapáti	—	—	—	—	—	—
30	Kötegyán	—	—	—	—	—	—
31	Magyarhomorog	63	52	—	—	—	—
32	Mezőgyán	—	—	—	—	—	—
33	Mezősas	—	—	—	—	—	—
34	Nagyszalonta	—	—	—	—	—	—
35	Nagyzerind	—	—	—	—	—	—
	Átvitel	720	58	605	52	17	39

javára az 1909. évben befolyt járulékokról.

Nagyszalontai egyházmegye.

rovata		Folyó évi járulékok rovata									
Hátralék maradt 1909 december 31-én		Az 1909. évre megállapított közalapi járulék		Folyó évi járulékból befizettetett a f. évben		5% késed. kamat a f. évi járulék után		F. évi járulékból hátralék maradt 1909 december 31-én		Reformációi perselypénz	
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
—	—	82	16	82	16	—	—	—	—	—	52
—	—	492	—	492	—	—	—	—	—	2	40
—	—	129	84	129	84	—	—	—	—	—	—
—	—	17	44	17	44	—	—	—	—	—	—
—	—	110	40	—	—	—	—	110	40	4	—
—	—	91	60	91	60	—	—	—	—	—	—
—	—	50	24	50	24	—	—	—	—	—	50
—	—	9	76	9	76	—	—	—	—	—	—
24	10	2	80	—	—	—	—	2	80	—	—
—	—	65	04	65	04	—	—	—	—	—	50
—	—	36	08	36	08	—	23	—	—	—	—
—	—	241	36	241	36	—	—	—	—	2	06
—	—	27	60	27	60	—	—	—	—	2	—
—	—	41	12	41	12	—	—	—	—	—	—
—	—	99	44	99	44	—	30	—	—	1	—
—	—	104	08	104	08	—	—	—	—	—	—
—	—	143	36	143	36	—	60	—	—	—	—
—	—	25	44	25	44	—	—	—	—	1	—
—	—	91	44	91	44	—	—	—	—	1	—
—	—	113	60	113	60	—	—	—	—	1	—
—	—	115	44	115	44	—	—	—	—	—	—
6	40	12	48	—	—	—	—	12	48	—	—
—	—	9	44	—	—	—	—	9	44	—	—
—	—	22	88	22	88	—	—	—	—	—	42
—	—	100	72	100	72	—	—	—	—	1	40
—	—	135	36	—	—	—	—	135	36	—	—
21	04	21	04	—	—	—	—	21	04	—	—
—	—	499	04	499	04	2	08	—	—	7	33
—	—	68	80	—	—	—	—	68	80	—	—
—	—	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—
63	52	100	72	—	—	—	—	100	72	—	—
—	—	150	72	150	72	—	—	—	—	—	—
—	—	125	84	125	84	—	—	—	—	—	50
—	—	915	12	915	12	—	—	—	—	6	54
—	—	182	—	182	—	—	—	—	—	2	40
115	06	4634	40	4173	36	3	21	461	04	34	57

Sorszám	Az egyházközség neve	Hátralékok					
		Hátralék 1908 december 31-én		Hátralékból befizettetett a folyó évben		5% késed. kamat a hátralék után	
		K	f	K	f	K	f
	Áthozat	720	58	605	52	17	39
36	Okány	—	—	—	—	—	—
37	Pankota	—	—	—	—	—	—
38	Radnalippa	—	—	—	—	—	—
39	Remete	—	—	—	—	—	—
40	szórv. Kosgyán	—	64	—	—	—	—
41	Sarkad	—	—	—	—	—	—
42	Sarkadkeresztúr	—	—	—	—	—	—
43	Sonkolyos	—	—	—	—	—	—
44	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	—	—
45	Szakál	—	—	—	—	—	—
46	Szemlak	—	—	—	—	—	—
47	Szentleányfalva	—	—	—	—	—	—
48	Tamásda	—	—	—	—	—	—
49	Tárkány	—	—	—	—	—	—
50	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	—	—
51	Tenke	—	—	—	—	—	—
52	Ugra	—	—	—	—	—	—
53	Zsadány	—	—	—	—	—	—
54	Vadász	—	—	—	—	—	—
55	f. e. Simonyifalva	16	32	16	32	—	14
56	f. e. Talpas	12	84	—	—	—	—
	Összesen	750	38	621	84	17	53

rovata		Folyó évi járulékok rovata									
Hátralék maradt 1909 december 31-én		Az 1909. évre megállapitott közalapi járulék		Folyó évi járulékból befizettetett a f. évben		5% késed. kamat a f. évi járulék után		F. évi járulékból hátralék maradt 1909 december 31-én		Reformációi perselypénz	
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
115	06	4634	40	4173	36	3	21	461	04	34	57
—	—	242	88	242	88	—	—	—	—	—	—
—	—	29	36	29	36	—	—	—	—	—	—
—	—	15	92	15	92	—	—	—	—	1	—
—	—	61	20	—	—	—	—	61	20	—	—
—	64	—	64	—	—	—	—	—	64	—	—
—	—	610	88	610	88	—	—	—	—	—	—
—	—	80	64	—	—	—	—	80	64	—	—
—	—	30	08	30	08	—	14	—	—	—	—
—	—	22	72	—	—	—	—	22	72	—	—
—	—	17	28	17	28	—	—	—	—	—	—
—	—	45	44	—	—	—	—	45	44	—	—
—	—	53	12	53	12	—	—	—	—	1	—
—	—	61	60	61	60	—	—	—	—	—	—
—	—	100	08	100	08	—	—	—	—	1	20
—	—	17	12	17	12	—	—	—	—	—	20
—	—	163	20	163	20	—	—	—	—	—	—
—	—	148	32	148	32	—	—	—	—	2	66
—	—	170	—	170	—	—	—	—	—	—	—
—	—	114	—	114	—	—	48	—	—	—	25
—	—	16	32	16	32	—	—	—	—	—	—
12	84	8	24	—	—	—	—	8	24	—	—
128	54	6643	44	5963	52	3	83	679	92	40	88

Leszámolás.

	Tartozás: K f	Bevétel: K f	Hátralék: K f
1908. évi	750·38	621·84	128·54
1909. évi	6643·44	5963·52	679·92
Összesen	7393·82	6585·36	808·46

A bevételhez jött:

1. Késedelmi kamat 5% 1908. évi	17·53
2. Késedelmi kamat 5% 1909. évi	3·83
3. Reformációi perselypénz	40·88
Összes bevétel	6647·60

Szóval: Hatezerhatszáznegyvenhét korona és 60 fillér.

E 6647 kor. 60 fillért a következő részletekben küldtem fel postatakarékpénztári lapon a Magyar Földhitelintézethez az országos református közalap javára:

1.	1909 február	2. a	4626.	sz. elismervény	szerint	284·48 kor.
2.	1909 márc.	1. a	6760.	„	„	92·96 „
3.	1909 nov.	4. a	32233.	„	„	1290·20 „
4.	1909 „	9. a	32853.	„	„	1303·97 „
5.	1909 „	14. a	33199.	„	„	1901·14 „
6.	1909 „	22. a	33992.	„	„	1461·90 „
7.	1909 „	29. a	34780.	„	„	312·95 „
					Összesen	6647·60 kor.

Geszt, 1910 január hó 18.

Szabó István,
egyházmegyei pénzkezelő.

Balog Ambrus,
esperes

Ezen számadást a nagyszalontai egyházmegyei közalap végrehajtó bizottsága megvizsgálta; azt úgy egyes tételeiben, mint főösszegében okmányaival összehasonlította; helyesen vezetettnek, teljesen fölszereltnek találta, jóváhagyta s végső jóváhagyás végett az országos közalap végrehajtó bizottsághoz felterjesztette.

Nagyszalonta, 1910. évi január hó 25.

Böszörményi Lajos,
bizottsági jegyző.

Balog Ambrus,
bizottsági elnök

Kimutatás az országos református egyházi közalap 1910. évi járulékairól.

Tiszántúli egyházkerület. Nagyszalontai egyházmegye.

Sorszám	Az egyházközség neve	lélekszáma	Összes hátralék 1909 december 31-én K	f	Az 1910. évre kivetett közalapi járulék K	f	Jegyzet
1	Ant	1027	—	—	82	16	
2	Arad	6150	—	—	492	—	
3	Ágya	1623	—	—	129	84	
4	l. e. Szintye	218	—	—	17	44	
5	Árpád	1380	110	40	110	40	
6	Bajj	1145	—	—	91	60	
7	Belényes	628	—	—	50	24	
8	l. e. Magyarcséke	122	—	—	9	76	
9	f. e. Vaskóh	35	26	90	2	80	
10	Belényesújlak	813	—	—	65	04	
11	Bélzerind	451	—	—	36	08	
12	Berekböszörmény	3017	—	—	241	36	
13	Borossebes	345	—	—	27	60	
14	Csermő	514	—	—	41	12	
15	Erdőgyarak	1243	—	—	99	44	
16	Erdőhegy	1301	—	—	104	08	
17	Feketegyarmat	1792	—	—	143	36	
18	Feketetót és Györös	318	—	—	25	44	
19	Fenes	1143	—	—	91	44	
20	Geszt	1420	—	—	113	60	
21	Gyanta	1443	—	—	115	44	
22	f. e. Dobrest	77	—	—	6	16	1909-ben alakult.
23	l. e. Kisháza	156	18	88	12	48	
24	l. e. Széplak	118	9	44	9	44	
25	Gyorok	286	—	—	22	88	
26	Harsány	1259	—	—	100	72	
27	Kispereg	1692	135	36	135	36	
28	l. e. Németpereg	263	42	08	21	04	
29	Komádi	6238	—	—	499	04	
30	Körösszegapáti	860	68	80	68	80	
31	Kötegyán	2500	—	—	200	—	
32	Magyarhomorg	1259	164	24	100	72	
33	Mezőgyán	1884	—	—	150	72	
34	Mezősas	1573	—	—	125	84	
35	Nagyszalonta	11439	—	—	915	12	
36	Nagyzerind	2275	—	—	182	—	
37	Okány	3036	—	—	242	88	
	Átvitel	61,043	576	10	4883	44	

1	2	3	4		5		6
Sorszám	Az egyházközség neve	lélekszáma	Összes hátralék 1909 december 31-én K	f	Az 1910. évre kivetett közalapi járulék K	f	Jegyzet
	Áthozat	61,043	576	10	4883	44	
38	Pankota	367	—	—	29	36	
39	Radnalippa	199	—	—	15	92	
40	Remete	765	61	20	61	20	
41	szórv. Kosgyán	8	1	28	—	64	
42	Sarkad	7636	—	—	610	88	
43	Sarkadkeresztúr	1008	80	64	80	64	
44	Sonkolyos	376	—	—	30	08	
45	l. e. Jánosfalva	284	22	72	22	72	
46	Szakál	216	—	—	17	28	
47	Szemlak	568	45	44	45	44	
48	Szentleányfalva	664	—	—	53	12	
49	Tamásda	770	—	—	61	60	
50	Tárkány	1251	—	—	100	08	
51	l. e. Nyégerfalva	214	—	—	17	12	
52	Tenke	2040	—	—	163	20	
53	Ugra	1854	—	—	148	32	
54	Zsadány	2125	—	—	170	—	
55	Vadász	1425	—	—	114	—	
56	f. e. Simonyifalva	204	—	—	16	32	
57	f. e. Talpas	103	21	08	8	24	
	Összesen	83120	808	46	6649	60	

Kelt Geszt, 1910. évi január hó 18.

Szabó István,
egyházmegyei pénzkezelő.

Balog Ambrus,
esperes.

73/1910. sz. Jóváhagyta a nagyszalontai egyházmegyei közalap végrehajtó-bizottság 6649 K 60 f összeggel. Nagyszalonta, 1910. évi január hó 25.

Böszörményi Lajos,
bizottsági jegyző.

Balog Ambrus,
bizottsági elnök.

920/1910. sz. Jóváhagyta a tiszántúli egyházkerület elnöksége 6649 K 60 f összeggel. Debreczen, 1910. évi február hó 26.

gr. Degenfeld József,
főgondnok.

dr. Erőss Lajos,
püspök.

1782/1910. sz. Megállapította az országos közalap végrehajtó-bizottság 6649 K 60 f összeggel. Budapest, 1910. évi március hó 14.

dr. Baksa Lajos,
bizottsági előadó.

Dókus Ernő,
bizottsági elnök.

16. Olvastatott a számvevőszék következő jelentése:

„Jegyzőkönyv,

felvétetett Nagyszalontán 1910 április 20. napján, a nagyszalontai reform. egyházmegye számvevőszéke által az egyházi gondnokok számadásainak megvizsgálása tárgyában tartott gyülése alkalmával.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes, Kolumbán Áron, Bagdi János, Kassay Béla, Rácz Gyula, Tatár Balázs, Borbély László, dr. Szarka Sándor és Ónody Sándor számvevőszéki tagok, ez utóbbi úgyis mint jegyző-előadó.

II-ik szám. Balog Ambrus esperes számvevőszékünk minden tagjának szívében fájdalmasan visszahangzó érzelmek tolmácsolója akkor, midőn széttekintve, nem látja azt, ki számvevőszékünk hosszú időn keresztül törhetlen erélyü elnöke, mindnyájunk méltó tiszteletének és megrendíthetlen bizodalmának, igaz dicsekedésünknek lelkünkhöz forrott tárgya volt... Szikszay Lajos számvevőszéki elnök úr nincs többé... Még most is, — távolodva az ő elvesztése idejétől, — hiába fakaszt a rügyező tavasz sírhalmára virághimzette pázsitot; nem fedi az el a vesztés fájdalmát, mely távoztán lelkünkre sötét fátyol gyanánt borúl. Mindnyájunk szívéből vél szólani, ha kifejezést ad annak, hogy a legnemesebb kötelességet teljesít számvevőszékünk akkor, ha feledhetetlen emlékét egyszerü jegyzőkönyvünk lapjain megörökíti.

A magára hagyatottság leverő érzetében osztakozó fájdalommal gondol számvevőszékünk annak a párját ritkító ügyszeretettel, buzgó és kitartó odaadással, a munkában példájával elüljáró, igaz tisztviselőnek, feledhetetlen elnökének Szikszay Lajos úrnak emlékére. A kimagasló elnök, a lelkének kiapadhatatlan derüjével lelkünket felüdítő jó barát... Ő nincs többé...

De nem... ha nincs itt a lebilincselő megnyerő vezér, ha eltávozott is, de nem örökre. Mert ő, aki nagy lelkének elbüvölő hatásával lelkünket foglyul ejtette; ő, az ő nemes lelkével lelkünkbe költözött, emléke él feledhetetlenül... kitörölhetetlenül szívünkben; s tette, nemes példaadása — mellyel itt a számvevőszék elnöki állásában maga alkotta meg áldott emlékét — hirdetni fogja mindenkor, hogy ő itt nem halt meg, él áldott emlékében. Legyen áldott az igaznak — a hívnek emlékezete!

És mert a mi veszteségünk lett légyen bármily nagy, mégis elenyésző azéhoz képest, ki szívének fele, boldogságának osztályosa volt: az osztakozó

részvét fájdalmával járul a mélységes bánattól levert özvegy, nemeskeblü hitvestárshoz számvevőszékünk, hogy igaz részvétének és kegyeletének kifejezését tolmácsolja.

Lelkünben őrizzük áldott emlékét.

III-ik szám. Balog Ambrus esperes b. e. elnökünk elveszítése folytán azon kérdést intézi számvevőszékünkhöz, hogy — mivel a számvevőszék maga választja meg elnökét — most ezúttal kívánja-é azt megválasztani?

Számvevőszékünk, már most kívánja az üresen maradt elnöki széket betölteni, s tekintettel arra, hogy Rácz Gyula h. elnök, ki huzamosabb időn keresztül úgy számvevői megbízatásában, mint b. e. volt elnökünk oldala mellett is magát kiválóan érdemesítette, a számvevőszéki elnökségre őt egyhangúlag nagy lelkesedéssel megválasztotta.

Rácz Gyula úr meleg szavakban köszöni meg a megtisztelő bizalmat azzal, hogy a kötelesség elől sohasem tért ki, s mert e választásban is kötelességet lát, azt elfogadja, s kéri a számvevőszék tagjainak szíves támogatását.

Egyben kéri számvevőszék jelen választásnak az e. m. közgyülés által leendő tudomásul vételét.

IV-ik szám.

1. **Rendben talált számadások a következők:**

Nagyszalontai ref. egyházé:

	bevétel	51,649	korona	81	fillér
	kiadás	47,883	„	07	„
	maradvány	3766	korona	74	fillér.

Sarkadi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	32,863	korona	93	fillér
	kiadás	31,891	„	48	„
	maradvány	972	korona	45	fillér.
2. Fenyéri birtoknál . . .	bevétel	13,487	korona	39	fillér
	kiadás	13,487	„	39	„
	maradvány	—	korona	—	fillér.
3. „Szigeti föld“ számadásnál	bevétel	2154	korona	64	fillér
	kiadás	2154	„	64	„
	maradvány	—	korona	—	fillér.

Ugrai ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	10,867 korona	08 fillér
	kiadás	8690 „	67 „
	maradvány	2176 korona	41 fillér.

Mezögyáni ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	7702 korona	14 fillér
	kiadás	7699 „	39 „
	maradvány	2 korona	75 fillér.
2. Államsegélyes III-ik iskola telekvételi és előmunkálataira vonatkozó számadásnál	bevétel	4409 korona	18 fillér
	kiadás	4401 „	81 „
	maradvány	7 korona	37 fillér.

Harsányi ref. egyházé:

1. házi pénztárnál	bevétel	6843 korona	33 fillér
	kiadás	6010 „	35 „
	maradvány	832 korona	98 fillér.

2. Terményszámadásnál

bevétel	17,238 lit. búza;	9363 lit. tengeri;	4943 lit. árpa
kiadás	13,072 „ „	4320 „ „	4418 „ „
maradvány	4,166 lit. búza;	5043 lit. tengeri;	525 lit. árpa.

Erdőhegyi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	16,097 korona	54 fillér
	kiadás	15,792 „	41 „
	maradvány	305 korona	13 fillér.
2. Új bérház építésiszámadásnál	bevétel	9500 korona	— fillér
	kiadás	9500 „	— „
	maradvány	— korona	— fillér.

Anti ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	5477 korona	96 fillér
	kiadás	4320 „	39 „
	maradvány	1157 korona	57 fillér.

2. Terményszámadásnál

bevétel	7306	lit.	búza;	5888	lit. zab
kiadás	7050	„	„	5888	„ „
maradvány	256	lit.	búza;	—	lit. zab.

3. Templomrenoválási számadásnál . . . . . bevétel 2422 korona 63 fillér
kiadás 2000 „ — „
maradvány 422 korona 63 fillér.

Okányi ref. egyházé:

Házi pénztárnál . . . . . bevétel 8407 korona 37 fillér
kiadás 3993 „ 93 „
maradvány 4413 korona 44 fillér.

Kötegyáni ref. egyházé:

Házi pénztárnál . . . . . bevétel 10,920 korona 35 fillér
kiadás 7,911 „ 58 „
maradvány 3,008 korona 77 fillér.

Geszti ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál . . . . bevétel 7705 korona 93 fillér
kiadás 7705 „ 93 „
maradvány — korona — fillér.

2. Tisza Kálmán óvodaszámadásnál . . . . . bevétel 2537 korona 75 fillér
kiadás 2537 „ 75 „
maradvány — korona — fillér.

Zsadányi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál . . . . bevétel 4265 korona — fillér
kiadás 2751 „ 62 „
maradvány 1513 „ 38 fillér.

2. Terményszámadásnál

bevétel	11,950	lit.	buza;	10,248	lit. árpa
kiadás	11,768	„	„	10,192	„ „
maradvány	182	lit.	buza;	56	lit. árpa.

Kisperegi ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	10,671 korona	— fillér
	kiadás	9389 „	41 „
	maradvány	1281 korona	59 fillér.

Szemlaki ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	2864 korona	28 fillér
	kiadás	2560 „	67 „
	maradvány	303 korona	61 fillér.
2. Terményszámadásnál . .	bevétel	11,176 lit. búza	
	kiadás	6756 „ „	
	maradvány	4420 lit. búza.	

Németperegi ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	2553 korona	44 fillér
	kiadás	2318 „	42 „
	maradvány	235 korona	02 fillér.

Tárkányi ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	5625 korona	98 fillér
	kiadás	5164 „	92 „
	maradvány	461 korona	06 fillér.

Nyégerfalvai ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	4646 korona	81 fillér
	kiadás	4471 „	21 „
	maradvány	175 korona	60 fillér.

Bélzerindi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	908 korona	75 fillér
	kiadás	876 „	84 „
	maradvány	31 korona	91 fillér.
2. Építési pénztárnál . . .	bevétel	6204 korona	44 fillér
	kiadás	5986 „	23 „
	maradvány	218 korona	21 fillér.

3. Terményszámadásnál

bevétel	3181½	lit. búza;	2176½	lit. alj gabona
kiadás	2942½	„ „	2601	„ „ „
maradvány	239	lit. búza;	115½	lit. alj gabona.

4. Búza takarékmagtár állása 450½ lit. búza.

Szentleányfalvai ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	2338	korona	04 fillér
	kiadás	2063	„	88 „
	maradvány	274	korona	16 fillér.

Pankotai ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	2208	korona	51 fillér
	kiadás	2086	„	25 „
	maradvány	122	korona	26 fillér.

Radnalippai ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	3502	korona	41 fillér
	kiadás	3215	„	98 „
	maradvány	286	korona	43 fillér.

Feketegyarmati ref. egyházé:

1. A házi pénztárnál . . .	bevétel	8323	korona	02 fillér
	kiadás	6247	„	32 „
	maradvány	2075	„	70 fillér.
2. Építési pénztárnál . . .	bevétel	1676	korona	76 fillér
	kiadás	434	„	06 „
	maradvány	1242	korona	70 fillér.

Tamásdai ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	3870	korona	51 fillér
	kiadás	2592	„	28 „
	maradvány	1278	korona	23 fillér.

M.-homorogi ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	2724	korona	19 fillér
	kiadás	2542	„	85 „
	maradvány	181	korona	34 fillér.

Csermői ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	3990 korona	42 fillér
	kiadás	3924 „	12 „
	maradvány	66 korona	30 fillér.

K.-apáti-i ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	2844 korona	— fillér
	kiadás	2787 „	51 „
	maradvány	56 korona	49 fillér.

Gyantai ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	2813 korona	56 fillér
	kiadás	1922 „	16 „
	maradvány	891 korona	40 fillér.

Kisházai ref. leányegyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	552 korona	81 fillér
	kiadás	407 „	04 „
	maradvány	145 korona	77 fillér.

Széplaki ref. leányegyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	200 korona	31 fillér
	kiadás	200 „	31 „
	maradvány	— korona	— fillér.

Fenesi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	7258 korona	57 fillér
	kiadás	6290 „	67 „
	maradvány	967 korona	90 fillér.
2. Takarékmagtárnál vagyonállag		778 korona	85 fillér.

Remetei ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	1291 korona	66 fillér
	kiadás	1229 „	75 „
	maradvány	61 korona	91 fillér.

Jánosfalvai ref. leányegyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	687 korona	13 fillér
	kiadás	554 „	18 „
	maradvány	132 korona	95 fillér.

Sonkolyosi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	2343 korona	88 fillér
	kiadás	2310 „	61 „
	maradvány	33 korona	27 fillér.
2. Takarékmagtárnál vagyon állag		10,336 liter búza.	

Erdőgyaraki ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	6714 korona	63 fillér
	kiadás	5999 „	49 „
	maradvány	715 korona	14 fillér.

Gyoroki ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	2543 korona	12 fillér
	kiadás	2377 „	65 „
	maradvány	165 korona	47 fillér.

Tenkei ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	11491 korona	92 fillér
	kiadás	11474 „	26 „
	maradvány	17 korona	66 fillér.

Belényesi ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	4167 korona	56 fillér
	kiadás	4167 „	56 „
	maradvány	— korona	— fillér.

Feketetóti ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	4138 korona	25 fillér
	kiadás	709 „	36 „
	maradvány	428 korona	89 fillér.
2. Takarékmagtár állaga . .	14,623 kgr. búza; 11,105 kgr. tengeri.		

Belényesújlaki ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	3518 korona	77 fillér
	kiadás	2395 „	92 „
	maradvány	1122 korona	85 fillér.
2. Templomfestési számadásnál	bevétel	472 korona	08 fillér
	kiadás	410 „	— „
	maradvány	62 korona	08 fillér
3. Iskolaépítési számadásnál .	bevétel	1908 korona	96 fillér
	kiadás	337 „	80 „
	maradvány	1571 korona	16 fillér.
4. Iskolaépítési kölcsön számadás	bevétel	12,000 korona	— fillér
	kiadás	10,905 „	63 „
	maradvány	1,094 korona	37 fillér.
5. Kegyadomány számadásnál	bevétel	664 korona	35 fillér
	kiadás	40 „	40 „
	maradvány	623 korona	95 fillér.
6. Magtári pénzszámadásnál .	bevétel	1508 korona	— fillér
	kiadás	383 „	72 „
	maradvány	1124 korona	28 fillér.
7. Takarékmagtári állag . .		1845½ liter tengeri.	

Borossebesi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	3953 korona	11 fillér
	kiadás	3745 „	29 „
	maradvány	207 korona	82 fillér.
2. Terménynyszámadásnál . .	bevétel	3096 lit. búza;	$3511\frac{45}{100}$ l. ten.
	kiadás	2975 „ „	$3510\frac{45}{100}$ l. ten.
	maradv.	121 lit. búza;	1 l. ten.

Aradi ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	20,842 korona	35 fillér
	kiadás	19,870 „	29 „
	maradvány	972 korona	06 fillér.

Nagyzerindi ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	4558 korona	97 fillér
	kiadás	4349 „	52 „
	maradvány	209 korona	45 fillér.
2. Termény számadásnál . .	bevétel	9166 lit. búza:	7598 lit. zab
	kiadás	8086 „ „ ;	7286 „ „
	marad.	1080 lit. búza;	312 lit. zab.

Szintyei ref. leányegyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	2362 korona	68 fillér
	kiadás	1689 „	34 „
	maradvány	673 korona	34 fillér.
2. Magtári állag	3518·5 lit. búza; 177 lit. tengeri.		

Ágyai ref. egyházé:

1. Házi pénztárnál	bevétel	16.534 korona	14 fillér
	kiadás	15.690 „	86 „
	maradvány	843 korona	28 fillér.
2. Takarékmagtári számadásnál	bevétel	9541 lit. búza;	6918 lit. tengeri
	kiadás	9541 „ „ ;	6918 „ „
	marad.	— lit. búza;	— lit. tengeri.
3. Egyházfentartási alap számadásnál	bevétel	4999 liter búza	
	kiadás	690 „ „	
	maradv.	4309 liter búza.	

Mezősasi ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	10,701 korona	95 fillér
	kiadás	10,365 „	27 „
	maradvány	336 korona	68 fillér.

Komádi-i ref. egyházé:

Házi pénztárnál	bevétel	60,017 korona	80 fillér
	kiadás	46,674 „	22 „
	maradvány	13,343 korona	58 fillér.

2. Kifogásolt számadások.

Sarkadkeresztúri ref. egyházé. Egyébként rendben van a számadás, annyiban kifogásoltatik, hogy úgy a nyugtákat, mint az ellennyugtákat majdnem kizárólag a lelkész maga írja alá, házi pénztárnál

bevétel	2854	korona	41 fillér
kiadás	2835	„	92 „
maradvány	18	korona	49 fillér.

Bajji ref. egyházé, házi pénztárnál

bevétel	5182	korona	88 fillér
kiadás	3169	„	13 „
maradvány	2013	korona	75 fillér.

Szakáli ref. egyházé, házi pénztárnál

bevétel	1522	korona	73 fillér
kiadás	970	„	93 „
maradvány	551	korona	80 fillér.

Ugy a bajji, mint a szakáli számadások egyébként rendben vannak, hanem az okmányo ás némileg hiányos.

Árpádi ref. egyházé, házi pénztárnál

bevétel	15,145	korona	25 fillér
kiadás	15,138	„	84 „
maradvány	6	korona	41 fillér.

Az árpádi ref. egyház gondnoka számadásában a 88-ik okmányszámnál kiadásba helyezett 252 kor. 23 fillért, holott a becsatolt adókönyv szerint az 1908. évről 6 kor. 41 fill. túlfizetés lett elővezetve s ez a kiadási oldalon szereplő 252 kor. 23 fillérben benne foglaltatik s így ezen kiadási tétel 245 kor. 82 fillérre helyesbítendő; mi okon a számadásban feltüntetett „semmi“ maradvány helyett 1910-re átviendő 6 kor. 41 fillér maradvány lesz átvezetendő s eljárt számvevő e 6 kor. 41 fillért fenti összegezésben kimutatta.

Vadászi ref. egyházé.

1. Házi pénztárnál bevétel 7003 kor. 29 fill.
kiadás 6965 „ 88 „
maradvány 37 kor. 41 fill.

2. Építési számadásnál bevétel 840 kor.
kiadás 700 „
maradvány 140 kor.

3. Magtári számadásnál vagyon állag:
bevétel 3592 K 14 f pénz, 3924¾ lit. búza, 2239 lit. tengeri;
kiadás jelezve nincs.

4. Termény számadásnál:

bevétel	4748	lit. búza;	1613	lit. tengeri
kiadás	4748	» „ ;	1613	„ „
maradvány	——	lit. búza;	——	lit. tengeri
Hátralék	1012	„ „ ;	4147	„ „

A vadászi számadás egyébként teljesen rendben van, de szó nélkül nem hagyható az, hogy 5760 liter búzából 1012 liter; és 5760 liter tengeriből 4147 liter tengeri maradt hátralékban és hogy a belhivatalnokok kifizetve nincsenek.

Az 1890. évben takarékpénztárba tett Orgona-alap összeg ma is eredeti összegében van feltüntetve, kamat nincs kimutatva.

Zsadányi ref. egyház 1909. évi számadása, a házipénztáré és a terménszámadásé, a kifogástalan számadások között említtetett fel, mert rendben van.

Azonban az iskolaépítésről és templom renoválásról csak egyszerű kimutatást csatol, minden okmány nélkül. Igy ezek vizsgálatába nem is bocsátkozhatott a számvevőszék; és tekintettel arra, hogy úgy a 16—1909 sz., mint a 68—1909 sz. e. m. végzésben fegyelmi eljárás terhe alatt utasíttatott a zsadányi ref. presbyterium, hogy felmerült nagymérvü mulasztásait pótolva a kérdéses építkezéseknél előfordult kivetés, kölcsönügyleteknél törvényszerüen járjon el és ezt eddig nem tette: a számvevőszék az egyházmegyét különösebb intézkedésre hívja fel ismételten, mivel beláthatlan bonyodalmak származhatnak abból, ha hatóságilag nem engedélyezett kivetésnek behajtásához a közigazgatási hatóság nem fog segédkezet nyujtani. Alapokról számadása nincs.

Berekböszörményi ref. egyházé. 1. A házipénztári számadásnál a 223. tétel. 271., 272., 273.. 320. és 358. sz. tételek nincsenek okmányolva.

A 282 t. sz. a. postai feladó vevény szerint 111 kor. 52 fillér lett kiadásba téve, a pénztárnoki nyugta pedig 101 korona 52 fillérről szól.

A számadás 4-ik lapján a kiadás tévesen van összeadva, mert nem 563 korona 25 fillér, hanem 553 kor. 25 fillér.

2. Toronyjavítási számadásnál:

a 18., 19. t. számok nincsenek okmányolva.

a 32. tétel alatti 950 kor. kiadás igazolására két darab 950 koronás váltó van mellékelve, de ugyancsak csatolva van 300 koronáról szóló postai feladó vevény is.

A 44. tétel szám alatt Schvarcz és Ullmann cégnek 60 kor. lett postán elküldött pénz kiadásba téve; ezen pénz azonban — mint a kézbesítésből kitünik — visszaérkezett, de bevételbe nem vezettetett, s nevezett cég nyugtája hiányzik.

A polgári takarékpénztárnak Nagyváradra 42 kor. elküldött összeg kiadásba lett téve, melynek igazolványa hiányzik.

Alapokról nincs számadás beadva.

VI. szám. Következő tiszteletteljes indítvánnyal járúl számvevőszékünk a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés elé: „Tekintettel arra, hogy a számvevőszéki tagok csak az e. m. közgyülési jegyzőkönyvből tájékozhatják magukat, hogy a visszautasításra javasolt számadásokat mily alakban utasította vissza az e. m. közgyülés; az e. m. számvevőszék kéri az e. m. közgyülést, hogy a közgyülési jegyzőkönyvek a *világi* számvevőknek is mindenkor megküldessenek.

VII. szám. Az egyház gondnoki számadások egyöntetü vezetése és készítése tárgyában az 1909. év okt. 27-én tartott számvevőszéki ülésen elfogadott javaslat kinyomatva megjelenvén: minthogy a közzététel idejében nem jelenhetett meg és csak a legutóbbi napokban küldetett szét az egyházakhoz:

Számvevőszékünk azon kéréssel járul egyházmegyei közgyülés elé, hogy tekintettel arra, miszerint ezen mélyen járó javaslat kellő megfontolása, megérlelése időt követel: annak tárgyalása az ez évi őszi közgyülés tárgysorozatába vétessék fel.

K. m. f.

Ónody Sándor,
számveveszéki előadó-jegyző.

Rácz Gyula.
e. m. számvevőszéki elnök.

Hitelesítették:

Kassay Béla,
Kolumbán Áron,
számvevőszéki tagok.

Egyházmegyei közgyülés a számvevőszéki elnök elhunyta felett kegyeletes megemlékezéshez e helyen is hozzájárul.

Rácz Gyulának a számvevőszék elnökévé történt megválasztását örvendetes tudomásul veszi és őt számvevőszéki elnöki állásában megerősíti.

A teljesen rendben levő és kifogástalan számadásokra a közgyülés a felmentvényt megadja s azok

záró tételeit az 1908. évi 18. sz. e. m. végzéshez képest jegyzőkönyvébe bevételi.

A kifogásolt számadásokat illetőleg:

A sarkadkeresztúri ref. egyház gondnoka utasíttatik, hogy jövőben a nyugtákat a pénzfelvevővel, az ellennyugtákat a pénzbefizetővel írassa alá.

A bajji és *szakáli* gondnokok, — azon figyelmeztetéssel, hogy a postai feladóvevény egymagában nem minden esetben fogadható el okmányul, — utasíttatnak, hogy jövőre a vevény mellé csatoljanak megfelelő nyugtákat is, valamint az adókönyv hiteles kivonatát s a tűzbiztosítási díjváltót.

Az árpádi egyház gondnoka utasíttatik, hogy számadásának 88-ik tételét 252 kor. 23 fillérről 245 kor. 82 fillér kiadásra igazítsa ki, s ez alapon az 1909. évi maradvány címén 6 kor. 41 fillért bevételezzen az 1910. évre s ennek megtörténtét lelkésze útján 30 nap alatt jelentse be az esperesi hivatalhoz.

A vadászi ref. egyház gondnoka, valamint az egyház presbyteriuma is utasíttatnak saját felelősségük terhe alatt, hogy a megdöbbentő mérvü hátralékok behajtását a jelen évi kivetéssel együtt a legnagyobb igyekezettel szorgalmazzák; a belhivatalnokokat múlhatlanul fizessék ki; végül gondnok az orgona alapról kiállított takarékpénztári könyvecskébe a kamatokat az 1890. évtől kezdve írassa be.

A zsadányi iskola építési és templomrenoválási számadásokra vonatkozólag, esperes azon jelentése tudomásul vétetik, hogy az építés és ebből folyó kölcsön ügyletre már hozzá az iratok beterjesztettek s ő azt jóváhagyás végett az őszi közgyülés elé terjesztendi. A számadások rendbehozására pedig Ónody Sándor számvevőszéki tag küldetik ki s eljárásáról f. év július 1-ig jelentést tegyen az esperesi hivatalnak. Végül gondnok az alapokról a nevezett időig számadását terjessze be az esperesi hivatalhoz.

A berekböszörményi ref. egyház gondnokának számadása a házi pénztárról azzal utasíttatik vissza, hogy a hivatkozott tételeket okmányolja; a számadás 282. tételénél mutatkozó 111 kor. 52 fillér kiadást 101 kor. 52 fillérre helyesbítse a nyugta értelmében; továbbá ezen tétel és az összeadási hibából mutatkozó többlet külömbözetet a számadás végösszegében igazítsa ki s az eként kiigazított számadást f. év július 1-ig az

esperesi hivatalhoz terjessze be. Visszautasíttatik a toronyjavítási számadás is azzal, hogy a hiányzó nyugtákat gondnok szerezze be és csatolja a megfelelő tételekhez; a 32. és 44. tételekre vonatkozólag adjon felvilágosítást s a számadást dolgozza át s az ekként átdolgozott számadást folyó év július 1-ig az esperesi hivatalhoz szintén terjessze be, végül az alapokról is adjon számadást.

A számvevőszék által előterjesztett kérelemnek helyet ad e. m. közgyülés s utasítja főjegyzőt, hogy a jegyzőkönyvekből egy-egy példányt a számvevőszék *világi* tagjainak is küldjön meg.

Végül ugyancsak a számvevőszék 1909. évi okt. 27-én elfogadott azon javaslatára, mely a gondnoki számadások egyöntetű vezetését és készítését tárgyazza — azon indokból, mert egy ily nagyfontosságú ügynél kívánatos, hogy az teljesen megérlelődjék, holott az csak a legutolsó napokban küldetett szét a közgyülést előzőleg: teljesíti a számvevőszék azon kérését, hogy ama javaslat tárgyalása a folyó év őszi közgyülésére vétessék fel.

17. Olvastatott a tanügyi bizottságnak következő jegyzőkönyvi jelentése:

„Jegyzőkönyv.

Felvétetett a nagyszalontai ref. egyházmegye tanügyi bizottságának 1910 április 20-án Nagyszalontán tartott ülésében.

Elnök Balog Ambrus esperes; jelen voltak: Széll Kálmán, Nagy Imre, Kolumbán Áron, Szathmáry István, Bagdi János, Böszörményi Lajos, Szondy Géza, Papp Imre, Szücs Balázs, Kiss István, Szabó Lajos, Szabó István és Kassay Béla tanügyi bizottsági tagok, utóbbi mint előadó is.

1. szám. Elnök üdvözölve a tanügyi bizottság megjelent tagjait: az ülést megnyitja.

2. szám. Olvastatott Kassay Béla tanügyi bizottsági előadó következő jelentése:

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Tanügyi Bizottság!

Egyházmegyénk népiskoláinak az 1909—910. tanév első felében tapasztalt állapotáról szóló jelentésemet — a hozzám beérkezett jelentő ívek alapján — van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A tanügyi bizottság körlátogató tagjai egyházmegyénk minden iskoláját meglátogatták s jelentésük szerint egyházmegyénk 45 anya-

egyháza közül 34-ben vannak felekezeti iskolák, 2-ben (Arad, Okány) községiek, 7-ben (Csermő, Feketetót, Gyanta, Radnalippa, Remete, Sonkolyos, Szentleányfalva) államiak, 1 helyen (Ant) a fiúiskola felekezeti, a leányiskola községi, 1 helyen (Belényes) a fiúiskola felekezeti, a leányok pedig állami iskolába járnak; 8 leány egyház közül 3-ban (Szintye, Németpereg, Nyégerfalva) felekezeti, 4-ben (Kisháza, Széplak, Jánosfalva, Magyarcséke) állami, 1-ben (Dobrest) az ottani fatermelő társulat által fentartott községi iskola van, továbbá van 6 pusztai iskola, ezek közül 3 (Csegőd, Gyanté és Tiszaradvány) a Tiszauradalom által fentartott felekezeti, az ősi pusztai a sarkadi egyház által községi segély hozzájárulásával fentartott felekezeti, 2 pedig Nagyszalonta község által fentartott pusztai iskola.

Van egy felekezeti jellegü óvodánk is Geszten, a „Tisza Kálmán kisdedóvoda.“

A felekezeti iskoláinkban müködő tanítók összes száma 106, kik közül nőtanító 18; csak fiúkat tanít 44, csak lányokat 38, fiúkat és leányokat vegyesen 24.

A községi és állami iskolákba járó ref. vallású növendékeinknek vallásban és énekben való oktatását 8 helyen (Csermő, Feketetót, Dobrest, Radnalippa, Belényes, Gyanta, Remete, Sonkolyos) az illető lelkészek, utóbbi 4-ben az énektanítást az illető tanítók, 6 helyen (Magyarcséke, Okány, Szentleányfalva, Széplak, Kisháza, Jánosfalva) a ref. vallású községi és állami tanítók, Aradon a s. lelkész és kántor, Nagyszalontán a 2 pusztai iskolában és a gazdasági ismétlő iskolában a ref. vallású tanítók teljesítik mindnyájan elismerésre méltó buzgósággal és dícséretes eredménnyel.

Teljes 6 osztályú iskola van 31 helyen (Ágya, Árpád, Bajj, Berekböszörmény, Erdőgyarak, Erdőhegy, Feketegyarmat, Geszt, Harsány, Kispereg, Komádi, Körösszegapáti, Kötegyán, Mezőgyán, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerind, Sarkad, Tenke, Ugra, Zsadány, Vadász fiú és leány, Ant fiú és Szintye, Bélzerind, Borossebes, Pankota, Sarkadkeresztúr, Szakál, Szemlak, Tamásda vegyes iskoláiban; 5 osztályú az iskola 6 helyen (Belényes fiú, Tárkány fiú és leány, Belényesujlak, Gyorok, Németpereg, Magyarhomorog vegyes iskoláiban, 4 osztályúak 4 helyen (Csegőd, Tiszaradvány, Gyanté, Nyégerfalva). Fenesen a fiú iskola 5, a lányiskola 4 osztályú.

Az iskolába járó növendékek összes száma a folyó 1909/10. isk. évben a községi és állami iskolába járó ref. vallású tanulókkal együtt 10,580, és pedig 5600 fiú és 4980 leány. Az egy tanító keze alatt levő növendékek létszáma 20 és 151 között hullámzik, legkisebb a szakáli osztatlan vegyes, legtöbb a magyarhomorogi osztatlan vegyes iskolában. Iskoláink általában népesek, sőt túlnépesek, nagyobb egyházainkban a lélekszám nagy volta, kisebb egyházainkban pedig az osztatlanság miatt. Ezúttal csak az egy tanító vezetése

alatt 100-at meghaladó létszámmal bíró iskolákat említem fel; ilyenek a következő egyházak iskolái: Belényesújlak vegyes (103), Feketegyarmat fiú (120), leány (119), Komádi külső kisebb (117), Kötegyán fiú (112), Magyarhomorog vegyes (151), Mezősas leány (104), Nagyszalonta 3 fiú és 1 leányiskolája (102—119 közt), Nagyzerind fiú (122), leány (109), Sarkad fiú I. (107), Sarkadkeresztur vegyes (109), Tamásda vegyes (117), Tenke I—II. vegyes (112), Ugra fiú (104), leány (128), Zsadány fiú (135), leány (110), Vadász fiú (104).

Az iskolák közegészségi viszonyait tekintve a tanterem nem elég tágas és világos: Vadász fiú, nem tágas, de elég világos Magyarhomorog vegyes, elég tágas és világos, de alacsony Belényes fiú-iskolájában; a tantermek és tanítói lakások tiszták mindenütt. Kisebb-nagyobb mértékben zsúfolt 18 iskola (Feketegyarmat fiú és leány, Komádi külső kisebb fiú, Kötegyán fiú, Magyarhomorog vegyes, Mezősas fiú és leány, Nagyszalonta 4 iskolája, Nagyzerind fiú és leány, Tamásda vegyes, Ugra fiú és leány, Vadász fiú és leányiskolája).

A padlózat földes Mezőgyán ideiglenes iskolahelyiségében, cement 1, deszkázott 104 tanteremben. Az ürszék nem elég tiszta körösszegapáti fiúiskolájánál. A *takarítást* a növendékek maguk végzik Belényesujlak vegyesiskolájában.

Az iskolák felszerelését illetőleg: anyakönyv, felvételi és mulasztási napló van mindenütt s ezek rendben vezettetnek; haladási- és látogatási napló is van mindenütt, kivéve Tamásdát és Nagyzerind fiúiskoláit, hol haladási napló egyáltalán nincs és Magyarhomorogot, hol nem az előírt haladási napló vezettetik. Vezérkönyvek is vannak mindenütt, kivéve Magyarcsékét, Körösszegapáti fiú- és leányiskoláját és Magyarhomorogot. Az egyházkerület kiadványai használtatnak mindenütt Magyarcséke és Gyorok kivételével, hol idegen vallástani kézikönyvet használnak. Tankönyvvel minden iskola növendékei kellőleg el vannak látva. A taneszközök hiányosak 8 iskolában (Belényesújlak vegyes, Berekböszörmény 4 iskolája, Feketegyarmat leány, Magyarhomorog vegyes, Sarkadkeresztúr vegyes). Iskolai könyvtár már most be van szerezve 15 egyház iskoláinál.

Az iskolák szellemi életét tekintve a tanítók a kiszabott tantervet megtartják, iskoláikat módszeresen vezetik. A tananyagbeosztást nem készítették el Körösszegapáti, Magyarhomorog és Nagyzerind tanítói.

Mulasztás nagyobbmérvü volt Bélzerind vegyes, Nagyzerind fiú, Sarkadkeresztúr vegyes, Tamásda vegyes iskoláiban többnyire a községi előljáróság gyenge eljárása vagy mulasztása következtében.

A növendékek egészségi állapota általában véve kielégítő volt, csupán Árpádon, Komádiban 2 iskola hat héten keresztül és Szentleányfalván volt zárva az iskola és Kötegyánban a felső vegyes és fiúiskola 21 napig a tanító családjában előfordult ragályos betegség miatt.

Általános ismétlőiskola van 23 anya- és 3 leányegyházban (Ant, Ágya, Szintye, Árpád, Bajj, Belényesújlak, Bélzerind, Borossebes, Erdőgyarak, Feketegyarmat, Geszt, Gyanta, Kisháza, Harsány, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Mezőgyán, Mezősas, Sarkadkeresztúr, Szakál, Szemlak, Tamásda, Tárkány, Nyégerfalva, Ugra és Zsadány). Gazdasági ismétlő van 17 anya- és 3 leányegyházban (Berekböszörmény, Magyarcséke, Csermő, Feketetót, Gyorok, Kispereg, Németpereg, Komádi, Kötegyán, Nagyszalonta, Nagyzerind, Okány, Radnalippa, Remete, Sarkad, Sonkolyos, Jánosfalva, Szentleányfalva, Tenke és Vadász). Gimnázium és iparostanonciskola van Aradon és Belényesen. Ismétlő iskola nincs 3 egyházban (Erdőhegy, Fenes, Pankota), de az illető dékán jelentése szerint a fenesi egyház már a folyó iskolai év II. felére felállítani ígérte. A heti óraszám 2—7 között változik; a tanítás a gazdasági ismétlő iskolákban valószínüleg egész éven át tart, azonban mivel erre nézve a legtöbb helyen hiányzik az adat csak a következő egyházakra nézve jelenthetem ezt: (Csermő, Feketetót, Kispereg, Nagyzerind, Sarkadkeresztúr, Sonkolyos, Tenke), a többiekben — az általános ismétlőkben kivétel nélkül — csak a téli időszakban tart a tanítás. Az ismétlő iskolák tanítóinak díjazásáról a legtöbb helyen az állam vagy község gondoskodik, csak Harsányban fizetnek az ismétlő iskolások szülei 1—1 korona tandíjat, ellenben semmivel sincsenek díjazva az ismétlő iskola vezetéséért Ágya fiú- és leány-, Szintye, Erdőgyarak leány-, Feketegyarmat fiú- és leány ismétlő iskolák tanítói. Házi ipar — női kézimunka — taníttatik Árpád és Sarkad iskoláiban.

Ezeknek — mint általános összesítésnek — előrebocsátása után áttérek jelentésemnek egyházanként és iskolánként részletezésére, felemlítvén a tapasztalt hiányokat és fogyatkozásokat, úgyszintén a tapasztalt fejlődést és haladást, érintve még a községi és állami iskolákban teljesített vallástanítást is.

Anton az iskolai év elején megnyílt a község által fentartott leány iskola, azonban úgy látszik a tanítónő megválasztása nem volt szerencsés, mivel a vallás- és énektanítás minden tekintetben sok kívánnivalót hagy fenn. A fiiskola — mely a községi leányiskola felállítása által túlzsúfoltságát elveszítette, teljesen rendben van.

Aradon az állami és községi iskolákban a vallás- és énektanítást a segédlelkész és énekvezér végezte. A tanulók nagy száma miatt égetően szükséges egy új vallástanítói állás szervezése.

Ágyán a folyó iskolai év elején egy új tanítónői állás szerveztetett; az iskolák teljesen rendben vannak.

Szintye vegyes iskolája rendben van.

Arpádon a fiúiskola vörheny miatt egy hónapig zárva volt, a leánytanító Debreczeni József az iskolai év elején nyugdíjba ment, e két zavaró körülmény miatt amint a leánytanítói állást betölteni

tudták, január elején az első félévet berekesztették, hogy a második félév meghosszabbításával helyre pótolhassák a hiányokat.

Bajj mindkét iskolája rendben van.

Belényes elemi fiú iskolája jó. Az állami elemi leány- és a polgári iskolában a vallást Bottyán Pál, az éneket Székely József tanító tanították jeles eredménnyel.

Magyarcséke állami iskolájában a vallástant és éneket a ref. vallású állami tanító, aki egyszersmind előkönyörgő is, tanítja jó eredménnyel, kifogásolható, hogy vezérkönyve nincs és nem kerületünk kiadványait használta.

Belényesújlak iskolája öt osztályú; a rendes tanítás az iskola építése miatt csak november 15-én kezdődött; földgömb és egy térkép hiányzik, az I. és II. oszt. számtantudása most is gyenge.

Bélzerind új iskolája és tanítói lakása felépült teljesen törvényszerüen s a tanítói állás okleveles egyénnel van betöltve, ki az iskolát jól vezeti, bár a mulasztás nagy fokú, mi ellen a községi elöljáróság lanyhán jár el.

Berekböszörmény iskoláiban a taneszközök hiányosak, dékán felhívta az egyházat ezek pótlására; a kisebb fiú- és leányiskolában a haladási napló nem vezettetett.

Borossebes iskolája jó.

Csermőn a vallás- és énektanítást Kovács Gyula állami igazg. tanító végezi kitünő eredménnyel.

Erdőgyarak iskolái a folyó iskolai évben már nem úgy, mint a múlt évben, nemük szerint osztattak meg, hanem vegyesen maradva osztályok szerint, aminek jó eredménye mindenik iskolában észlelhető s ajánlható, hogy az iskolák megosztása a jövőben állandóan így maradjon. A leány ismétlő iskola tanítója nem díjaztatik.

Csegöd pusztai uradalmi iskolája kifogástalan.

Erdőhegy iskolái rendben vannak, de ismétlő iskola nincs.

Feketegyarmaton természettani eszközök hiányzanak; mindkét iskolája túlzsúfolt; harmadik iskola felállítása óhajtandó. Ismétlő iskolák vezetéséért tanítók nem díjaztatnak.

Feketetóton a vallás- és énektanítást Kézy Ignác segédlelkész végzi jó eredménnyel.

Fenesen a fiúiskola 5, a leányiskola 4 osztályú, ismétlő iskola még most sincs, de a második félévre megnyitni ígérik.

Geszt iskolái rendben vannak. A Tisza Kálmán kisdedóvoda is, a január havi rendes évi szünidő leszámításával egész éven át működött. Az óvoda gondnokának számadását az egyháztanács megvizsgálta s jóváhagyás végett az egyházmegyei számvevőszékhez felterjesztette. A számadás mérlege az 1909. év végén:

Bevétel	2537	korona	75 fill.
Kiadás	1408	„	09 „
Maradvány mint fenntartási alap	1129	korona	66 fill.

Tiszaradvány pusztai uradalmi iskolája kifogástalan.

Gyanta állami iskoláiban a vallást lelkész, az éneket a kántorul alkalmazott állami tanító tanítja, mindkettő jeles eredménnyel.

Kisházán a vallást és éneket az állami tanítónő tanítja megfelelő eredménnyel.

Széplakon a vallást és éneket az állami tanító tanítja jó eredménnyel.

Dobresten Vajda Mihály gyantai lelkész buzgólkodása folytán ref. leányegyház alakult s az ottani fatermelő társaság által fenntartott iskolában 7 ref. fiú és 7 ref. leány növendékünk tanul, kiket a vallásra és énekre hetenként egy napon Vajda Mihály gyantai lelkész oktat. A vallástanító lelkész felkérésére, miután Dobrest a meglevő dékáni körökbe beosztva nem volt, Kassay Béla körlátogató ment ki a tanítás megvizsgálására s úgy a vallástanítást, mint az éneket kitünőnek találta.

Gyorok iskolája 5 osztályú, vallástani kézikönyv az egyházkerület kiadványán kivül más is használtatik.

Harsány iskolái rendben vannak.

Kispereg és

Németpereg iskolái rendben vannak.

Komádiban az egyház a múlt évben tervezett egy fiú- és egy leány iskolát felállította s most már e népes egyházunkban 10 tanerő végzi a tanítást. Az iskolák rendben vannak, leszámítva a taneszközökkel való felszerelést, azonban erre is 2000 korona már a folyó évre előirányozva van.

Körösszegapátiban egyik tanító rendelkezése alatt sincsenek meg a vezérkönyvek, tananyagbeosztás és taneszközök hiányzanak és a fiú iskolánál az ürszék nem elég tiszta. A jelentés szerint a fi-iskola tanterme rozoga, a padok alja nincs deszkázva, a leány iskolán pedig az ablakok elhelyezése nem jó.

Kötegyán iskolái a zsúfoltságtól eltekintve rendben vannak.

Magyarhomorog iskolája 151 növendékkel túlzsúfolt, a múlt évben építeni szándékolt új iskola még most sincs kész, pedig annak létesítése elodázhatatlan. A haladási napló nem olyan, mely előírva van, a taneszközökkel felszerelés hiányos. Az iskola csak 5 osztályú. Tananyag beosztás nincs.

Mezőgyánban a miniszter sürgetésére az iskolai év kezdetén harmadik iskolát állítottak föl s az építkezés nem történhetvén meg, ideiglenesen a fogyasztási szövetkezet által átengedett földes helyi-

ségben kezdték meg a tanítást. Az új tanterem és tanítói lak építése, az osztályoknak helyes szétosztása a következő évben fog megtörténni.

Gyanté pusztai uradalmi iskolája kifogástalan.

Mezősas iskolái túlzsúfoltak, a harmadik iskola a jövő tanév kezdetén megnyílik.

Nagyszalontán a folyó iskolai évre egy leány iskolát állított fel az egyház s ennek üdvös hatása meglátszik abból, hogy az első, második leány osztályok zsúfoltsága teljesen megszünt, a 3-ik osztályé pedig lényegesen kisebbedett. A jövő tanév kezdetére 2 fiú iskolát állít fel az egyház, melyek tantermei készen vannak, a tanítók fizetésének állami kiegészítése is meg van nyerve; ugyanakkor lesz felállítva 2 leányiskola is, melyek tantermeit Nagyszalonta község fogja már e tavaszon felépíttetni; így aztán a 18 református és 2 tanyai községi iskolával egyházmegyénk legnépesebb egyházának tanügye minden jogos kívánalomnak megfelelően lesz rendezve.

Nagyzerind fiú- és leány iskolája zsúfolt, tananyag beosztás és a fiú iskolában haladási napló nincs. A fiú iskolában a mulasztás nagymérvü s ennek megszüntetésére községi előljáróság nem teszi meg kötelességét.

Okány községi iskoláiban a vallás- és énektanítást a ref. vallású tanítók végzik jó eredménnyel.

Pankotán az új tanító müködésének eredménye jeles, ismétlő iskola azonban nincs.

Radnalippán a vallás- és énektanítást a lelkész végzi jeles eredménnyel.

Remetén a két állami iskolában a vallást lelkész, az éneket az állami tanító tanítja, mindketten jeles eredménnyel.

Sarkad iskolái az

Ősi pusztai iskolával együtt kifogástalan rendben vannak.

Sarkadkeresztúron a beiratkozás most is későn és rendetlenül történik; a mulasztás is nagymérvü; taneszközök még mindig hiányoznak, a jelentés szerint most kérték a miniszteriumtól azok adományozását.

Sonkolyos állami iskolájában a vallástant lelkész, az éneket az állami tanító tanítja, mindketten jeles eredménnyel.

Jánosfalva állami iskolájában a vallástant és éneket az állami tanító — ki előkönyörgő is — tanítja jeles eredménnyel.

Szakálnak lelkész által vezetett vegyes iskolája rendben van.

Szemlakon a tanítás eredménye jó, de járvány miatt az iskola épen az iskola látogatás napján bezáratott.

Szentleányfalva állami iskolájában a vallás- és énektanítást elismerésre méltó buzgósággal és kitünő eredménnyel Kiss Lajos állami

igazgató tanító végezte. Ezen eredmény annyival inkább feltünő, mert járványos betegség miatt az iskola $1^1/_2$ hónapig be volt zárva.

Tamásda vegyes iskolája zsúfolt, haladási napló nincs, a mulasztás, bár a törvényszerü eljárás foganatosíttatik, sok; a tanítás eredménye kielégítő.

Tárkányban mindkét iskola csak 5 osztályú, a fiú iskola tanítási eredménye megfelelő, a leány iskolában jeles. Most már mind a két tanító vezet általános ismétlő iskolát, azonban ez ideig semmivel sem díjaztattak.

Nyégerfalván az iskola csak 4 osztályú, ismétlő iskola most már van, de a tanító nem díjaztatik.

Tenkén eltekintve az első és másod osztályú vegyes iskola zsúfoltságától, az iskolák rendben vannak.

Ugra mindkét iskolája zsúfolt, harmadik iskola felállítása óhajtandó.

Zsadány iskolái túlnépesek, harmadik iskola felállítása óhajtandó.

Vadász iskolái zsúfoltak, harmadik iskola felállítása óhajtandó.“

Tanügyi bizottságunk, — midőn örvendetes tudomásúl veszi, hogy egyházmegyénk iskoláinak nagyobb része kifogástalan rendben van, — a mutatkozó hiányok orvoslása végett a következő intézkedések megtételét tartja szükségesnek s ajánlja a nagyt. egyházmegyei közgyülés figyelmébe:

Egyházmegyénk közgyülése felkéri Arad vármegye közig. bizottságát, hogy Bélzerinden és Nagyzerinden a nagymérvü mulasztások megszüntetésére nézve a törvényhatóság útján intézkedjék; továbbá felhívja és utasítja az illető presbyteriumot, hogy

Magyarcsékén a vallástanítás vezérkönyvét szerezze be s intézkedjék, hogy tankönyvül egyházkerületünk kiadványai használtassanak.

Belényesújlakon egy földgömb és térkép beszerzéséről s a tanterem takarításáról gondoskodjék.

Berekböszörményben a hiányzó taneszközöket szerezze be s a kisebb fiú és kisebb leányiskola tanítóit a haladási napló pontos vezetésére kötelezze.

Erdögyarakon a folyó iskolai évben levő megosztást — t. i. az egyik iskolában a 2 alsó vegyes osztály, a másikban a 4 felső osztály vegyesen, — tartsa meg állandóan a jövőben s a leányismétlő iskola tanítójának díjazásáról gondoskodjék.

Erdöhegyen az ismétlő iskola felállításáról gondoskodjék.

Feketegyarmaton a hiányzó taneszközök beszerzéséről, a 3-ik iskola felállításáról s a tanítóknak az ismétlő iskolák vezetéséért díjazásáról gondoskodjék.

Fenesen az V. és VI. osztályt állíttassa fel.

Gyorokon a VI. osztályt állíttassa fel s intézkedjék, hogy vallástani kézikönyv gyanánt csak egyházkerületünk kiadványa használtassék.

Körösszegapátiban mindkét iskola számára a vezérkönyveket és a hiányzó taneszközöket szerezze be; intézkedjék, hogy a tanítók minden iskolai év elejére tananyag beosztást készítsenek s aszerint haladjanak s a fiúiskolánál az ürszéket tisztán tartassa.

Magyarhomorogon az előírt haladási napló és a hiányzó tanszerek beszerzéséről, a VI. osztály s a II-ik iskola felállításáról és tananyagbeosztás készítéséről gondoskodjék.

Nagyzerinden a fiúiskola tanítóját haladási napló vezetésére, mindhármat tananyag beosztás készítésére utasítsa s a 4-ik iskola felállításáról gondoskodjék.

Pankotán az ismétlő iskolát állíttassa fel.

Sarkadkeresztúron a tanév rendes időben megkezdéséről, a mulasztások megszüntetéséről s azon taneszközöknek, melyeket a miniszteriumban nem kapnak meg, beszerzéséről gondoskodjék.

Tamásdán az uradalom és község jó indulatának továbbra is igénybevételével a II. iskola mielőbbi felállításáról haladéktalanul intézkedjék, annyival inkább, mert a túlzsúfoltságot az uradalmi cselédek nagyszámú gyermekei idézik elő, úgy szintén haladási napló beszerzéséről s a mulasztások apasztásáról intézkedjék.

Tárkányban és *Nyégerfalván* a VI. osztály felállításáról s a tanítóknak az ismétlő iskola vezetéséért díjazásáról gondoskodjék.

Tenkén a 4-ik,

Ugrán, Zsadányban és

Vadászon a 3-ik iskola felállításáról sürgősen intézkedjék.

3. szám. A jelentés tárgyalása kapcsán felmerült azon kérdés, hogy az iskolák beosztása helyesebben történik-é nemek vagy inkább osztályok szerint?

Egyházmegyei tanügyi bizottságunk a kérdés beható megvitatása után javasolja a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésnek, hogy a tanítás eredményére való tekintettel a jövőre nézve ajánlja az egyházaknak, hogy ahol két tanító működik, az egyik tanító a 2 alsó, a

másik a 4 felső osztályt vegyesen tanítsa; ahol 3 tanító működik az első osztályt az egyik, a 2. és 3. osztályt a másik, a 4—6. osztályt vegyesen a harmadik; ahol pedig a helyi viszonyok vagy valami más indok kívánja, az 1—2. osztályt vegyesen egy, a 3—6 osztályú fiúkat és leányokat pedig nemük szerint megosztva a másik két tanító; ahol pedig 4 tanító működik s a helyi távolsági viszonyok ezt megengedik, az 1. osztályt vegyesen egy, a 2. és 3-ik osztályt vegyesen a másik, a 4—6. osztályú növendékeket pedig nemük szerint megosztva a 3. és 4-ik tanító, vagy pedig ahol a helyi távolsági viszonyok azt kívánnák, az 1. és 2. osztály vegyesen két parallel iskolába s a 4 felső osztály nemük szerint osztassék meg.

4. szám. Előadó jelentésének tárgyalása kapcsán indítványba tétetett, hogy a dékáni látogatás „Jelentésében" a tanítás eredményéről is tétessék említés.

Egyh.-m. tanügyi bizottságunk javasolja a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésnek, hogy a „Jelentés" III. szakasz b) pontja gyanánt e kérdést „b) A tanító elvégezte-é a tananyagot?" s a mostani b) pont helyett „c) Helyes módszerrel vezeti-é az iskolát?" beiktatni méltóztassék.

5. szám. Elnöklő esperes jelenti a tanügyi bizottságnak, hogy a berekböszörményi körben a dékáni látogatás elvégzésére ez évben Bessenyei Imre mezősasi lelkészt kérte föl.

Tanügyi bizottságunk nt. esperes úr intézkedését helyeslő tudomásul veszi s egyszersmind javasolja a nagytiszt. egyh.-megyei közgyülésnek, hogy a berekböszörményi kör lelkész-dékánjául Bessenyei Imre mezősasi lelkészt válassza meg.

6. szám. Papp Imre komádi-i tanító-dékán nagy elfoglaltságára tekintettel dékáni állásától felmentését kéri javasolni a nt. egyh.-m. közgyülésnek; Mikó Márton sarkadi tanító-dékán nevében az ő megrongált egészségére hivatkozással nt. esperes úr jelenti dékáni állásától felmentési kérelmét.

Tanügyi bizottságunk javasolja a nt. egyh. m. közgyülésnek, hogy — midőn a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul a Papp Imre és Mikó Márton tanítódékánok lemondását, — a berekböszörményi körbe Kiss Gyula komádii tanítót és a sarkadi körbe Schrötter Dániel sarkadi tanítót dékánokul megválasztani méltóztassék.

7. szám. Szathmáry István a belényesi kör dékánja arra hivatkozott, hogy ő tőle Gyanta és leányegyházai (Kisháza, Széplak és Dobrest) nagyon távol esnek s ez egyházak megközelítése neki felette terhes, Gyantát és filiáit a belényesi körből elvenni s más körhöz csatolni kéri.

Tanügyi bizottságunk Szathmáry István indokait méltányolva, mivel Gyanta és filiáinak a tenkei körbe átvételére Kassay Béla dékán hajlandó, ha viszont a tenkei körből Vadász és Bélzerind

kicsatoltatik: Szabó István és Kassay Béla dékánokat megbízza, hogy az őszi gyülés előtt javaslatot készítsenek arra nézve, hogy ha Gyanta és filiái a belényesi körből a tenkeibe, Vadász és Bélzerind a tenkeiből az erdőhegyibe csatoltatnának, a fuvardíjaknak miként kell megosztatniok, s e jelentésüket oly időben terjesszék tanügyi bizottságunk elé, hogy az javaslatát még az őszi közgyülés elé terjeszthesse.

8. szám. Szabó Lajos dékán indítványozza, hogy az új egyházkerületi tantervre tekintettel egyházmegyénk írjon ki pályázatot Bihar megye földrajzi kézikönyvének megírására.

Tanügyi bizottságunk — mivel Bihar vármegye földrajzi tankönyvének megkészíttetése a bihari, debreczeni és érmelléki egyházmegyéket is közvetlen érdekli, — felkéri esperest, intézzen felhívást ezen egyházmegyékhez, hogy Bihar vármegye földrajzi tankönyvét pályázat útján közösen készíttessék meg.

9. szám. Több tárgy nem lévén: elnök az ülést berekeszti.

K. m. f.

Balog Ambrus, esperes, tanügyi bizottsági elnök.

Kassay Béla, tanügyi bizottsági előadó.

Egyházmegyénk közgyülése a tanügyi bizottság jelentését, illetőleg jegyzőkönyvét jóváhagyólag tudomásul veszi, a bennefoglalt javaslatokat, — kivéve a 3. számot, melyben foglalt javaslatot el nem fogadván eddigi helyesnek bizonyult gyakorlatához, — hogy t. i. elemi iskoláink növendékei nemük szerint külön választva oktattassanak, — ragaszkodik s e gyakorlattól csak esetről-esetre az illető egyház indokolt kérelmére enged kivételt, — határozati erőre emeli, a jegyzőkönyvet hitelesítettnek nyilvánítja s azt egész terjedelmében az egyházmegyei közgyülés jegyzőkönyvébe felvétetni és kinyomatni határozza.

18. Egyházmegyénk közgyülése a f. 1910. évi egyházkerületi közgyülésekre képviselőkül

lelkészi részről: Nagy Imre tanácsbírót és Szabó István főjegyzőt;

világi részről: dr. Balogh Elek és Hadházy Kálmán tanácsbírókat rendes tagokul; póttagokul pedig:

lelkészi részről: Böszörményi Lajos és Csécsi Imre tanácsbírókat;

világi részről: gróf Tisza Kálmán tanácsbírót és Tatár Balázs világi főjegyzőt választja meg s részükre igazolásul megbizó levél gyanánt e végzést jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadni rendeli.

19. Előadó olvassa a missiói bizottság következő jelentését:

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Az egyházmegyei missiói bizottság részéről 316—1910. sz. esperesi megbízás, valamint a missiói működéssel megbízott lelkészek jelentése, utazási naplója és táblás kimutatása alapján az 1909. évre vonatkozó jelentésünket a következőkben terjesztjük elő:

I.

A *borossebesi* missiói körben egész éven át Szabó József lelkész végezte a szolgálatokat, híveinket mindenütt, minden alkalommal vallásukhoz való hüséges ragaszkodásra buzdítva.

23 szórványban összesen 54 alkalommal jelent meg részint látogatás, részint lelkészi szolgálatok teljesítése végett. Vallástanitást végzett 4 esetben, imából álló istenitiszteletet tartott 18, prédikált 8 alkalommal, keresztelt 5 gyermeket, temetett 10 halottat, esketett 2 párt, konfirmált 3 növendéket. Úrvacsorát osztott 4 alkalommal, visszás házasokat békéltetett 2 esetben. Kiosztott 4 vallástani kézikönyvet s 4 egyéb vallásos olvasmányt, 3 korona 20 fillér megtérült értékben.

Szórványok lélekszáma: 621.

A vallásoktatásról mindenik helyen gondoskodva van. Borosjenőn az állami iskolában az apateleki ág. h. ev. lelkész végzi a reform. tanulók vallásos oktatását s ennek viszonzásául Borossebesen az ág. h. ev. vallású tanulók nyernek oktatást a reform. iskolában. Buttyinban és Gurahonczon az állami iskolai tanítók reform. vallásúak s buzgón teljesitik a vallásos oktatást.

Utazási naplója csatolva 1 példányban, igazolással ellátva. A szórványoknak vagyona nincs.

Egyházunkhoz, hitelveinkhez ragaszkodók a hívek s a lelkészi látogatások mindenütt jó hatással vannak.

Lelkész a 600 koroná missiói segélynek 400 koronával leendő felemelését kéri, jelentvén, hogy mielőtt a radnalippai missiói lelkészség felállíttatott volna, a borossebesi missiói évi segély 800 korona volt. Elfeledte azonban, hogy a 200 koronát az azóta már megszünt bokszegi leányegyház kapta. Kérelmét a szolgálatok szaporodásával, a gyakori fáradságos és költséges útakkal támogatja. Az 1909. évben a szórványokat járva 749 és ½ kilométernyi útat tüntet fel az utazási naplóban.

Számadása következő:

Missiói *évi segély* 1909-re		600	kor.
Kiadás:	fuvardíjakra	268	kor.
	napidíjakra	172	„
	ellátásra	160	„
	összesen:	600	kor.

Beterjesztette évnegyedes jelentéseit, az általános évi jelentést a püspöki hivatal részére, valamint a szórványok lélekszámának külön kimutatását.

II.

Az *erdőhegyi* körben a missiói teendőket az egész év folyamán Bokor Sándor erdőhegyi lelkész teljesítette.

14 szórványban összesen 41 látogatást tett. Vallástanítást végzett 1 esetben, imából álló istenitiszteletet nem tartott, bibliaolvasást végzett 2, bibliamagyarázatot 10 alkalommal, prédikált 7 esetben, esketett 3 párt, keresztelt 8 gyermeket, temetett 9 halottat, úrvacsorát osztott 1, visszás házasokat békéltetett 2 esetben. Kiosztott 4 bibliát, 12 énekes könyvet, 11 vallástani kézikönyvet, 12 egyéb vallásos olvasmányt, 34 kor. 44 fill. értékben, melyből 5 kor. megtérült, az összeg többi részét pedig „egyéb költségek“ czímén számolta el.

A szórványok lélekszáma 980, melyből Kisjenőre 354 esik. E helyen a lelkészi szolgálatokat együttesen végzi lelkész az anyaegyházban teljesített szolgálatokkal. A kisjenői állami népiskolában 64 reform. növendéket tanított a vallástanra heti 2 órán. Az egyes községekben 5—10 ref. növendék tanul az iskolákban, de ezek vallásos oktatásban nem részesülhetnek. A hívek más felekezetű lelkészek szolgálatát nem veszik igénybe, egyházukhoz, ragaszkodók, — veszélynek leginkább ki vannak téve Elek községben, hol a németség mellett a katholicizmus is gyürüjébe szorítja híveinket. Székudvaron az állami iskolában minden tanteremben feszület van kiakasztva, itt pedig 13 ref. növendék van a románajkú gyermekek között. A múlt évben megígért hitoktatói állás szervezésére égető szükség van. Lelkész csak kézikönyvek osztogatásával és személyes megjelenésével képes némileg ellensúlyozni az ellenünk irányúló akciót.

Táblás kimutatása, utazási naplója 1—1 példányban csatolva, ez utóbbi igazolással ellátva minden utazási tétel alatt. Adott évnegyedes jelentéseket, általános évi jelentést és kimutatást a szórványok lélekszámáról. Számadása következő:

Bevétel:	1909. évi segély	300·—	korona.
Kiadás:	fuvarköltségre.	123·—	„
	napidíjakra	120·—	„
	ellátásra	19·—	„
	egyéb költség.	40·44	„
	összesen:	302·44	korona.

Fedezetlen kiadás tehát 2 kor. 44 fill., azonban, ha a múlt évi jelentésünkben 1908. évre feltüntetett 1 kor. 40 fill. felesleget beszámítjuk, a fedezetlen kiadás összege csupán 1 korona 4 fillér marad.

III.

A *radna-lippai* missiói körben minden szolgálatot Lengyel Imre lelkész végzett, ki az 1909. év folyamán a szórványok területére 80 esetben tett utazást.

Vallásoktatást teljesített 59 alkalommal, prédikált 14, esketett 1, keresztelt 5, temetett 8 esetben, komfirmált 1 növendéket, úrvacsorát osztott 5-ször, visszás házasokat békéltetett 7 alkalommal. Kiosztott 1 bibliát, 9 énekes könyvet, 29 vallástani kézikönyvet és 77 darab egyéb vallásos olvasmányt 27 kor. 48 fill. értékben, melyből megtérült 10 kor. 70 fillér. A missió székhelyén 76 növendéket részesített vallásos oktatásban heti 12 órán, e miatt oktatás céljából a szórványokban csak 2—3 heti időközökben jelenhetett meg, de egyébként is a gyakoribb menetelek költségeit a missiói segély nem fedezhetné. A látogatások mindenütt jó hatással voltak híveinkre s eredményük az, hogy közönséges vasárnapokon is, de főként ünnepeken többen járnak be a közelebbi szórványokból istenitiszteletre, mint az elmúlt években.

A missió területén 62 község van, de csak 17-ben vannak ref. hívek. A szórványok lélekszáma: 278.

Táblás kimutatása, utazási naplója 2—2 példányban csatolva, ez utóbbinak eredetijét minden utazás alkalmával a radnai állomásfőnök látta el igazolással. Mellékeli az évnegyedes és általános évi jelentéseket, valamint a szórványok lélekszámának kimutatását. A táblás kimutatás hiányos, mert ebben a népesség és felekezetek adatai a szórványokból feltüntetve nincsenek, csak Radna-Lippáról, sőt ennek rovatai közül is a ref. és ág. h. ev. vallásúak rovata kitöltetlenül van hagyva.

Számadása következő:

I. Kiadás:	fuvarköltségre	469·26	kor.
	napidíj	308·—	„
	ellátás	28·—	„
	meg nem térült könyvérték .	16·78	„
	összesen:	822·04	kor.
II. 1909. évi missiói segély		800·—	„
	Hiány:	22·04	kor.

Óhajtandónak nyilvánítjuk, hogy lelkész a megtett útat minden egyes esetben az állomásfőnökkel vagy más elfogadható egyénnel azon a helyen igazoltassa, hová látogatás vagy lelkészi teendők végzése céljából megérkezik.

Kelt Aradon, 1910. évi április hó 7.

Csécsi Imre,
biz. elnök.

Szondy Géza,
Fogarassy Bálint.
biz. tagok.“

Egyházmegyénk közgyülése a bizottsági jelentést tudomásul véve,

a) a borossebesi, erdőhegyi és radna-lippai körök lelkészei által beadott számadásokat jóváhagyja, Szabó József, Bokor Sándor és Lengyel Imre lelkészek részére az 1909. évi számadásokra vonatkozó felmentést a szokott fentartással megadja;

b) Szabó József borossebesi lelkész kérelmét azzal, hogy közgyülésünk a felhozott indokokra tekintettel az évi segélynek 200 koronával való felemelését méltányosnak tartja, törvényes úton pártolólag terjeszti fel a konventhez;

c) Lengyel Imre radna-lippai lelkészt utasítja, hogy ez évtől kezdve utazásait mindig a megérkezési helyen igazoltassa akár az elöljáróság, akár az állomásfőnökség útján s táblás kimutatásában tüntesse fel a missiói egyház- és szórványainak lélekszámát;

d) mindhárom missionárius lelkészt felhívja, hogy ezután minden évnegyedről külön terjesszék be a jelentéseket az esperesi hivatalhoz s a püspöki hivatal részére készítsenek általános évi jelentést és külön kimutatást a szórványok lélekszámáról.

Minthogy pedig egyházmegyénk területén több szórványunkban (Simonyifalva, Világos, Elek, Székudvar stb.) híveink megszaporodása folytán intensivebb missiói munka vált szükségessé, egyházmegyénk közgyülése felkéri és megbízza esperest, hogy a jövő (1911.) évi népszámlálás adatai alapján minden egyes szórványban pontosan állapíttassa meg a ref. lelkek számát s a szükséghez képest intézkedjék, — vagy ha a missiói körök új beosztása elkerülhetetlen lenne, erre nézve készítsen tervezetet s terjessze be azt egyházmegyénk közgyüléséhez.

20. Sulyok István bihari esperes — mint a nagyváradi tanítónőképző intézet igazgató tanácsának elnöke — megküldi esperesi hivatalunkhoz egyházmegyénk közgyülése elé terjesztés és jóváhagyás végett az igazgatótanács 1910. évi március hó 9-én tartott gyülése jegyzőkönyvének 2. számú határozatát, mely az intézet pénztárnokának és a háztartási számadást vezető igazgatónőnek adott fölmentvényen, továbbá a pénzkezelésre vonatkozó utasításon kívül az internatus, a tanítónőképző és az igazgatónő háztartási számadásának zárótételeit foglalja magában s mely is a következő:

Kivonat

a nagyváradi ref. tanítónőképző intézet igazgatótanácsa 1910. évi március hó 9-én tartott gyülésének jegyzőkönyvéből.

2. szám. Elnök előterjeszti a számvizsgáló véleményes jelentése alapján a tanítónőképző, internátus 1903. évi pénztári, valamint az igazgatónőnek az 1908—1909. évi háztartási számadásait, melyekben a következő tételek vannak feltüntetve:

Az internátus.	bevételi tételek	33746·64	korona
	kiadási „	6981·64	„
	maradvány	26765·—	korona.
A tanítónőképző.	bevételi tételek	44554·99	korona
	kiadási „	40194·56	„
	maradvány	4360·43	korona.
	egyenleg, mint vagyon	31125·43	„
Ezen összegből folyó évi kiadások		3419·58	korona
betéti könyvekben el van helyezve		27715·85	„
		31135·43	korona.

A két összeg közt mutatkozó 10 kor. különbözet számadási hibából ered és Füredi pénztárnok úr tulajdonát képezi. Miután a számadások rendben vannak, a számvizsgáló a pénztárnok felmentését indítványozza.

Elnök a következő határozati javaslatot terjeszti elő a számadásokra vonatkozólag: Az igazgatótanács a számvizsgáló véleményes jelentése alapján, a tanítónőképző, internátus 1909. évi pénztári, valamint az igazgatónőnek 1908—909. évi háztartási számadásait a maga részéről helyben hagyja és a felmentést úgy Füredi László pénztárnoknak, mint özv. Bögös Lajosnénak a szokásos óvással megadja, elrendelvén, hogy a számvizsgálat eredménye a fentartó egyházmegyéknek bejelentessék és a tanítónőképző számadása, az egyházkerület 362. sz. határozatának 2. pontjában foglalt rendelkezésnek megfelelően, a püspöki hivatalhoz és a 10.000 korona államsegély elszámolása végett, a püspöki hivatal útján, a vonatkozó nyugták eredetben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztessenek.

A számvizsgálat során megállapítja a tanítónőképző számadására vonatkozólag, hogy az előző évi tkp. betéti és készpénz maradvány teljes elővezetésével a bevétel: 44,554 kor., a kiadás 40,134 kor. 56 fillér, mihez képest 4360 kor. 43 fillér a maradvány. A maradványra nézve azonban megjegyzi, hogy ebben foglaltatik az 1728 K 62 fill. érintetlen és felhasználhatatlan alapítványi természetű tőke és pedig: Katona Erzsébet alap: 103 kor. 10 fill. Telegdi József

ösztöndíj alap: 209 kor. 30 fill. Sulyok István alap: 266 kor. 80 fill. Zsigó Endréné alap: 1149 kor. 72 fillér. Továbbá az építkezésre felvett kölcsönből Sztarill Ferenc építési vállalkozótól, a vállalati szerződés értelmében 1910. évi febr. 1-éig visszatartott szavatolási összeg. Ez összegek leütésével tehát végeredményképen csak 1631 K 71 fill. jelentkezik, amely valódi maradványnak nem tekinthető, mivel a tanári testületi nyugdíjjárulék és a növendékek utáni köteles járulék fejében kifizetett 1845 kor. 95 fill. az internátus építkezési és felszerelési alapjából fizette ki a pénztárnok, minek figyelembevételével a tanítónőképző zárszámadása az 1909. évi decem ber hó 31-én 214 kor. 14 fill. hiánylattal végződött, a jelzálogi kölcsön törlesztését pedig egészen az internátusi, építkezési és felszerelési alapra volt kénytelen hárítani.

E körülményből kifolyólag utasítja az igazgatótanács az intézet pénztárnokát, hogy a számvizsgálat során kitüntetett maradványnak az 1910. évi számadás javára leendő elővezetésével egyidejüleg az 1845 kor. 95 fill. kölcsön visszatérítését foganatosítsa. Továbbá a jelzálog kölcsön annuitásának törlesztésére felhasznált 4630 kor. megtérítésére használja fel az egyházkerület által felemelt segélyből az 1400 koronát. Az elnökséget pedig felkéri, hogy jövőre a képző költségelőirányzatában erre nézve a szükséges fedezetet keresse meg és mutassa ki.

Megállapítja végül az igazgatótanács azt is, hogy az 1908. évi számvizsgálat során Sáfrány Lajos igazgató terhére 100 kor. előleg és 25 kor. lakbér többlet az 1909. év folyamán visszatérítést nem nyert, valamint azt is, hogy Sáfrány Lajos igazgató ugyanezen év folyamán 300 kor. korpótlékot vett fel, az előirányzott 200 korona korpótlék helyett, vagyis a folyó tanévre esedékes korpótlék első fele előzetesen fizettetett ki. Ennélfogva elnökség és pénztárnok felhívatik, hogy Sáfrány Lajos igazgatótól a 125 korona követelés pénztárba adásáról intézkedjék, úgyszintén utasítja a tantestület érdekelt tagjait, hogy a nyugdíjintézeti célra fizetett 375 kor. 95 fillérből a két százalék visszatérítményt, azaz 140 koronát, az intézet pénztárába haladéktalanul befizessék.

Az internátusi pénztárnál helyesen történt az 1908. évi tkp.-tári betét és készpénz elővezetése, mellyel a bevétel 33,746 kor. 64 fill., a kiadás 6981 kor. 64 fillért tesz ki, maradvány 26,765 korona, melyből a Ritókh alap: 5037 K 72 fill., Tisza Kálmán alap: 3027 kor. 74 fill. a többi 18,699 K 64 f. pedig felszerelési és építkezési tőkét képez.

Özv. Bögös Lajosné igazgatónő az 1908—1909. isk. év folyamán bevételezett különböző címeken 41,661 kort. háztartási célokra fordított 31,682 kor. 25 fill. s bevételeztetett az internátusi pénztárba maradvány címén 9378 kor., illetve időközi kamatokkal együtt 10,511 kor. 75 fillér. E számadás havonkint vizsgáltatott felül, mely-

nél számadó igazgatónő terhére 1 kor. túlfizetést állapíttatott meg egy számla kifizetésénél.

Az 1908—909. évről követelés maradt ellátási díj fejében 872 korona.

Elnök határozati javaslatát s a számadásokat az igazgatótanács megnyugvással veszi tudomásul és fogadja el, Balog Ambrus tanácstag azon indítványával együtt, hogy az alapítványi tőkék pénztárilag külön kezeltessenek s azokról külön számadás terjesztendő elő.

Kiadta:

Sulyok István,
elnök.

Sáfrány Lajos,
az igazg. tanács jegyzője."

Egyházmegyénk közgyülése az igazgatótanács fentebb hivatolt végzésének jegyzőkönyvbe vétele mellett ezen számadás elfogadásához s pénztárnok és igazgatónő részére a felmentvény megadásához — a szokásos fenntartással — a maga részéről is hozzájárúl s erről az igazgató-tanács elnökét esperesi hivatal útján értesíti.

21. *a)* Belényesújlaki lelkész és gondnok ismételten beterjesztik egyházmegyénk közgyüléséhez azon kérvényüket, mely szerint a b.-ujlaki népbankból iskolaépítés céljára 6·1% és 7·1%-os kamat mellett felvett 12,000 korona adósságuknak könnyebb törleszthetése végett a „Népiskolák tőkesegély alapjá"-ból 10,000 korona tőkesegélyt kérnek. Mellékelik most már a névszerinti szavazást feltüntető presbiteri és egyházközségi közgyülési határozatokat, valamint egyházmegyénk közgyülésének 71—1909. sz. a. hozott végzését is. Közgyülésünk egyetelől a maga részéről is igazolta a kérvény indokait (a régi iskola hatóságilag bezáratott, új iskolát terhes adósságból építettek, az iskolai teher az állami adónál nagyobb, nemzetiségi vidék), másfelől pedig ezen egyháznak tőkesegélyre történt előjegyzését figyelembe vévén: a kérvényt pártolással terjesztette 3000 korona tőkesegély megadása iránt felsőbb helyre, de az egyház a múlt évben segélyben nem részesülhetett.

Egyházmegyénk közgyülése 1909. évi szeptember hó 16-án 71. jkv. szám alatt hozott határozatának fentartása s annak kiemelése mellett, hogy ezen egyház iskolaépítésből eredt 12,000 korona adósságának törlesztésére az országos közalapból 3000 korona tőkesegélyt nyert ugyan, de mivel még mindig 9000 korona terhes adósság nehezedik reá: a belényesújlaki egyház kellően indokolt és szabályszerüen felszerelt kérvényét 3000 korona tőkesegélyre, —

melynek 32 éven át 1½%-os törlesztését úgy a presbiterium, mint az egyházközségi közgyülés határozatai alapján az egyház törvényes formák között elvállalta, — pártoló ajánlással terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

b) A vadászi egyház presbiteriumának nevében és megbízásából Vass Jenő lelkész és Borbély József gondnok beterjesztik egyházmegyénk közgyüléséhez az egyházkerületi népiskolai tőkesegély bizottsághoz intézett kérvényüket, melyben újonnan létesítendő 3. és 4. iskolájuk építési költségeinek fedezésére a „Népiskolák tőkesegély alapjá“-ból 9000 korona tőkesegélyt kérnek. E kérvényhez mellékelik

a) az egyházmegyei közgyülés 1909. évi április hó 15-én 17. jkv. szám alatt hozott határozatát, mely felhívja és utasítja a vadászi presbiteriumot, hogy a 3-ik iskola felállításáról gondoskodjék;

b) a presbiterium 1910. évi március hó 25-én kelt határozatát, mely szerint ez, tekintettel a tankötelesek nagy számára (314), kimondja nemcsak a 3-ik, hanem a 4-ik iskola felállítását és két új tanítói állás szervezését is; ezen iskolák évi rendes szükségletét 3166 koronában állapítja meg, mely összegből a tanítók fizetésére 2000, a dologi kiadásokra 1166 korona esik; mivel „az egyház nyomorúságos anyagi viszonyok között van“, a fenti szükséglet előállításáról úgy óhajtanak gondoskodni, hogy a tanítók részére a vallás- és közoktatásügyi miniszter urtól (900—900 kor.) 1800 korona fizetés kiegészítési államsegélyt kérnek, a még hiányzó 1366. kor. fedezhetése végett pedig a konventi egyetemes adóalap végrehajtó bizottságához adósegélyért folyamodnak; megállapítják a 3. és 4. tanítói állás díjleveleit is egyenként 1000 koronában — 100 kor., az egyháztól, 900 kor. az államtól, — ehhez járul 250—250 kor. lakáspénz, 50—50 kor. kertváltság;

c) bemutatja továbbá az iskolai épület tervrajzát és költségvetését is, mely szerint az épület két tantermet és megfelelő számú mellékhelyiségeket foglalna magában, az építkezés költségei 9000 koronát tesznek ki, ezen összeg megnyeréséért kérelmeznek az egyházkerületi népiskolai tőkesegély bizottságnál;

d) csatolva vannak még a presbiterium és egyházközségi közgyülés 1910. évi április hó 8-án 2. jkvi szám alatt hozott határozatai is, mindkettő a névszerinti szavazás mellőzésével egyhangúlag kimondja, hogy a népiskolai tőkesegély 1½%-os évi törlesztését 32 éven keresztül az egyház elvállalni kész.

A 3. és 4. iskola részére szükséges telket Vadász község képviselő testülete az egyháznak díjmentesen adományozta.

Egyházmegyénk közgyülése jóleső örömmel vesz tudomást a vadászi egyház tagjainak gyorsan növekedő munkakedvéről s azon dícséretes törekvéséről,

hogy nemcsak a 3-ik, hanem a 4-ik iskola felállítását és tanítói állás szervezését is tervbe vették; készséggel nyújt segédkezet szándékuk megvalósításához, de tőlük is elvárja, hogy ezen reájuk nézve annyira fontos népnevelési ügyben saját maguk is a legmesszebb menő áldozatkészséget fogják kifejteni;

ezen idegen nemzetiségek által is lakott községben a 3. és 4. ref. magyar iskola felállítását, a két új tanítói állás szervezését, ezek díjleveleinek megállapítását kimondó határozatokat tudomásul veszi és jóváhagyja;

felhívja a presbiteriumot, hogy, ha a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak ezen iskolák felállítására, a két új tanítói állás szervezésére s a tanítói fizetéskiegészítési államsegély megnyerésére vonatkozó előzetes beleegyezését megkapja, a díjleveleket megfelelő formában és példányokban terjessze be ide jóváhagyás végett;

mivel pedig a „Népiskolák tőkesegély alapjá“-ból csak úgy remélhetnek tőkesegélyt, ha kérvényük hiányait pótolják: utasítja egyházmegyénk közgyülése a vadászi presbiteriumot, hogy

1. az új iskola telkének adományozására vonatkozó törvényhatósági jóváhagyást az esperesi hivatalnak mutassa be;

2. az iskolai épület tervrajzát és költségvetését mérnök szakértő, esetleg az ezen munkát ingyen teljesítő államépítészeti hivatal által vizsgáltassa meg s a helyesnek talált tervrajzot és költségvetést terjessze egyházmegyénk építtető bizottságának jóváhagyása alá;

3. az 1 és $^1/_2$%-os évi törlesztést elvállaló presbiteri és egyházközségi közgyülési határozatokban névszerint tüntesse ki az „igen“-nel és esetleg a „nem“-mel szavazókat, mert ezek elengedhetetlen föltételek. (E. T. I. t.-c. 43. §; egyh.-ker. jkv. 293. 2. 3 sz. — 1909.)

Amennyiben a presbiterium ezen hiányokat az egyházkerületre felterjesztendő ügyek benyújtásának határidejéig (1910. máj. 5.) pótolja s az íratokat az esperesi hivatalhoz beküldi: közgyülésünk felkéri és megbízza esperes urat, hogy a vadászi egyház népiskolai tőkesegélyt kérő folyamodványát egyházmegyénk pártoló ajánlásával ellátva 9000 korona tőkesegély megszavazása végett terjessze fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

Végül egyszersmindenkorra kimondja egyházmegyei közgyülésünk, hogy felterjesztésre csak olyan jkvi kivonatokat fogad el, melyeket lelkészen kivül gondnok is aláír s hivatali pecsétjével ellát (E. T. I. t.-c. 124. e. §.) a díjleveleket pedig az állam szempontjából az iskolaszéki jegyző is aláírja. (1907. évi XXVII. t.-c. 19. §.)

22. Szabó József lelkész a borossebesi egyház részére 400 korona közalapi segélyt kér; Török Pál magyarcsékei ref. előkönyörgő állami tanító pedig az 1909. évre visszamenőleg 50 korona, a folyó évre 50 korona, lelkész ellátásért 30 korona, összesen 130 korona ref. segélyegyleti segélyért folyamodik.

Minthogy egyházmegyénk közgyülése a segély kérvényeket nyáron szokta tárgyalni: felhívja kérvényezőket, hogy kellően indokolt és jól felszerelt ilynemü folyamodásaikat egyházmegyénk nyári közgyüléséhez nyujtsák be.

Török Pált figyelmezteti egyházmegyénk közgyülése, hogy az 1909. évben már 100 kor. államsegélylyel támogatta s hogy a ref. segélyegylettől visszamenőleg senki sem nyerhet segélyt; ezen egylet különben sem szokott előre segélyezni, hanem kinek-kinek akkor adja meg a jutalmat, ha érette már megszolgált.

23. A beregi egyházmegye hozzájárulás és hasonló eljárás céljából megküldi közgyülésének 1909. évi szeptember hó 8. napján 129. jkvi szám alatt hozott határozatát, mely szerint felterjesztést intéz a főtiszt. egyházkerületi közgyüléshez az iránt, „hogy jövőben a bevehetetlennek minősített egyházi adók %-a 5% helyett 10%-ban állapíttassék meg s ennek megfelelő kárpótlásban részesíttessenek az egyes gyülekezetek".

Egyházmegyénk közgyülése — tekintettel arra, hogy a konvent adóalap végrehajtó bizottságának 1908. évi február hó 10. napján felvett jegyzőkönyve (2. p., utolsó bekezd.) szerint „a szükségletek közé vehető az új egyházi adókivetésnek a helyi viszonyok szerint meghatározott" — tehát indokolt esetben 5%-nál is több — „mérsékelt hányada, mint be nem hajtható összeg" és hogy ez alapon az 5%-nál magasabb behajthatatlan hátralékok beszámítását jogosan igénylő egyházközségek nevezett végrehajtóbizottságnál sikeresen kérelmezhetnek, — ez ügyben a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez fölterjesztésnek szükségét nem látja.

24. Erdőhegyi lelkész és gondnok egyházmegyei közgyülésünk jóváhagyását kérik arra nézve, hogy az egyházközség az E. T. III. t.-c. 13 §. által megszabott rendes egyházi adón felül 10 (tíz) %-os állandó pótadót vethessen ki mindaddig, amíg az ezt szükségessé tevő ok meg nem szünik.

Kérik pedig ezt azért, mert a fenti t.-c. alapján kivetett egyházi adó a legszigorúbban vett rendes évi szükségleteket sem fedezi; az adócsökkentési államsegély felemelése iránt beadott kérvényüket a főtiszt. egyetemes konvent 1909. évi okt. 31. s kk. napjain tartott ülésében elutasította.

Az egyházhatóságilag jóváhagyott költségvetés szerint az egyház folyó (1910.) évi szükséglete 4715 korona, ezzel szemben a fedezet 4409 korona 29 fillér, hiány 305 korona 71 fillér, ennek fedezésére szolgál a 10%-os pótadó, mely ez évben 3292 korona 64 fillér, rendes egyházi adó után 329 korona 26 fillért tesz ki.

Mellékelik az 1910. évre szóló költségvetést, az egyháztanács (1909 dec. 28—4. jkvi sz.) és az egyházközségi közgyülés (1910 febr. 9—3. jkvi sz.) elfogadó határozatát.

> Egyházmegyénk közgyülése az erdőhegyi egyházban a költségvetési hiány fedezésére szolgáló, a rendes egyházi adó után eső 10% os egyházi pótadó kivetését — minthogy az ellen felebbezés nem történt — jóváhagyja és megerősíti.

25. A Magyarhomorogon 1909. évi szeptember hó 12. napján megtartott lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyvet a választás vezetésével megbízott Perecz István és Ötvös Gyula egyh.-megyei kiküldöttek az összes ide vonatkozó ügyíratokkal együtt egyházmegyénk közgyüléséhez beterjesztik.

E szerint a m.-homorogi egyház lelkészévé Juhász Imre hódmezővásárhelyi segédlelkészt választották meg.

> Az egyházi törvények pontos megtartásával eszközölt választást egyházmegyénk közgyülése jóváhagyja s Juhász Imrét a magyarhomorogi lelkészi állásban végleg megerősíti.

26. Bottyán Pál belényesi lelkész beterjeszti egyházmegyénk közgyüléséhez a belényesi ref. elemi fiúiskola államosítása tárgyában az egyháztanács (1909. ápr. 6.), valamint egyházközség (1910, márc. 6.) közgyülésének megbízásából és nevében úgy lelkész, mint gondnok által aláírt s az illetékes kir. tanfelügyelőhöz intézett azon levelet, mely egyfelől az államosítás mellett felhozott indokokat, másfelől az átadás feltételeit foglalja magában.

Egyházmegyénk esperese már előbb, t. i. folyó évi február hó

16-án 241. sz. a. kelt átíratában a belényesi lelkészt azon jelentése folytán, hogy Belényesen az állami elemi iskola 1910. szept. 1-én két tanerővel megnyílik és ha idejében nem szerződnek, az egyház fiúiskolája elsorvad, tanítványai nagyon kevesen lesznek s e miatt minden állami segélytől elesnek: útasította volt, hogy próbálják megmenteni, ami megmenthető, kössenek szerződést az E. T. VI. t.-c. 8. §-ában foglalt utasítások alapján; a kántori tennivalók és a vallás tanítására alkalmas ref. vallású tanerő kinevezését szerződésileg biztosítsák.

Most pedig lelkész egyházmegyénk közgyülése előtt szóbelileg azt is előadja, hogy folyó évi április hó 12-én a püspöki egyházlátogatás alkalmával egyházkerületünk elnöksége is személyesen szerzett tapasztalatokból meggyőződött a belényesi ref. iskola tarthatatlanságáról és állami kezelésbe adásának elkerülhetetlen szükségességéről.

Végül még azt is jelenti lelkész, hogy az egyháznak csak fiúiskolája van csekély létszámmal, alig 28—30. ref. vallású tankötelessel, — a leányok már régóta állami iskolába járnak.

Egyházmegyénk közgyülése, bár megilletődéssel látja a belényesi régi ref. magyar iskola utolsó maradványának is eltünését, de

tekintettel arra, hogy a Belényesen felállítandó osztott s a magasabb igényeket is kielégítő, erőteljes állami iskola a ref. egyház osztatlan, szerény eszközökkel s szük határok között dolgozó iskoláját, növendékei és minden államsegély elvonásával létalapjában támadja meg, miről a jelentés szerint nemcsak az esperes, hanem egyházkerületünk elnöksége is személyes tapasztalat útján meggyőződött,

tekintettel továbbá arra, hogy ily körülmények között a sorvadásba eső, az elnéptelenedés veszélyének kitett ref. iskola fentartása s tanítójának javadalmazása kizárólag a különben is nyomorúságos anyagi viszonyok között tengődő belényesi ref. egyház vállaira nehezedvén, ezen elviselhetetlen teher úgy magát a szükölködő egyházat, mint annak szegénysorsú tagjait a legsúlyosabb anyagi bajok közé sodorná,

tekintettel végül arra, hogy belényesi egyházunk ma még megmentheti, ami megmenthető s a népnevelés terén az állammal kötött szerződés alapján nem csekély befolyást biztosíthat magának:

a kivételes és kényszerhelyzetnél fogva beleegyezik abba, hogy a belényesi ref. egyház fiúiskoláját állami kezelésbe adja.

Minthogy azonban a kérvény felszerelése hiányos,

egyházmegyénk közgyülése felhívja a belényesi egyházat, hogy a presbiterium és egyházközségi közgyülés törvényes alakban hozott határozatait kellő időben (1910 május 5-ig mindenesetre) juttassa el esperes úrhoz, kit felkér és meghatalmaz közgyülésünk ezen halasztást nem tűrő ügynek — az egyházmegye ajánlásával együtt s kedvező elintézés kérése mellett, — a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez való felterjesztésére.

27. Tatár Kis Ferenc és társai medgyesegyházai lakosok előterjesztést tettek egyházmegyénk espereséhez, mely szerint óhajtanák, hogy ők a kunágotai ref. egyházhoz csatoltassanak s az ottani lelkész lássa el náluk is az egyházi szolgálatot.

Minthogy Kunágota község a békésbánáti ref. egyházmegyéhez tartozik, egyházmegyénk esperese megfelelő intézkedés végett áttette az ügyet a békésbánáti ref. egyházmegye espereséhez.

A békésbánáti ref. egyházmegye 1909. március 25—26-án tartott közgyülésén foglalkozván ezzel a kéréssel, kimondotta, hogy a medgyesegyházai híveknek, mint fiók egyháznak, a kunágotai ref. egyházhoz való csatlakozását kész örömmel veszi, ha ez ellen a nagyszalontai ref. egyházmegyének kifogása nincsen. Mielőtt tehát a csatlakozásra szükséges intézkedéseket megtenné, kéri a nagyszalontai ref. egyházmegye beleegyező nyilatkozatát.

Egyházmegyénk közgyülése, bár fájdalommal látja Medgyesegyháza híveinek az egyházmegye kebeléből való kiválását, de belátván azt, hogy Medgyesegyháza község földrajzi fekvése miatt a medgyesegyházai hívek egyházi életének jól felfogott érdeke parancsolja, miszerint ők a kunágotai ref. egyházhoz csatlakozzanak, ezen kiváláshoz és csatlakozáshoz beleegyezését adja oly feltétellel, hogy — mivel viszont a békésbánáti ref. egyházmegyének is vannak oly szórványai, melyeknek a nagyszalontai ref. egyházmegyéhez való csatolása azon szórványok egyházi életének biztosítása szempontjából szükséges — egyházmegyénk esperese lépjen érintkezésbe a békésbánáti ref. egyházmegye esperesével s az átlépést és csatlakozást csere útján eszközölje; s eljárásának eredményét a felsőbb jóváhagyás végett ide terjessze be.

28. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 135,689—1909. sz. r. a. Bihar vármegye közigazgatási bizottsága felszólítja egyházmegyénket, hogy az illyei 21. sz. betétben 1—2. sor 658/2—659/2. hr. számok alatt felvett 1466+885 □ öl területü s az „Illyei helv.

hitv. iskola-alap" javára telekkönyvezett ingatlan tulajdonjogáról lemondva, engedje meg, hogy ezen ingatlan az illyei községi iskola-alap javára telekkönyveztessék.

Az idézett miniszteri rendelet szerint az 1866. évi úrbéri egyezmény b—f) pontjai alatt 4 hold terület adományoztatott a „más vallásúak iskolája" részére s ez a betétszerkesztés alkalmával helytelenül lett a róm. kath. és ref. iskola-alapra telekkönyvelve.

Ref. iskola Illyében nem volt s ma sincs, a községi iskola pedig minden vallásfelekezetü gyermek tanításáról egyformán gondoskodik, tehát az annak idején a „más vallásúak iskolája" számára tett adomány ezt az iskolát illeti meg. Amennyiben ezen ingatlan átadására egyházmegyénk hajlandó nem volna, utasítja a miniszter a vármegyei tiszti ügyészt, hogy ennek per útján leendő elérésére tegyen javaslatot.

Téves azonban a vallás- és közoktatásügyi minisztérium azon állítása, mintha a tagosítás alkalmával a 4 hold terület a „más vallásúak iskolája" javára adományoztatott volna s hogy a betétszerkesztés alkalmával a terület fele tévesen lett volna a ref. egyház javára telekkönyvezve, mert a való tényállás az, hogy: a telekjegyzőkönyvek készítése alkalmával már a volt illyei 255. sz. tkjv.-ben + 1 sor 981. hrsz. ingatlan, — amely 3 hold és 2 öl területet tett ki, — tulajdonosaként 1. a róm. kath. iskola-alap, $^1/_2$ részben, 2. helv. hitv. iskola-alap $^1/_2$ részben lett kitüntetve.

Tehát nem a más vallásúak iskolája, hanem határozottan a róm. kath. és helv. hitvallásúak iskolája részére lett a kérdéses ingatlan adományozva.

Különben ugyanígy lettek felvéve a telekjegyzőkönyvben 252., 253. és 254. sz. alatt foglalt ingatlanok a gör. kel. iskola és egyházalapra.

Ezekből tehát nyilvánvaló, hogy mindenik egyház a nevére telekkönyvezett ingatlanok kizárólagos tulajdonosa s tulajdonjogában a ref. egyház csak annyiban van korlátozva, hogy ezen ingatlan jövedelme csak iskolafentartásra fordítható.

A betétszerkesztés alkalmával úgy a ref., mint a róm. kath. egyház képviselői megjelentek a betétszerkesztő bizottság előtt s kijelentették, hogy a közös tulajdont képező ingatlanok természetbeni megosztását kérik. Ez alapon történt, hogy az egyik rész az illyei 21., másik a 22. számú betétbe került.

A tulajdonjog ezek szerint nem vitás, arról lemondani tehát nem is szabad, sőt miután a tulajdonjog a birtoklás jogát is magában foglalja, a birtokba vétel iránt a kellő lépéseket meg kell tenni.

Egyházmegyénk közgyülése utasítja az egyházmegye esperesét, miszerint kérje fel Illye községet, hogy az illyei 21. sz. betét 1—2. sor 658/2—659/2.

hrsz. alatt felvett 1466+885 □ öl területű ingatlan birtokát a helvét hitv. iskola-alap részére bocsássa át.

Egyházmegyénk ezen ingatlanok tulajdonjogáról lemondani nem hajlandó, készséggel járul azonban ahhoz, hogy — ha az illyei községi iskolában a ref. tanulók vallásoktatásáról a fenntartó testület gondoskodik — ezen ingatlan jövedelme az illyei községi iskola fentartására fordittassék, ha pedig a ref. vallásoktatásról gondoskodva nincsen, ezen ingatlan jövedelme kizárólag a ref. vallásoktatás céljára szolgáljon az illyei községi iskolában, mind addig, míg Illyében ref. iskola nem létesül.

S mivel ezen ingatlan jövedelme kezdettől fogva az „Illyei helv. hitv. iskola-alapot“ illette meg, megbízza egyházmegyénk esperesét, miszerint az ingatlan eddigi jövedelmének a ref. iskola-alap javára való megszerzése iránt Illye község elöljáróságánál a szükséges lépéseket tegye meg.

29. A komádi-i lelkész jelenti, hogy Péter András szeghalmi földbirtokos 180 koronás alapítványt tett le a komádi-i ref. egyház presbytériumának kezébe oly feltétel alatt, hogy az „Péter Ferenc emlék-alapítvány“ néven gyümölcsöztetve tőkésíttessék 1959. évi október hó 1-ig, 1960 október hó 1-től kezdve az addig felügyemlő összeg évi kamata a komádi-i ref. szegénysorsú gyermekek felruházására fordíttassék.

Az alapítványt a komádi-i ref. egyház presbytériuma kezeli s az alapra vonatkozó számadását minden évben köteles az egyházi főhatóság útján a főfelügyeleti jog gyakorlása végett a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz felterjeszteni.

Lelkész az alapítvány múlt évi számadását mellékelve, kéri az egyházmegyei közgyülés engedélyét arra, hogy ezen alapítványt az alapító levélben kikötött feltételek mellett a komádi-i ref. egyház elfogadhassa.

Egyházmegyénk közgyülése felhatalmazza a komádi-i ref. egyházat arra, hogy a Péter András szeghalmi lakos által a komádi-i ref. vallású szegény gyermekek felruházására „Péter Ferenc emlék-alapítvány“ címén tett 180 koronás alapítványt elfogadhassa s azt az alapító-levél értelmében kezelhesse.

Az alapra vonatkozó múlt évi számadás helybenhagyása mellett utasítja a presbytériumot, hogy ezen alap számadását minden évben a rendes egyházi

számadásokkal együtt terjessze fel megvizsgálás végett az egyházmegye számvevőszékéhez.

Az alapítványt tevő Péter András szeghalmi földbirtokosnak ezen humánus alapítvány létesítéséért egyházmegyénk közgyülése meleg köszönetét fejezi ki.

30. A sarkadi lelkész és gondnok presbyteri és egyházközségi gyülések egyhangú beleegyező végzéseit csatolva kérik az egyházmegye felhatalmazását arra, hogy a sarkadi ref. egyház a sarkadi 3079. sz. betétben 2927/2/a. hrsz. a. levő s a lelkész javadalmazását képező egyházi földbirtokból 335 □-ölet 335 korona vételárért átengedhessen a m. kir. államvasutak részére vízvezető árok céljára.

Egyházmegyénk közgyülése a bemutatott presbyteri és egyházközségi gyülések jegyzőkönyvei alapján engedélyt ad arra, hogy a sarkadi ref. egyház a tulajdonában levő s a lelkész javadalmazását képező földből, mely a sarkadi 3079. sz. tjkvi. betétben 2927/2/a. hrsz. a. van felvéve, 335 □-ölet örök tulajdonul átengedjen a m. kir. államvasutak részére 335 korona vételárért, az erre vonatkozó kisajátítási szerződést lelkész és gondnok aláírhassák.

Utasítja a presbytériumot, hogy ezen ingatlan eladási árát külön alapként kezelje, amely alap évi kamata mindenkor a lelkész javadalmazására fordítandó.

Ezen határozatot végső megerősítés végett felterjeszti a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez.

31. P. Sándor Károly és társai nagyzerindi lakosok arra kérik az egyházmegyei közgyülést, hogy a nagyzerindi lelkész díjlevelében a tüzifa árát 240 koronában, a tanító díjlevelében 120 koronában állapítsa meg.

Mivel a dijlevelek megváltoztatása felett az egyházmegyei közgyülés csak akkor határozhat, ha erre nézve a lelkész, tanító és az egyházközség között megegyezés vagy panasz fordul elő: a P. Sándor Károly és társai, mint egyesek által beadott kérést egyházmegyénk közgyülése elutasítja.

32. A belényesi ref. egyház a belényesi róm. kath. egyházzal közösen használt temető körülbelül $^3/_4$ részének tulajdonjogát bíróilag akarta magának biztosítani azon a címen, hogy a ref. egyház ezt a területet már ember emlékezet óta mint tulajdonát használja, viszont a róm. kath. egyház az egész terület fele részére tartott igényt, mert

a belényesi 96. sz. tjkvben 162 sz. a. felvett ingatlan tulajdonjoga fele részben a belényesi róm. kath., fele részben a belényesi ref. egyház javára van bekebelezve.

Az elsőfokú bíróság a ref. egyház kérelmének „elbirtoklás“ címén helyt adott, a két felsőbb bíróság azonban a ítéletet megváltoztatva, kötelezte a belényesi ref. egyházat, hogy a temető fele részét a belényesi róm. kath. egyház tulajdonába bocsássa át, mert a temető, mint ilyen, közforgalom tárgyát nem képezvén, elbirtoklás mindaddig nem lehet, mig az eredeti céljára használtatik, s csak az utolsó temetés után 40 év múlva lehetne ily címen tulajdon igényt támasztani.

Egyházmegyénk közgyülése utasítja a belényesi ref. egyházat, hogy a jogérvényesen megítélt ingatlant bocsássa azonnal a belényesi róm. kath. egyház birtokába s a tényleges megosztást egyezség útján vigye keresztül.

33. A nagyszalontai reform. egyház elemiiskoláinak fejlesztése céljából Nagyszalonta várossal szerződést kötött, melyet egyházmegyénk 102—1909. s a tiszántúli református egyházkerület pedig 610—1909. sz. határozatával jóváhagyott. Ezen szerződés értelmében a nagyszalontai reform. egyház 1910. szept. 1-én Belsőbagosutcán 2 új leánytanítóságot, nevezetesen a XVII-ik és XVIII-ik tanítóságot szervezi.

Beterjeszti az egyház a két tanítói állás díjlevelét 3—3 egyező példányban, melyek szerint a javadalom mindkét álláson:

1. készpénz az egyház pénztárából . . .	100	kor.
2. államsegélyből	900	„
összesen:	1000	kor.

3. lakás természetben.

Kéri a díjlevelek jóváhagyását és végleges megerősítés végett az egyházkerületre való felterjesztését.

Egyházmegyénk közgyülése a nagyszalontai XVII-ik és XVIII-ik számú 2 új leánytanítói állás szabályszerüen kiállított díjlevelét jóváhagyja s végleges megerősítés végett a tiszántúli reform. egyházkerületre felterjeszti.

34. Az ágyai egyház beterjeszti a IV-ik tanítói állás díjlevelét 5 egyező példányban. Ezen díjlevelet 200 kor. értékü természetben adott lakás élvezetével egyházmegyénk 1909. évi 99. sz. határozatával jóváhagyta, de egyházkerületi megerősítést még nem nyert. Az egyháznak nem volt módjában a IV-ik tanító részére lakást épí-

teni, így tanítóját csak bérházban helyezhette volna el, miért is a presbyterium a megválasztott tanítónővel egyetértőleg helyesebbnek találta, hogy a tanítónőnek a 200 kor. természetben adott lakás helyett az egyházi törvények VI. t.-c. 34. §. 1. a) pontja értelmében 250 kor. lakáspénzt adjon. Egyebekben a díjlevél nem változott, a presbyterium a módosítást elfogadta, kéri erre egyházmegyénk jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése az ágyai IV-ik tanítói állás szabályszerüen kiállított díjlevelét jóváhagyja s végleges megerősítés elnyerése végett a tiszántúli reform. egyházkerületre felterjeszti.

35. Az árpádi presbyterium 1909. év december hó 1-én tartott gyülése elhatározta, hogy Debreczeni József tanító nyugalomba vonulásával megüresedett leánytanítói állást „soroskántorsággal“ kapcsolja egybe, így a leánytanító is köteles lesz minden második héten a kántori tennivalókat is végezni. Az egyház ezen elhatározását azzal indokolja, hogy a megosztott kántori kötelezettségek kevesebb időt vesznek el egyik-egyik tanítótól s így a tanítók több időt tölthetnek iskoláikban, ami a tanügynek csak javára szolgálhat.

A leánytanítónak a soros kántori kötelességek végzéséért az egyház 100 koronát s azon temetési stólákat adja, melyekért a leánytanító szolgál.

A 100 kor. kántori javadalom megadása az egyházra újabb tehervállalást nem jelent, mivel azt eddig is adta az egyház volt leánytanítójának személyi pótlék címen s jelen évi költségvetésébe is felvette. Ennek az összegnek csak a címe változik meg s mint kántori javadalmat illesztette be az egyház az új díjlevélbe, melynek egyházmegyei megerősítését kéri

Egyházmegyénk közgyülése az árpádi soroskántorsággal egybekötött leánytanítói állás 5 példányban beterjesztett, szabályszerüen kiállított díjlevelét jóváhagyja s végleges megerősítés végett a tiszántúli ref. egyházkerületre terjeszti fel.

36. Az erdőhegyi egyház beterjeszti a leánytanítónői állás módosított díjlevelét. A módosítást szükségessé tette Arad vármegye közigazgatási bizottságának rendelete, mely kötelezte az egyházat, hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §-ának 4-ik bekezdése értelmében a tanítónői állás díjlevelébe a fizetésen kívül vagy $^1/_4$ holdnyi kertilletményt, vagy annak ellenértéke gyanánt 20 kor. összeget illesszen be. A módosított díjlevél tételei:

1. Készpénzfizetés az egyháztól	100	kor.
2. Lakás természetben, esetleg lakbér . . .	200	„
3. Kertilletmény váltság fejében az egyháztól .	20	„
4. Államsegélyből	900	„
összesen	1220	kor.

Kéri az egyház a módosított díjlevelek jóváhagyását és végleges megerősítés végett az egyházkerületre való felterjesztését.

Egyházmegyénk közgyülése az erdőhegyi leánytanítónő díjlevelét azon módosítással hagyja jóvá, hogy a lakás, vagy a lakbéregyenérték, valamint a kertilletmény a tanítói, vagy tanítónői törzsfizetés tárgyát az 1907. évi XXVII. t.-c. 2-ik és 8-ik §§-ai szerint nem képezhetik, miért is e két tételt 220 kor. értékben a díjlevél értékelési rovatán kívül helyezi s a tanítónői alapfizetést nem 1220, hanem 1000 koronában állapítja meg.

Egyházmegyénk az így módosított díjlevelet a végleges megerősítés elnyerése végett a tiszántúli reform. egyházkerületre terjeszti fel.

37. Belényesi lelkész, mint a magyarcsékei egyház felügyelő lelkésze, a presbyterium és egyházközség egyező határozata alapján beterjeszti az újonnan szervezett lelkészi állomás díjlevelét, mely szerint a javadalmat a presbyteri és egyházközségi közgyülés a kivetett adó összegében és a stólában állapítja meg azon feltétel mellett, ha az egyház az adócsökkentési segélyt megkapja.

A díjlevél tétele:

1. Az egyházi adóból	322·63	kor.
2. Stólából	60·—	„
összesen	382·63	kor.

Kéri az egyház a díjlevél jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése a magyarcsékei újonnan szervezett lelkészi állás 3 egyező példányban kiállított díjlevelét azon módosítással hagyja jóvá, hogy a természetben adni köteles lakás és kertilletményt a presbytérium a díjlevélbe vegye fel. Ez esetben felhatalmazza esperest, hogy a díjlevélre egyházmegyénk jóváhagyását rávezetve, azt végleges megerősítés elnyerése végett a tiszántúli reform. egyházkerületre felterjessze.

38. Varga József sarkadi tanító f. é. márc. 17-én azon kéréssel fordult a sarkadi presbytériumhoz, hogy részére a jelenben élve-

zett 150 kor. lakbérilletmény helyett 1910 febr. 20-tól 200 koronát szíveskedjék megadni. Kérése támogatására hivatkozik az egyházi törvények VI. t.-c. 34. §. 1a) pontjára, mely szerint a rendes tanítót alkalmas lakás és kert, vagy ezek helyett 250 korona lakbér illeti meg.

A presbytérium f. é. április 3-án tartott gyülésében foglalkozott Varga József kérelmével és 19. számú határozatával a kérelmet elutasította, mivel az 1907. évi XXVII. t.-c. 2-ik §. 4-ik bekezdése világosan kimondja, hogy több tanítóval bíró iskoláknál a nőtlen tanítók és tanítónők természetben való lakását, illetőleg lakásbérét a helyi iskola hatóság a fentiektől — t. i. a törvény vonatkozó §-ában megállapított lakbérosztályokétól — eltérőleg is rendezheti.

Mellékeli lelkész a pályázati hirdetményt, mely szerint nös tanító részére 250, nőtlen tanító részére 150 korona lakbért biztosít az egyház.

A presbytérium ezen határozatát Varga József tanító magára nézve sérelmesnek tartja, miért is ellene felebbezést adott be egyházmegyénk közgyüléséhez, kéri utasítani a sarkadi presbytériumot, hogy részére 1910 február 20-tól 250 kor. lakbért a fentebb említett egyházi törvénycikk vonatkozó §-ának minden iskolafentartót kötelező erejénél fogva adja meg.

Egyházmegyénk közgyülése Varga József tanító felebbezésének helyt ad s kötelezi a sarkadi reform. egyházat, hogy Varga József tanító részére 1910 febr. 20-tól kezdve a 250 korona lakbért adja meg.

Az egyházi törvények VI. t.-c. 34. §. 1a) pontja szerint a rendes tanítót — tekintet nélkül arra, hogy nös, vagy nőtlen — alkalmas lakás és kert, vagy ezek helyett 250 kor. lakbér illeti meg. Varga József okleveles, rendes tanító, tehát a 250 kor. lakbér őtet is megilleti.

Az 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §-ának 4-ik bekezdése megengedi ugyan a helyi iskolai hatóságnak azt, hogy a nőtlen tanítók és tanítónők természetben való lakását, illetőleg lakásbérét ugyancsak ezen §-ban foglalt lakbérosztályok lakásbérösszegétől eltérőleg is rendezheti; de amennyiben az állami törvények utasításait kell követnünk azon esetekben, mikor azok ugyanazon dologban egyházi törvényeinknél liberálisabban intézkednek, úgy ebben az esetben az egyházi törvények intézkednek liberálisabban, mert a rendes tanítók családi állapotára tekintet nélkül 250 korona kert- és lakbérilletményt állapítanak meg, azért a jelen eset elbírálásánál nem az állami, hanem az e. t. VI.

t.-c. 34. §. 1a) pontjának az utasítása az irányadó s ennek alapján Varga József felebbezésének helyet kellett adni s kötelezni a sarkadi presbytériumot, hogy nevezett tanítónak 1910 febr. 20-tól kezdve a 250 kor. lakbért adja meg.

39. Az egyházmegyei Tanítóegyesület elnöke beterjeszti az egyesület módosított alapszabályait, melyet az 1909 dec. 22-én Nagyszalontán tartott rendkívüli közgyülés 2. sz. a. hozott határozatával elfogadott.

Az alapszabályok módosítását szükségessé tette azon ok, hogy az egyesület a Magyar Tanítók Országos Szövetségébe rendes tagúl belépett, mellyel a Szövetség pénztárába évről-évre fizetni szükséges, jelentékeny tagsági díj kötelezettséget vállalt magára úgy, hogy a jelenlegi 2 koronás évi tagsági díjak az egyesület kiadásainak fedezésére elégségesek nem lévén, azt személyenként 1 koronával felemelve, 3 koronában állapította meg, miáltal az alapszabályok 8-ik §-át megváltoztatta.

A többi §-ok lényegben nem változtak, stiláris módosításon mentek át ott, ahol a régi egyházi törvények értelmében „ev. ref." elnevezés helyett mindenütt a „református" címet vette fel.

Mellékeli elnök a rendkívüli közgyülés idevonatkozó hiteles határozatát, a régi és az új alapszabályok 1—1 példányát.

Egyházmegyénk közgyülése a kebelébe tartozó Tanítóegyesület módosított alapszabályait az egyesület feletti felügyeleti jogánál fogva jóváhagyja s utasítja az egyesület elnökét, hogy a módosított alapszabályokat 3 egyező példányban elkészítve, a törvényes formák megtartásával a nagym. m. kir. vallás- és közokt. minisztériumhoz terjessze fel végleges megerősítés elnyerése végett.

40. Dr. Szőke Gyula komádii orvos, atyja néhai Szőke János okányi volt tanító emlékére 400 (négyszász) koronás alapítványt tett az egyházmegyei tanítói Segélyegyesület részére azon kikötéssel, hogy ez összeg „Szőke János-féle alapítvány" név alatt kezeltessék s kamatai minden év októb. hó 12-én egy szegénysorsú tanító özvegyének adassanak ki. Az alapítvány évi kamatainak odaítélése felett — az alapító-levél értelmében — az egyesület választmánya határoz. Az évi kamatoknak esetlegesen 20 koronát meghaladó részét az alapítványhoz kell csatolni. A kamatokat első ízben 1911. okt. 12-én lehet kiadni.

Az alapítólevelet alapító 2 példányban állította ki s egyik példányát egyházmegyénk, másik példányát a tanítói Segélyegyesület

elnökének küldte el, kéri, hogy egyházmegyénk legfőbb felügyeleti jogát ezen alapítvány felett is gyakorolja.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel vesz tudomást dr. Szőke Gyula 400 kor. alapítványáról, melyet édes atyja, néhai Szőke János, a kiváló tanító emlékére az egyházmegye fenhatósága alá tartozó tanítói Segélyegyesület részére tett.

Útasítja a tanítói Segélyegyesület vezetőségét, hogy az alapítvány elfogadásáról minél előbb nyilatkozzék s amennyiben pedig az alapítványt elfogadja, annak kezeléséről az „Alapító-levél“ értelmében gondoskodjék s évi számadásainak kapcsán az egyesület kezelésében levő többi alapítvánnyal együtt évről-évre erről is számoljon el.

Dr. Szőke Gyulának nemes szívre valló alapítványáért jegyzőkönyvében köszönetét nyilvánítja.

Az alapító-levelet irattárba helyezi el.

41. A „Magyar Reform. Énekvezérek Egyesülete“ azon kérelemmel fordul egyházmegyénk közgyüléséhez, hogy a nevezett egyesületet nemes céljai elérésében egyházmegyénk legalább évi 10 kor. állandó segély nyújtásával támogassa.

Az egyesület alapszabályait úgy a m. kir. Belügyminisztérium, mint a főtiszt. és mélt. konvent is elfogadta. Az alapszabályok 2. §-a szerint az egyesület célja többek közt: „az egyházi ének- és zene müvelése és fejlesztése által a magyar reform. egyház kulturális előhaladásának támogatása“. Eme cél elérése végett gyüléseket tart s Protestáns Zeneközlöny cím alatt lapot tart fenn, templomi hangversenyeket rendez, szakmüveket írat és ad ki.

Mindezen célok elérésére és megvalósítására azonban az egyesület nem rendelkezik elég anyagi erővel, ezért kéri egyházmegyénk segélyét, támogatását.

Egyházmegyénk közgyülése a „Magyar Reform. Énekvezérek Egyesületének“ azon kérelmét, hogy egyházmegyénk a nevezett egyesületet 10 kor. állandó évi segélyben részesítse, — szíves készséggel teljesíti mindaddig, míg az egyesület az alapszabályaiban kitüzött célt szolgálja. Útasítja egyházmegyénk pénztárosát, hogy a 10 koronát az egyházmegyei közigazgatási pénztár előre nem látható kiadások fedezésére felvett összegéből az egyesület nyugtájára minden évben fizesse ki s a vegyes kiadások közt számolja el.

Egyházmegyénk e határozatát a „Magyar Reform. Énekvezérek Egyesületével“ jegyzőkönyvi kivonat alakjában közli.

42. Hegedüs Márton szintyei lakos 1000 koronát adományozott a szintyei ref. egyháznak oly feltétellel, hogy ezen összegen a ref. egyház vegye meg tőle a szintyei 369 sz. tjkvben A. I. 3. sor 1224/a hrsz. alatt felvett egy hold 902 és 1/2 □-öl területü ingatlant, úgy, hogy azt csakis eladó halála után veheti a ref. egyház tényleges birtokába, addig annak jövedelme az eladót illeti meg. Az ő halála után az ingatlan mint templom-alap kezeltessék, kamatai tőkésítessenek mindaddig, míg az alap és kamataiból egy templomot építeni nem lehet, amikor is az teljes egészében a templom építésére használandó fel.

Szintyei lelkész és gondnok csatolják Hegedüs Márton nyilatkozatát, az adásvevési szerződést, az egyháztanács és egyházközség erre vonatkozó határozatát, amelyeknek alapján arra kérik az egyházmegye közgyülését, hogy ezen adomány elfogadására a kikötött feltételek mellett a szintyei ref. leányegyháznak adjon engedélyt.

Egyházmegyénk közgyülése a bemutatott eredeti nyilatkozat, egyháztanácsi és egyházközségi jegyzőkönyvek alapján megengedi, hogy a szintyei ref. leányegyház Hegedüs Márton 1000 korona adományát elfogadja, s azzal megvásárolja a Hegedüs Márton tulajdonát képező s a szintyei 369. sz. tjkvben A. I. 3. sor 1224/a. hrsz. a. felvett egy hold 902 1/2 □-öl területü ingatlant, úgy, hogy annak holtiglani haszonélvezője a jelenlegi tulajdonos maradjon, kinek halála után lép az egyház az ingatlan tényleges birtokába s akkor az ingatlant, mint templom-alapot, külön kezeli, annak jövedelmét összegyüjtve gyümölcsözteti, mindaddig, míg az annyira fel nem szaporodik, hogy belőle egy templom lesz építhető, amikor a teljes összeg a szintyei ref. egyház részére építendő templom létesítésére fordítható.

Az ingatlan megvételére Hegedüs Márton mint eladó és a szintyei ref. leányegyház mint vevő között létrejött adásvételi szerződést jóváhagyja s végső megerősítés végett felterjeszti a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez.

Megbízza egyházmegyénk esperesét, hogy a nemes célú alapítvány tevőjének, Hegedüs Márton szintyei lakosnak, az egyház javára tett adományáért fejezze ki egyházmegyénk közgyülésének meleg köszönetét.

43. Szabó József borossebesi lelkész azon kéréssel járul egyházmegyénk közgyüléséhez, hogy Füzes József tanító gabonafizetésének a javadalmi jegyzőkönyv és a pesbyterium értékelése sze-

rint — búza hektl.-je 13 kor., tengeri hlje 10 kor. — eszközölt megváltását erősítse meg. Indokolja ezt azzal, hogy az egyház vízimalmát, honnan a tanító gabonafizetését nyerte, eladta s a mai magas árban nem képes a gabonát pénzért megvásárolni. Csatolja a jav. jegyzőkönyv alapján kiállított tanítói díjlevelet, valamint a presbyteriumnak a megváltást kimondó határozatát is, mely szerint Füzes József tanító maga kéri, hogy gabonajárandóságát a javadalmi jegyzőkönyv értékelése szerint váltsa meg a presbyterium.

Egyházmegyénk közgyülése a felhozott indokokon kivül azért is, mert a borossebesi egyháztagok egyházi adót gabonanemüekben nem fizetnek, beleegyezik abba, hogy ezen egyház tanítójának fizetését — búzának hl.-jét 13, tengeri hl.-jét 10 koronában — pénzértékben megválthassa, utasítja azonban a borossebesi egyházat, hogy a konventi és a javadalmi jegyzőkönyvben foglalt értékelés között mutatkozó különbözet előállításáról saját hatáskörében minden körülmények között godoskodni tartozik.

44. Mezőgyáni lelkész beterjeszti a presbyterium 1910. április 3-án tartott gyülése jegyzőkönyvének 2. számú végzését, amely szerint a presbyterium a bírói ügyviteli szabályzat A) I. rész 1. §-ban megszabott előkészítő eljárás után az E. T. V. t.-c. 5. §-a értelmében kimondja az egyházközségi bíróság szervezését, hét rendes és két póttagban megállapítja a bíróság tagjainak számát, titkos szavazás útján megejti a választást, közli a szavazás eredményét s a megválasztottak neveit; végre megbízza az elnököt, hogy a bíróság megalakulásáról az E. T. V. t.-c. 6. §-a alapján az egyházmegyei közgyülésnek tegyen jelentést.

Egyházmegyénk közgyülése a mezőgyáni presbyterium e jelentését jóváhagyás nélkül visszahelyezi, mert az V. t.-c. 5. §-a kimondja, hogy az egyházközségi biróság szervezésének joga csak a 2000 lelket és ennél többet számláló egyházközséget illeti meg. A mezőgyáni presbyterium pedig az egyházközségi bíróság szervezéséhez való s a 2000 lélekszámhoz kötött ezen jogosúltságot semmivel sem igazolja. Ha pedig tekintetbe vesszük az E. T. I. t.-c. 14. §. i) pontjának utolsó bekezdésében foglalt amaz útasítást, hogy „a lélekszámra nézve mindig az utolsó országos népszámlálás adatai irányadók“: az 1900. évi népszámlálás adatainak hivatalos kiadásában azt találjuk, hogy Mezőgyánban a református lelkek száma 1884. Mivel tehát Mezőgyánban az egyházközségi bíróság felállí-

tásának törvényszabta lényeges alapkelléke, a 2000 lélekszám hiányzik: közgyülésünk az V. t.-c. 6. §. második fele értelmében a presbyterium által megejtett választást megsemmisíti s az egyházközségi bíráskodás gyakorlását az V. t.-c. 4. §. értelmében a presbyterium jogkörébe utasítja.

45. A jegyzőkönyv hitelesítésére

esperes elnöklete alatt s a jegyzők közbejöttével Széll Kálmán, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán Nagyszalontán lakó tanácsbírákat kéri fel és bízza meg egyházmegyei közgyülésünk;

minek megtörténte után — több tárgy nem lévén — egyházmegyei gondnok rendes gyülésünket bezárta.

Hitelesítjük:

Nagyszalonta, 1910 május 2.

Balog Ambrus,
esperes.

dr. Balogh Elek.

Széll Kálmán.

Böszörményi Lajos.

Bírósági ülés.

46. *Jegyzőkönyv*, felvétetett Nagyszalontán, az 1910. évi április hó 21. napján a nagyszalontai egyházmegyei rendes bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak, Kincses László és társai okányi egyháztagok által az Okányban 1910 január hó 16. napján megejtett presbyterválasztás ellen emelt panaszos ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak a bíróság részéről: gróf Tisza István tárgyalást vezető elnök, Balog Ambrus társelnök, Széll Kálmán, dr. Balogh Elek, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Bagdi János, Hadházy Kálmán, Csécsi Imre, Szabó István tanácsbírák, utóbbi mint jegyző is. Felek részéről: Kincses László panaszlók nevében; M. Egri Ferenc, Somogyi József a presbyterium képviseletében; dr. Szarka Sándor egyházmegyei ügyész.

Tárgyalás alatt van: az okányi presbyterválasztás ellen emelt panasz, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 51. §-a értelmében tett felhívására Bagdi János és Hadházy Kálmán kinyilatkoztatják, hogy mint vizsgáló biztosok az ügy elbírálásában nem vehetnek részt.

Elnök kérdésére felek kijelentik, hogy a bíróság ellen érdekeltségi kifogásuk nincs.

Elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerüen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek megidéztettek; felek kijelentik, hogy a 80. §. második bekezdésében foglalt ok miatt a tárgyalás megtartása ellen kifogásuk nincs.

Elnök felhívására felek kijelentik, hogy a bíróság illetékessége tekintetében előadni valójuk nincs.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Böszörményi Lajos előadó ismerteti az ügy állását következőkben: Kincses László és társai okányi egyháztagok panaszt emelnek az Okányban 1910 január 16-án megtartott presbyterválasztás ellen azon okból, mert Márk Ferenc választási elnök nem tartotta meg az I. t.-c. 34. §. első bekezdésében foglalt ama rendelkezését a törvénynek, hogy amennyiben 10 jelenlevő választó szavazást kíván, a választás szavazólapokkal történik; hanem amint a választók még folyton érkezése közben a gyülést megnyitotta, csak a közfelkiáltással való vá-

lasztást kívánókra hallgatott s nem vette figyelembe a szavazás útján való választást kívánók kérését, hamarosan kihirdette az eredményt, a gyülést bezárta, a helyiségből eltávozott; az egész aktus nem tartott tovább négy percnél. Hiába kérték panaszlók a jegyzőkönyvvezető Somogyi Józsefet, hogy legalább a szavazás elrendelését kérők neveit jegyezze fel, nem tette, hanem azt felelte; elnök nincs, jegyzőkönyvet nem vehetek fel. Orvoslásért folyamodnak lelkész ezen erőszakos eljárása ellen, kérik a választás megsemmisítését s új választás elrendelését; Márk Ferenc ellen pedig a fegyelmi eljárás megindítását törvényellenes cselekményeért.

A választási jegyzőkönyv szerint úgy a választás meghirdetése, mint annak lefolyása törvényszerű volt. Igaz, hogy Kincses László kétszer is kérte a szavazás elrendelését, de mivel e kérés sem írásban be nem adatott, sem 10 szavazó elő nem állott, elnök a közfelkiáltással történt választás eredményét hirdette ki.

A presbyterium a panaszra adott válaszában azt mondja, hogy a panaszlóknak több mint fele a választásban részt sem vett, van köztük írástudatlan is, úgy, hogy a felebbezést érvényesen aláírók számát 11-re szállítja le. Szerinte a választás törvényszerüen folyt le; elnök háromszor tett kérdést a választás miképen való megejtésére, de a szavazás kívánására Kincses Lászlón kívül senki sem jelentkezett; ekkor hirdette ki lelkész a választás eredményét; nem igaz, hogy a gyülés lefolyása 4 percig tartott volna. A presbyterium a békét akarja tovább is ápolni, ezért a felebbezés mellőzésével a választás megerősítését kéri.

Egyházmegyei ügyész a választás miképen történt meghirdetésének, a választás megkezdésekor szavazást kívánók számának s az elnöki eljárás törvényszerüségének vagy önkényüségének megállapíthatása végett a vizsgálat elrendelését véleményezi, s ezt az egyházmegyei elnökség el is rendeli.

A vizsgálati jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a választás meghirdetése szabályszerüen történt. 14 választó egyháztag vallja magáról, hogy ők a szavazás elrendelését kérték; két tanú azt állítja, hogy lelkész háromszori felszólítása után is Kincses Lászlón kívül senki sem jelentkezett szavazást kérni. Márk Ferenc kifogásolja panaszlóknak egymás jelenlétében történt kihallgatását; szerinte 10 választó nem kívánta a szavazást, ezért neki azt nem volt joga elrendelni.

Az ügy állásának ismertetése után elnök felhívására felek kijelentik, hogy semmi előadni valójuk nincs.

A bizonyító eljárás befejeztével elnök felszólítására egyházmegyei ügyész a választás megsemmisítését s új választás elrendelését indítványozza.

A presbyterium képviselőinek nincs előadni valójuk a védelem tárgyában, fenntartják a vizsgálati jegyzőkönyvbe felvett állításaikat.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyilt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét:

Egyházmegyénk bírósága a f. é. január 16-án Okányban lefolyt presbyterválasztást megsemmísíti s a presbyteriumot új választás megejtésére utasítja; Márk Ferenc lelkészt pedig 30 kor 36 fill. vizsgálati költség 15 nap alatti megtérítésére kötelezi.

Indokok:

A választást vezető lelkész maga sem tagadja, hogy mielőtt a közfelkiáltással való választás eredményét kihirdette volna, Kincses László névszerinti szavazást kért.

Ezen kérelem előterjesztése azt a kötelességet rótta elnöklő lelkészre, hogy meggyőződést szerezzen arról: van-e a jelenlevő választók közt legalább 10 egyén, aki névszerinti szavazást kíván.

Hogy ilyen egyén legalább is 10 volt, az a vizsgálati jegyzőkönyvből kétségbevonhatatlanúl megállapítható; de megállapítható az is, hogy elnöklő lelkész ezt egyáltalában nem tette vizsgálat tárgyává s így a választók egy részét szavazati joguk gyakorlásában megakadályozta.

Ezek alapján, mivel a választás az E. T. I. t.-c. 34. §. rendelkezésének figyelmen kívül hagyásával ejtetett meg, a választást megsemmisíteni s új választást elrendelni kellett.

És mivel a vizsgálati költség felmerülését lelkész szabálytalan eljárása vonta maga után, őt annak megtérítésére kötelezni kellett.

Az ítélet kihirdetésénél fentemlített érdekelt felek mindnyájan jelen voltak.

Elnök felhívására panaszlók nevében Kincses László, úgyszintén az egyházmegyei ügyész is az ítéletben való megnyugvásukat, a presbyterium képviselői pedig felebbezésüket jelentik be.

Elnök elrendeli, hogy feleknek az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék.

Kmf.

Balog Ambrus,
egyházi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó István,
jegyzőkönyvvezető.

Függelék.

A nagyszalontai református egyházmegyei bíróság időszaki tanácsa 1910 március hó 30-án Nagyszalontán tartott ülésének jegyzőkönyve.

47. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán, az 1910. év március hó 30 napján a nagyszalontai református egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának, mint fegyelmi bíróságnak Budai János berekböszörményi lelkész elleni ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak a bíróság részéről: gróf Tisza István egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető elnök, Balog Ambrus esperes mint társelnök, Széll Kálmán, dr. Balogh Elek és gróf Tisza Kálmán tanácsbírák; Szabó Lajos jegyző.

Ügyészség részéről: dr. Szarka Sándor e. m. ügyész. Felek részéről: Kerekes Sándor, Farágó Mihály és Bere Lajos mint panaszlók, a presbyterium kiküldöttei.

Budai János panaszlott.

Tárgyalás alatt van: Kerekes Sándor berekböszörményi gondnok és társai által Budai János berekböszörményi lelkész ellen beadott panasz, mint fegyelmi bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja, az V. t.-c. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

Nem forog.

Felhívja elnök a feleket és képviselőiket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyik tagja ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk?

Nincs.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerüen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek szabályszerüen megidéztettek.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e előadni valójuk?

Nincs.

A bíróság elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását; Tatár Balázs előadó ismerteti az ügy állását a következőkben:

Felolvassa a tiszántúli ref. egyházkerület bírósága, mint fegyelmi felebbezési bíróságnak Budai János berekböszörményi lelkész fegyelmi ügyében Debreczenben, 1909 nov. 24-én hozott 681. sz. végzését, mely a nagyszalontai ref. egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának, mint fegyelmi bíróságnak 1909 okt. 27-én 111. sz. a. hozott ítéletét feloldja és utasítja a nagyszalontai egyházmegye bíróságát, hogy elsősorban is közöltesse a Budai János lelkész ellen beadott panaszlevelet egész terjedelmében a panaszlottal s ennek alapján kívánja be a panaszlott nyilatkozatát; — továbbá szerezze be Szeremley Sámueltől a 9. sz. a. irat eredetijét s állapítsa meg, vajjon az valódi, vagy hamis okirat-é; ezen okiratnak az eredeti jegyzőkönyvvel összehasonlítása alapján vizsgálja meg, vajjon a presbytérium gyüléseiről s közelebbről az 1907 okt. 27-iki gyülésről felvett jegyzőkönyv meg van-e hamisítva, és ha igen, mennyiben van meghamisítva; — kívánjon be határozott nyilatkozatot arra nézve, hogy Szeremley Sámuelnek van-e követelése a berekböszörményi egyházközség ellen, vagy követelésétől teljesen elállott; egyáltalán derítse fel, hogy a 9. sz. a. kiadásból származott-e, vagy származhatik-e a berekböszörményi egyházközségre nézve anyagi kár; és mindezek megtörténte után a kifejlendőkhöz képest hozzon újabb határozatot.

Mivel egyházmegyei bíróságunk 111—1909. sz. ítélete hozatala alkalmával a legapróbb részletekig menő alapossággal foglalkozott ez üggyel, mivel másrészről bíróságunk mindenik tagja teljes tájékozottsággal bir az ítélethozatalra bocsátott ügy minden részletéről, az akkor ismertetett s a jelen ítélethez is csatolt iratok újból való felolvasását mellőzi.

Előadó felolvassa az újabbi iratokhoz 1. sz. a. csatolt eredeti kötelező nyilatkozatot, mely a régebbi iratok közt másodlatban 9. sz. a. található, melynek létezését 10—2. sz. a. nyilatkozatában lelkész tagadja, de amelyet 3. sz. a. az újabbi iratokhoz csatolt nyilatkozatában már elismer.

Bíróság megállapítja, hogy ez a kötelező nyilatkozat a berekböszörményi presbyterium 1907. okt. 20-án (és nem 27-én, mint ez az egyházker. végzés tollhibából mondja) 3. sz. a. hozott határozatát nem fedi.

Olvastatott 2. sz. a. az újabbi iratokhoz csatolt nyilatkozat, mely szerint Szeremley Sámuel az előbb említett kötelező nyilatkozat értelmében a berekböszörményi presbyterium ellen formálható mindenféle követeléséről úgy a maga, mint örökösei nevében teljesen és visszavonhatlanul lemond.

Ismerteti előadó 3. sz. a. Budai János panaszlott terjedelmes nyilatkozatát és felolvassa azon részleteit, amelyek ez üggyel vannak kapcsolatban.

Ismerteti előadó az 5. sz. a. csatolt elnöki végzést, mely a fegyelmi eljárást a vizsgálat mellőzésével elrendeli s amely szerint a panaszlevél hiteles másolatát az elnökség panaszlottal közölte (10. sz. a. kézbesítő ívek).

Elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat és bizonyítékaikat — ha vannak ilyenek az eddigieken kívül — terjesszék elő.

Budai János panaszlott 8/a. sz. a. beterjeszt egy magán levelet és egy nyilatkozatot, mely utóbbit öt presbyter írt alá.

A bizonyító eljárás befejezése után elnök felszólítására ügyész előterjeszti vádindítványát a 6. sz. a. melléklet értelmében.

Ezután elnök felhívja panaszlottat a védelem előterjesztésére. Budai János panaszlott tagadja, hogy bünt tett volna s ha ő mégis vétket követett volna el, szándékán kívül történt, miért is kéri ezt az ítélet meghozatalánál figyelembe venni.

Panaszosok nem kívánnak élni a szólás jogával.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyilt ülésben kihirdeti a bíróság szótöbbséggel hozott következő

ítéletét:

A nagyszalontai ref. egyházmegye bíróságának időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság, a Kerekes Sándor berekböszörményi lakos és társai által Budai János ref. lelkész ellen beadott panasz folytán Budai Jánost az E. T. V. t.-c. 35. §-nak A) 1., 2., 3. és 6-ik pontjába ütköző fegyelmi esetekben vétkesnek mondja ki s ezért az idézett t.-c. 35. §. d) pontja értelmében a Berekböszörményben viselt lelkészi állásától minden javadalom nélkül elmozdítja.

Jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt köteles a lelkészi lakot elhagyni, köteles végül 70 korona vizsgálati költséget 15 nap, különbeni végrehajtás terhe alatt, megfizetni.

Indokok:

Egyházkerületünk bírósága 681—1909. sz. végzése formahiba okokból feloldotta egyházmegyei időszaki tanácsunk 111—1909. sz. ítéletét.

Egyházmegyei bíróságunk elegett tett az egyházkerületi bíróság utasításainak, azonban mindezek után is fennmarad az az ok, melyre egyházmegyei bíróságunk ítéletét alapitotta. Az íratoknál 1. sz. a. fekvő kivonat szerint a berekböszörményi ref. egyháztanács 1908 aug. 9-én 12. sz. a. hozott határozatával megütközéssel veszi tudomásul Kerekes Sándor azon kijelentését, hogy ő az íratoknál

11. sz. a. fekvő levelet kapta dr. Weinmann Jenő ügyvédtől, melyből tudomást szerzett arról, hogy dr. Rozvány Jenő ügyvéd az egyházat be akarja perelni azért, mert az egyház kötelezte magát arra, hogy Budai János fizetését Szeremley Sámuel követelésére évi 1340 kor. erejéig visszatartja és mert ezt nem tette, most az egyház kötelességét bírói úton kívánja megállapíttatni. A presbyterium tiltakozott az ellen és el nem ismerte, hogy ily tartalmú határozatot hozott volna. Panaszlott lelkész az ügy tisztázására egy heti határidőt kért.

Ez az ügy azonban tisztázva nem lett és így Kerekes Sándor az iratoknál levő 6. sz. a. panaszt adta be 9 érdektársával együtt.

A panasz hiteles másolatban Budai Jánossal közöltetvén, a leghatározottabban tagadja, hogy az iratoknál 9. sz. a. másolatban levő határozat valaha létezett, vagy hozatott volna, ha ilyen valakinek a kezében van, az merőben valótlan okirat.

A vizsgálat során úgy Rozvány Jenő 15. sz. a. vallomásával, mint Szeremley Sámuel 16. sz. a. nyilatkozatával beigazolást nyert azon körülmény, hogy az iratoknál 9. sz. a. levő határozat Szeremley Sámuel birtokába adatott terhelt által s ennek alapján indította meg dr. Rozvány az iratoknál levő 7. sz. a. rendes pert 1050 kor. erejéig.

Bíróságunk a 9. sz. a. másolatban levő „kötelező nyilatkozat“ eredeti példányát Szeremley Sámuel úrtól beszerezte s ennek létezését terhelt 3. sz. a. nyilatkozatában már nem tagadja (kötelező nyilatkozat eredeti példánya az újabb iratok közt 1. sz. a. található).

Hogy 1907 október 20-án, vagy máskor a presbyterium hozott volna olynemü határozatot, mely Szeremleyvel szemben az egyházközség kötelezettségét megállapíthatná, az a vizsgálat során beigazolást nem nyert, sőt ellenkezőleg

a vizsgálat során állítja ugyan, hogy ő a 9. sz. a. nyilatkozatot 1907 okt. 20-án a presbyterium elé terjesztette és azt a gyülés jóváhagyva tudomásul vette; de beismerte, hogy ezen nyilatkozatot még 1907 okt. 10-én Kósa Gergely gondnokkal együtt aláírta és ezt a kivonatot elnök és jegyző hiteles kivonat alakjában kiadták, tehát 10 nappal előbb, mint azt az egyháztanács tudomásul vette és jóváhagyta volna; azaz terhelt és Kutasi együttesen adták ki az okt. 20-án hozott határozatot okt. 10-én.

Terhelt Kutasival kívánja igazolni azt, hogy az 1907. okt. 20-án hozott határozat megtörtént, azaz okt. 20-án terjesztette volna elő terhelt a 9. sz. a. kötelező nyilatkozatot, melyet azután a presbyterium jóváhagyó tudomásul vett. Kutasi vallomása bírói figyelembe nem vehető, mert panaszlott jogellenes cselekményét épen Kutasi segítette elő; felteszi a bíróság, hogy nem rossz szándékkal, hanem, mert Kutasi panaszlottnak alantasa lévén, csak engedelmeskedett, midőn terhelt utasítását követte. De Kutasi vallomása még azért

sem jöhet bírói figyelembe, mert az egyházi gyülések jegyzőkönyvének 423-ik lapján oly szabályellenes cselekmény történt, melyről Kutasinak szintén tudomása volt és tudomásának kellett lenni; nevezetesen a könyv felbontatott s hátulsó lapjai: a 788., 789., 790. és 791. sz. lapok kivétettek és ezekből készültek a 420., 421., 422. 423. sz. a. lapok, ahonnan meg bíróilag megállapíthatólag két levél eltávolíttatott s az így beillesztett 423. sz. lapra vezettetett be az 1907 okt. 20-án hozott állítólagos 3. sz. határozat, melynek tartalma azonban egyáltalán nem fedi a Szeremley Sámuelnek átadott nyilatkozatot és nem jogosíthatta fel panaszlottat arra, hogy azt az egyház szavatosságát involváló záradékkal lássa el. E tény Budai és Kutasi ténye, minélfogva a Budai állításának beigazolására a Kutasi vallomását bírói figyelembe venni nem lehetett.

Panaszlott vétkessége a vizsgálat során eskü alatt kihallgatott tanúk vallomásával teljes hitelt érdemlőleg beigazolást nyert, mert egyetlen tanú sem erősíti meg, még csak valószínüvé sem teszi, hogy az iratoknál fekvő 9. sz. a. az újabb íratoknál 1. sz. a. eredeti nyilatkozathoz az egyháztanács hozzájárúlt volna; ugyanis a kihallgatott tanúk közül egyik csak arra emlékszik, hogy terhelt adósságára évnegyedenként 60—60 kor. levonassék, míg a másik tanú 50—50 koronát említ, amely pedig a tanszer pénztárból hiányzó összegre lesz évnegyedenként levonva, ezt igazolja maga az 1907 okt. 20-án felvett jegyzőkönyvbe vezetett 3. sz. határozat, mely csupán a 60—60 korona évnegyedi fizetés levonásáról tesz említést és a 9. sz. a. újabb íratoknál 1. sz. a. kötelező nyilatkozatról egy szót sem szól.

Terhelt tehát a bresbyterium jegyzőkönyvének meghamisításában részes; mentségére semmi bizonyítékot felhozni nem tudott, egyenesen az ő terhére kellett róni azon körülményt, hogy az iratoknál 9. sz. a., az újabbi iratoknál 1. sz. a. fekvő nyilatkozat terhelt rosszhiszemü cselekménye, mely által hivatalos kötelességét megszegte, mely által egyházának kára származhatott volna, mely által egyházias tekintélyét lealacsonyítja és egyházi hivatalos állásának méltóságát sérti, mely által visszaélt hivatali hatalmával.

A jelen fegyelmi ügyben különben terhelt ténye azt igazolja, hogy oly úton halad, mely által a való és igaz tényállást burkolja, az igazságot félrevezetni kívánja.

Ilyen a jegyzőkönyvekről tett állítása; ha a gyülés jegyzőkönyveit a rendes jegyzőkönyvbe bevezetni nem lehetett, mert az tovább egy évnél más hatóságnál volt, e körülményt bejelenteni a presbyteriumnak, vagy az egyházmegye elnökségének miért nem tartotta kötelességének? és ha már ezen kötelességet sem teljesítette, miért nem őrizte meg azon feljegyzéseket, melyekből az 1907 szept. 1-től 1908 novemberig terjedő jegyzőkönyvek készültek? Még azzal

sem számol el terhelt, hogy a presbyteri jegyzőkönyvnek miért kellett 1 évnél tovább lenni a nagyváradi törvényszéknél és a törvényszék melyik osztályában volt az és mi ügyben? mely körülményre csak a bíróság előtt felelt meg, hogy az ellene emelt bünvádi panasz vizsgálat alkalmával volt a nagyváradi bünfenyítő törvényszéken.

A vizsgálat során terhelt vallomásával egyidejüleg bemutat 20/NB. alatt Szeremley Sámueltől egy levelet annak igazolására, hogy Szeremley követelte az ígért nyilatkozatot. Szeremley ezt a levelet nem 1907 okt. 13-án, hanem látszólag 23-án, vagy még inkább 31-én írta, mint ezt a kiigazított szám mutatja; de ez hihetőleg azért van kiigazítva, hogy ma azt lehessen mondani, hogy az okt. 20-iki ülésen terhelt már felmutatta azt; de ha a 23-iki, vagy épen 31-iki dátum megmarad, ki van zárva 20-iki szereplése.

Rá kellet mutatni erre is a bíróságnak, mint olyan szándékos félrevezetést célzó tényre, mely a terhelt ellen hozott ítéletet indokolja. Terhelt az egész per során azt kívánja mentségül felhozni, hiszen az egyházközség nem károsúlt és nem károsodhatott volna azért, hogy ő a 9. sz. a., újabb iratok közt az 1. sz. a. nyilatkozatot Szeremleynek kiadta; ezen mentséget a bíróság nem fogadhatja el, mert Szeremley 10/4. sz. a. kiadott nyilatkozatában határozottan kiemeli, hogy a végrehajtást ez idő szerint felfüggeszti, tehát ez a nyilatkozat mindig damoklesi kardként függött az egyház feje fölött egész 1909 dec. 13-ig, amikor is Szeremley Sámuel a kötelező nyilatkozat értelmében a berekböszörményi ref. egyházközség ellen formálható jogigényről úgy a maga, mint örököseinek nevében teljesen és visszavonhatlanúl lemondó nyilatkozatot bíróságunk elnökségének elküldötte (újabb iratok 2. sz. a.). Ez a lemondó nyilatkozat akkor érkezett meg, mikor már a terhelt elleni ítélet egyházkerületünk bíróságát is megjárta, különben is ez a nyilatkozat mitsem változtat terheltnek egyházát megkárosítani szándékozó, rosszhiszemü tényén.

Terhére rovandó fel panaszlottnak azon körülmény is, hogy az egyházi jegyzőkönyvek hitelesítve nincsenek, mi miatt a jegyzőkönyvnek hitele nincs, a történtek után pedig egyáltalán nem is lehet.

A büntetés mérvének megállapításánál döntő súllyal birt azon körülmény, hogy már 1907. év ápr. 22-én panaszlott oly súlyos vádban (egyházi alapok hanyag és hütlen kezelése) mondatott ki vétkesnek, amiért ellene már akkor az 5-öd fokú büntetést kellett volna alkalmazni, de a bíróság, tekintettel büntetlen előéletére, jogérvényesen a 3-ad fokú fegyelmi büntetést alkalmazta; most pedig, mint visszaeső ellen, a bíróság enyhébb büntetést, mint amit kiszabott, nem alkalmazhatott a törvény és igazság keretén belül.

Végül pedig a hozott ítélet indoka még abban a körülményben is keresendő, mert terhelt, mint minden egyházi kötelességeiben,

úgy abban is hanyag, hogy az egyházmegyével szemben vállalt kötelezettségeit soha, még felhívásra sem teljesíti, tartozása van ma is úgy az országos, mint az egyházmegyei gyámintézettel szemben;

továbbá panaszlott terhére rovandó azon qualifikálhatatlan gyanusítás is, mit a 20. sz. a. fekvő vizsgálati jegyzőkönyvben az esperes ellen felhoz, hogy t. i. a nt. esperes úr tudtával és hozzájárulásával egy év előtt lelkészt vittek a községbe, hogy azzal cseréljen; ezen feltevés, valamint 3. sz. a. nyilatkozatában esperesünknek berekböszörményi lelkészsége idejében felvett egyik jegyzőkönyvre tett sértő megjegyzése oly minden alapot nélkülöző állítása Budai Jánosnak, mely fegyelmi vétségét csak súlyosbítja és a kiszabott büntetés mérvének indokait eggyel szaporítja.

A vizsgálati költségek felmerültek, tehát panaszlottat azok megtérítésében marasztalni kellett.

Elnök konstatálja, hogy az ítélet kihirdetésénél az érdekelt felek közül e jegyzőkönyv elején említettek mindnyájan jelen voltak.

Ezután elnök felhívta a jelenlevő feleket az iránt való nyilatkozástételre, hogy megnyugosznak-é az ítéletben, vagy felebbeznek?

Panaszosok és az ügyész abban megnyugosznak, míg terhelt felebbezését jelentette be s kérte, hogy az ítélet indokaival együtt részére írásban kiadassék.

Elnök az ítélet kézbesítését panaszlott részére elrendeli.

Kelt mint fent.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó Lajos,
jegyzőkönyvvezető.

ad. 47. szám.

Végzés.

Egyházmegyénk bíróságának ez ügyben eljárt időszaki tanácsa, ugyancsak egyházmegyénk bíróságának időszaki tanácsa által 1909 okt. 27-én 111. sz. a. hozott ítéletével kapcsolatos végzését, Budai János egyházi tisztviselő felfüggesztését hivatali állásától illetőleg indokainál fogva továbbra is fenntartja.

Kelt Nagyszalontán, 1910 márc. 30-án.

A nagyszalontai egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának elnöksége:

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó Lajos,
jegyzőkönyvvezető.

48. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán, az 1910. évi márczius hó 30-án a nagyszalontai egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának, mint fegyelmi bíróságnak, az E. T. V. t.-c. 34. §. A) 7. és 3. pontjai szerint minősülő fegyelmi vétség miatt hivatalból vád alá helyezett Nagy Endre sarkadkeresztúri lelkész elleni ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak a bíróság részéről: gróf Tisza István tárgyalást vezető elnök, Balog Ambrus társelnök, Széll Kálmán, dr. Balogh Elek, gróf Tisza Kálmán bírák. Ügyészség részéről: dr. Szarka Sándor e. m. ügyész. Felek részéről: Nagy Endre lelkész, s védője: dr. Podhraczky Rezső ügyvéd; jegyzőkönyvvezető: Szabó István.

Tárgyalás alatt van: dr. Szarka Sándor e. m. ügyész vádindítványa alapján az E. T. V. t.-c. A) 7. és 3. pontjai szerint minősülő fegyelmi vétség miatt vád alá helyezett Nagy Endre sarkadkeresztúri lelkész elleni fegyelmi bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására sem érdekeltségi esetet, sem illetékességi kifogást senki sem jelentett be, megállapítja, hogy az egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen, s így a bíróság szabályszerüen megalakult; felek is szabályszerüen megidéztettek.

Az ügy érdemleges tárgyalása elrendeltetvén, Szabó István előadó ismerteti az ügy állását a következőkben:

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatala megküldi tudomás és nyilvántartás végett egyházmegyénk esperesi hivatalához a nagyváradi kir. törvényszék és kir. ítélőtábla azon ítéleteit, melyek szerint e két polgári bíróság Nagy Endre sarkadkeresztúri lelkészt a Porteleky Sándor sarkadkeresztúri községi jegyző ellen elkövetett nyilvános rágalmazás vétségében bünösnek mondja ki; s a kir. törvényszék 100 kor. fő- és 20 kor. mellékpénzbüntetésre ítéli s az eljárási költségek megtérítésére kötelezi; a kir. ítélőtábla ezen ítélet érdemi részét helyben hagyja, úgy azonban, hogy a kiszabott pénzbüntetések végrehajtását a büntető novella 1. §-a alapján feltételesen felfüggeszti.

Az esperesi hivatal e két rendbeli ítéletet véleményezés végett átteszi dr. Szarka Sándor egyházmegyei ügyészhez, aki indítványozza, hogy Nagy Endre lelkész az V. t.-c. 34. §. A) pontjába ütköző fegyelmi vétség miatt vád alá helyeztessék, mert a büntető bíróság ítéletének alapját képező cselekmény — mely a lelkészi állás tekintélyével nem egyeztethető össze — alkalmas arra, hogy fegyelmi büntetéssel is sújtassék.

Ezen indítványt esperes panaszlottal közli azon felhívással, hogy arra záros határidő alatt nyilatkozzék.

Nagy Endre nyilatkozatában beismeri, hogy a büntető bíróság őtet becsületsértés vétségeért elítélte, de eljárása jóhiszeműségének

igazolására felhozza azon körülményt, hogy a kir. ítélőtábla a büntetés végrehajtását felfüggesztette. Bűnösségét nem ismeri be, mert őtet cselekménye elkövetésében sem aljas szándék, sem vagyoni haszon nem vezérelte. Porteleky Sándor neki ellensége, aki a múlt évben is a hamis vádak és rágalmak egész özönét szórta fejére, melyek alól azonban felmentést nyert; ellenben Porteleky oly súlyos fegyelmi vétségért lett elítélve, amelyre kiszabott büntetés alól csak királyi kegyelem útján menekült meg, — kéri panaszlott az ő büncselekménye iratainak a törvényszéktől való beszerzését, melyekből az ő inkriminált állításának valódisága kitűnik; kéri a bizonyítás elrendelését, mert az igazság kiderítése után papi palástja - mely nemcsak az övé, de egyházáé is — tisztaságának megóvása végett perújítással szándékozik élni. Tisztelettel kétségbe vonja azt is, hogy az ügyészi indítványban foglalt fegyelmi vétség vele szemben megállapítható volna, mert cselekménye elkövetésekor nem mint lelkész, hanem mint magánember, mint ellenőrzési jogát gyakorló képviselőtestületi tag járt el, s az ennek folytán beállott ítélet az ő hivatali állása méltóságát nem érinti.

Feltéve de tagadva, hogy ő büntetésre méltó volt, tekintettel a következő indokokra: panaszlott a sértést jogos felhevülése közben, maga Porteleky által provokáltatva követte el; a kiszabott büntetés jogi hatálya három év alatt amúgy is elenyészik; a kiszabott ítélet az elkövetett cselekmény megtorlására elegendő súlyos; az ítélettel megtorolt cselekmény nem tartozik papi hivatása körébe; s végül *egy* cselekményért kétszer nem szenvedhet: tisztelettel kéri a vádindítvány mellőzését s a fegyelmi eljárás teljes megszüntetését.

Ezen nyilatkozattal szemben egyházmegyei ügyész már megtett indítványát mindenekben fenntartja; mert panaszlott *védelmében* semmi olyat fel nem hozott, ami a fegyelmi eljárás mellőzését vonhatná maga után. A bizonyítás újbóli felvételének mellőzését kéri, mint amelyre semmi szükség nincs s legfeljebb az ügy elhúzását okozná; mert a tényállás — mely a beszerzett bizonyítékok alapos mérlegelése folytán állapíttatott meg — a polgári bíróság megküldött ítéleteiben bennfoglaltatik. A büntető novella 1. §-ának panaszlottal szemben történt alkalmazása nem jelenti az ő ártatlanságát, mert a kir. ítélőtábla — mint maga is kifejezi — ezt azon reményben alkalmazta, hogy az erkölcsi büntetés is célját éri és a vádlott jövőbeni helyes magatartására kedvező hatással lesz. A polgári bíróság e ténye azonban nem akadályozza bíróságunkat az egyházi törvények alkalmazásában.

Ezen előzmények után az egyházmegyei bíróság elnöksége indokolt végzésben elrendeli a fegyelmi eljárást a vizsgálat mellőzésével, s a tárgyalás napjául március 30-ikát tűzi ki.

Elnök felhívja jelenlevő feleket az ügyre vonatkozó állításaiknak és bizonyítékaiknak előterjesztésére.

Dr. Podhraczky védő kérésére felolvastatja a kir. törvényszék és kir. ítélőtábla hivatolt ítéleteit indokaikkal együtt.

Elnök felszólítására e. m. ügyész előterjeszti már említett vádindítványát.

Dr. Podhraczky védő pedig a fegyelmi eljárás megszüntetését s panaszlottnak a vád és következményei alól való felmentését kéri: mert panaszlott az egyh. törvények ellen nem vétett; ő nem mint pap, hanem mint ember állott szemben a községi jegyzővel, mint községi képviselőtestületi tag a közvagyont védte, amint védte már az egyház vagyonát is. Tulajdonképen az a jegyzőkönyv, melynek kapcsolatán az összetüzés történt, nem is jegyzőkönyv; mert a kérdéses gyülésen egy arra jogosított egyén sem elnökölt, a jegyzőkönyvhitelesítők pedig nem irták alá; ezt kifogásolta lelkész, hogy az szabálytalan; mire a jegyző kihívóan kérdi: „tehát hamis?“ „igen, hamis“ felelte a lelkész; ez tehát felháborodásában sértett; ha nem provokáltatik, nem sért; ilyen helyzetben a pap s az ember külön választható; a bírósági ítélet is lesújtóbb a jegyzőre, mint a lelkészre, mert erre nézve inkább felemelő az; de ha vétett, megszenvedett érte, nem szabad másodszor is megbüntetni egy ugyanazon tetteért; minden hivatalnoknak elítéltetését közlik felettes hatóságával, de ahol ez nem lát aljas szándékot, megszünteti az eljárást, mert a bírósági ítélet a megsértett jogrendet helyreállította; ez történt a jelen esetben is, tehát felmentést kér panaszlott részére; amennyiben pedig a bíróság bölcsessége mégis vétkesnek találná, a legenyhébb büntetés alkalmazását kéri.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyilt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott

ítéletét:

Egyházmegyénk bíróságának időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság, nyilvános rágalmazás vétsége miatt elítélt Nagy Endre sarkadkeresztúri lelkészt, az ellene hivatalból megindított fegyelmi eljárás folytán, az E. T. V. t.-c. 34. §. 7. és 3. pontjai szerint minősülő fegyelmi esetekben vétkesnek nyilvánítja, s ezért ugyanazon t.-c. 35. §. a) pontja értelmében rosszalásra ítéli.

Indokok.

Panaszlott lelkész maga is beismeri, hogy a nagyváradi kir. törvényszék és kir. ítélőtábla őtet a Porteleky Sándor sérelmére elkövetett rágalmazás vétségeért elítélte; ezen beismerés maga meg-

állapítja a V. t.-c. 34. §. 7. pontja szerint minősülő, állami törvényekbe ütköző vétség, mint fegyelmi eset fennforgásának tényét; ez a tény pedig szintén megállapítja az ugyanezen törvénycikk és szakasz 3. pontja szerint minősülő fegyelmi eset fenforgását, mert az állami törvényekbe ütköző vétség elkövetése az egyházias tekintélyt lealacsonyítja, a viselt egyházi hivatali állás méltóságát sérti. Bíróságunk nem fogadhatja el panaszlott javára mentségül a büntető novella 1. §-ának a kir. ítélőtábla által történt alkalmazását, mert ez a törvényszék által kiszabott büntetésnek *csak* végrehajtását függeszti fel, azt is csak feltételesen; de magának a vétségnek minősítésére vagy enyhítésére befolyással nincs. Épp így nem fogadható el mentségül Porteleky Sándornak panaszlottal szemben tanusított ellenséges magatartása, sem annak másnemü fegyelmi vétség miatt történt elmarasztalása. Mellőzni kellett panaszlottnak a bizonyítás újbóli felvételére irányúló kérését, mert a jelen ítéletnek alapjául szolgáló tényállás a polgári bíróságok megküldött ítéleteiben az igazsághoz híven kiderítve és világoson megállapítva van. Téves úton jár panaszlottnak azon védekezése, hogy a polgári bíróság által megtorolt cselekményt ő nem mint lelkész, hanem mint magán ember követte el, tehát az nem tartozik papi hivatása körébe s az elmarasztaló ítélet az ő hivatali állása méltóságát nem érinti; téves ez, mert a lelkész személyében lelkész és magán ember nem választható külön; a lelkésznek nemcsak hivatalos kötelessége teljesítésében, de a magán- és közélet minden nyilvánulásában magasztos hivatásához méltóan, a jópéldaadás nemesítő hatásával kell forgolódnia. Ugyanezen szempont dönti meg panaszlottnak azon kifogását is, hogy *egy* cselekményért kétszer nem szenvedhet; mert az egyházi hatóság és bíróság nem nézheti azt közönyösen, hogy épen a szóval és tettel tanításra és példaadásra hivatott lelkész maga sértse meg a minden honpolgárt kötelező állami törvényt; ezért vette fel a fegyelmi esetek közé az V. t.-c. 34. §. A) 7-ik pontját.

Tekintettel volt azonban bíróságunk azon körülményre, hogy panaszlott erős felindulásában s a közügy jogosnak vélt védelmében követte el tettét: ezért alkalmazta reá a legenyhébb fegyelmi büntetést.

Elnök felhívására jelenlevő felek kijelentik, hogy az ítéletben megnyugosznak s így az ítélet jogerős. Elnök elrendeli, hogy feleknek — amennyiben kérik — az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék.

Hívatkozással az V. t.-c. 103. §. 3-ik bekezdésére, ezen ítéletnek egy hiteles kiadványa, az 1898. XIV. t.-c. értelmében, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak megküldetik.

Kmf.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó István,
jegyzőkönyvvezető.

49. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán 1910. évi március hó 30-ik napján a nagyszalontai református egyházmegyei időszaki bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak ülésében.

Jelen voltak: gróf Tisza István egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető elnök; Balog Ambrus esperes, mint társelnök; Széll Kálmán, dr. Balogh Elek és Nagy Imre rendes bírák; Böszörményi Lajos pótbíró. Ügyészség részéről: dr. Szarka Sándor egyh. m. ügyész. Jegyzőkönyvvezető: Szabó Lajos. Felek részéről: a presbitérium képviseletében Ladányi János, K. Gyenge János, R. Deák János, Ny. Gyenge Mihály és Szabó Gyula; a panaszosok képviseletében: P. Szabó Antal, Juhász Károly és társai.

Tárgyalás alatt van P. Szabó Antal és társainak a mezőgyáni reform. presbyterválasztás ellen beadott panasza, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök a gyülést megnyitja s miután felhívására érdekeltségi és illetékességi kifogást senki sem jelentett be, megállapítja, hogy az egyházmegyei közigazgatási bíróság időszaki ülésének érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen s így a bíróság szabályszerüen megalakult.

Az ügy érdemleges tárgyalása elrendeltetvén, dr. Balogh Elek előadó ismerteti az ügy állását a következőkben:

A mezőgyáni presbitérium 1910. év január 9-én tartott gyülése 4. sz. a. hozott határozatával 5 rendes, 4 pót- és 1 tanító presbyter választását 1910 január 18-ra d. e. 9 órától d. u. 4 óráig a fiúiskola tantermébe tüzte ki. (5. sz. a. mell.)

Lelkész 6. sz. a. melléklet értelmében 1910 jan. 9-én és 16-án templomban szószékről hirdeti meg a választás idejét, helyét és mikéntjét. A hirdetmény szövege szerint a választás reggeli 9 órától d. u. 4 óráig tart és szavazólapok által történik.

7/a. melléklet szerint Ónodi Sándor lelkész választási elnök a választást pont 9 órakor megnyitja, kijelenti, hogy a választás szabályszerü közhirrététele megtörtént, majd felolvastatja a választást szabályozó I. t.-c. 28—37. §-ig terjedő szakaszokat, mely eljárás fél óra és 5 percig tartott. Felhívja a jelenlevőket, hogy miképen óhajtják a választást megejteni, közfelkiáltással-e, vagy titkos szavazás útján? Elnök felhívására 10 szavazó nem jelentkezett a titkos szavazás kérésére s mivel a jelen voltak a közfelkiáltás útján való választás mellett nyilatkoztak, elnök a jelen voltak egyhangú választása alapján rendes presbiterekül R. Deák Jánost, O. Gyenge Gergelyt, id. Virág Sándort, Tenkei Ferencet és Gy. Gyenge Jánost; pót presbyterekül: Forrás Ferencet, Kincses Imrét, Kakas Andrást és ifj. K. Gyenge Gergelyt; gondnokul Ny. Gyenge Mihályt; tanító presbiterül: Szabó Gyulát jelenti ki megválasztottaknak. Elnök a választást befejezettnek nyilvánította, a

választást vezető bizottság hozzáfogott a jegyzőkönyv megszerkesztéséhez, amikor előbb P. Szabó József, azután Szabó Antal vezetésével több egyháztag lépett a terembe és követelte a szavazás elrendelését. Erre elnöklő lelkész „az erőszaknak engedek“ kifejezéssel a titkos szavazás útján való választás elrendelését mondja ki.

Szabó Antal kijelenti, hogy ha elnök „az erőszaknak engedek“ kifejezését fentartja, akkor ők távoznak. Mire elnök 10 választó kérésére a titkos szavazás útján való választást elrendeli.

Ladányi János a közfelkiáltással választók nevében kijelentette, hogy a választást befejezettnek tekinti s híveivel együtt eltávozott.

A szavazás d. u. 4 óráig tartott, amikor is a szavazólapok és a szavazatok megszámláltatván, rendes presbyterekül: Szabó Antal, D. Szabó Mihály, D. Gyenge János, id. Sz. Gál Lajos és Juhász Károly; pótpresbyterekül: Sz. Balog Sándor, Bugyi Károly, Puskás Károly, ifj. Tenkei József; tanító presbyterül: Antal Imre; gondnokul: Ladányi János választattak meg.

A választást vezető küldöttség többsége a közfelkiáltással való választást ismervén el törvényesnek, a választásról felvett összes iratoknak esperesi hivatalhoz való beküldését határozta el.

Szabó Antal és 114 társa 1. sz. a. beadványában panasszal élnek e. m. közig. bírósághoz a presbyterválasztás ellen, a közfelkiáltással történt választás megsemmisítését és a titkos szavazás útján véghez vitt választás eredményének jóváhagyását kérik, mivel 1. lelkész 6. sz. a. mellékelt hirdetménye kizárólag szavazólapok útján való választásról szól reggel 9 órától d. u. 4 óráig; 2. mivel panaszlók a toronyóra szerint $^{3}/_{4}$9-kor mentek át a községházától a választási helyiségbe, tehát szerintök akkor, amikor a választás még nem volt megkezdhető, 3. mivel ők 126-an többen voltak, mint a közfelkiáltással 71-en választók.

Esperes 2. sz. a. mellékelt leíratában felhívja nyilatkozat tételre a presbyteriumot és a szavazatszedő küldöttséget.

A presbyterium 7/d. sz. a. mellékelt jegyzőkönyvében a közfelkiáltással történt választás eredményét ismeri el törvényesnek s 7/9. sz. a. ugyanilyen értelemben nyilatkozik is.

Választást vezető küldöttség a 7/a. sz. a. mellékelt jegyzőkönyvében foglaltakat mindenben fentartja.

8. sz. a. melléklet szerint ügyész a választás ügyében s lelkész ellen pedig fegyelmi vizsgálat elrendelését indítványozza.

9. sz. a. elnöki végzés a vizsgálatot csak a választás ügyében rendeli el s annak a helyszinen történő megejtésével gróf Tisza Kálmán és Szabó István tanácsbírákat bízza meg.

Olvastatott 12. sz. a. mellékelt vizsgálati jegyzőkönyv és elnök-lelkész nyilatkozata is.

Elnök felhívja jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat és bizonyítékaikat terjesszék elő.

Ladányi János a presbyterium kiküldötte eskü alatt kihallgatni kéri panaszosokat a választás megkezdésének idejére nézve.

A bíróság Ladányi kérését mellőzi.

Elnök felhívja a feleket nyilatkozásra.

Ladányi János a presbyterium nevében kéri a közfelkiáltással történt választás jóváhagyását s a második választás megsemmisítését.

A panaszosok nevében Juhász Károly kéri a közfelkiáltással történt választás megsemmisítését s a titkos szavazás eredményeként választottak jóváhagyását, megerősítését.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyilt ülésben kihirdeti a jegyzőkönyv elején említett felek jelenlétében a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét:

Egyházmegyénk bíróságának időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság a Mezőgyánban 1910 január 18-án titkos szavazás útján véghezvitt presbyterválasztást ismeri el érvényesnek s annak eredményét hagyja jóvá, erősíti meg.

Indokok:

Lelkész, — mint választást vezető elnök, — a templomban szószékről felolvasott s 6 sz. a. csatolt hirdetményében kizárólag szavazólapok útján való szavazásra hívta fel a híveket s a választás idejét reggel 9-től d. u. 4-ig tüzte ki, egyetlen szóval sem tesz említést a közfelkiáltással történhető választásról.

A vizsgálat során bebizonyult, hogy a toronyóra, — melynek járásához volt kötve a választás megkezdésének ideje, — rosszul járt, amennyiben 1/2 órával kevesebbet mutatott, mint amennyit ütött s így könnyen megtéveszthette a szavazókat.

A közfelkiáltással szavazók 71-en, a szavazólapokkal szavazók 126-an, tehát az utóbbiak jóval többen voltak s fel sem tételezhető az, hogy a többség jogával élni ne akart volna.

Lelkész és az egész választást vezető küldöttség minden kényszerítés és erőszak nélkül eszközölte a titkos szavazással való választást, mivel elnöklő lelkész ezen kifejezését, hogy: „az erőszaknak engedek", Szabó Antal panaszos azon kérelmére: „hogy ha elnök fentartja „erőszaknak engedek" kijelentését, akkor távozunk", — habár hallgatólagosan is, de a titkos szavazásnak 10 szavazó kérelmére történt elrendelésével mégis visszavonta. Azzal a

tényével pedig, hogy a szavazásnak tért engedett, a megelőzőleg eszközölt közfelkiáltás útjáni választást maga is semmisnek, érvénytelennek ismerte el.

A titkos szavazás zavar nélkül folyt le d. u. 4 óráig, szavazhatott minden arra jogosult, senki szavazatában korlátozva nem volt, attól el nem üttetett. A vizsgálat és tárgyalás ideje alatt senki nem állította vagy panaszolta, hogy szavazatát ne gyakorolhatta volna.

Mindezeknél fogva a közfelkiáltással történt választást meg nem történtnek kellett tekinteni, a titkos szavazás útján végbezvitt választást és annak eredményét pedig megerősíteni.

Elnök felhívta a jelenlevő feleket az iránt való nyilatkozattételre, hogy megnyugosznak-é az ítéletben, vagy felebbeznek? Panaszosok megnyugodnak az ítéletben. Ladányi János, mint a presbyterium kiküldötte, az V. t.-c. 80. §-a, valamint a presbyterium jegyzőkönyvében foglalt indokok alapján, felebbezést jelent be az ítélet ellen.

Elnök felhívja felebbezőt, hogy felebbezését a törvényes formák betartásával a felebbezésre szánt határidőn belül adja be.

Kelt, mint fent.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó Lajos,
jegyzőkönyvvezető.

50. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán, 1910. évi március hó 30. napján a nagyszalontai egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának, mint közigazgatási bíróságnak, Szabó J. Sándor és társai kisperegi lakosok által a Kisperegen 1910. évi január 18-án megejtett gondnok- és presbyterválasztás ellen beadott panaszos ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak a bíróság részéről: gróf Tisza István tárgyalást vezető elnök, Balog Ambrus társelnök, Széll Kálmán, dr. Balogh Elek, gróf Tisza Kálmán tanácsbírák. Felek részéről: a presbyterium képviseletében: Szondy Géza kisperegi lelkész; panaszlók részéről: Szabó J. Sándor, Fegyverneki Imre, Cs. Szabó Károly, Cs. Szabó Péter. Ügyészség részéről: dr. Szarka Sándor; jegyzőkönyvvezető: Szabó István.

Tárgyalás alatt van: Szabó J. Sándor és társai kisperegi lakosok által a Kisperegen 1910. évi január 18-án megejtett gondnok- és presbyterválasztás ellen beadott panasz, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására érdekeltségi és illetékességi kifogást senki sem jelentett be, megállapítja, hogy a

bíróság szabályszerüen megalakult s a feleket is szabályszerüen megidézte az elnökség.

Elnök az ügy érdemleges tárgyalását elrendelvén, Böszörményi Lajos előadó ismerteti az ügyet; ennek megtörténte és panaszos Szabó J. Sándor kívánságára kihallgatott három tanúnak az ügy érdemét nem érintő, jelentéktelen vallomása után elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyilt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét:

Egyházmegyénk közigazgatási bírósága az 1910 január 18-án lefolytatott kisperegi presbyter- és gondnokválasztást megerősíti, felebbezőket kérésükkel elutasítja.

Indokok:

A felebbezőknek a lelkész ellen emelt vádpanaszai nem is tartoznak ugyan a közigazgatási bíróság hatáskörébe, de ezen vádakat is megerőtleníti a presbyterium 1910 január 31-én hozott határozatával.

A presbyterium- és gondnokválasztását meghirdető szöveg — melynek hiteles voltát lelkész, gondnok, egyházi jegyző és 5 olyan presbyter igazolja, aki a hirdetés alkalmával jelen volt — világosan megmondja, hogy a presbyterium 5 tagjának és a gondnoknak megválasztása „egyházi törvény értelmében“ január 18-án délelőtt 9 órakor, a leányiskola helyiségében fog eszközöltetni.

A törvény a választás módját, vagy közfelkiáltással, vagy ha 10 jelenlevő választó szavazást kíván, a szavazók neveinek nyilvános feljegyzése mellett szavazó-lapokkal történő eljárásban állapítja meg.

A kisperegi lelkész meghirdette a presbyterium által utólagosan jóváhagyott választási időt január 18-án délelőtt 9 órára a leányiskola helyiségébe. Mivel a kitűzött időben és helyen 10 szavazó nem kívánta a szavazó-lapokkal történő szavazást, a választó közgyülés törvényesen járt el, midőn a presbyteriumot és gondnokot közfelkiáltás útján választotta meg.

A felebbezők semmi olyan tényt nem hoznak fel, ami ezen törvényes eljárást megerőtlenítené, vagy csak kétségessé is tenné.

Szabálytalanságot követett el ugyan a lelkész az által, hogy a jan. 11-re kitűzött választást a szószékről idejében meghirdetni elfelejtette, de ezt jóvá tette azzal, hogy január 9-én meghirdette január 18-ra a választást; a presbyterium a lelkésznek e cselekedetét utólagosan jóváhagyta; figyelembe kellett venni, hogy január 9-től 18-ig az I. t.-c. 33. §-a által megszabott 8 nap meg volt tartva.

Ezen okok alapján a választást megerősíteni, a panaszlókat elutasítani kellett.

Elnök felszólítására jelenlevő felek kinyilatkoztatják, hogy megnyugosznak az ítéletben, ennélfogva az ítélet jogerős.

Végre elnök elrendeli, hogy feleknek — amennyiben azt kívánják — az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék.

Kmf.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó István,
jegyzőkönyvvezető.

51. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán 1910. évi március hó 30-ik napján a nagyszalontai református egyházmegyei időszaki bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak ülésében.

Jelen voltak: gróf Tisza István e. m. gondnok, mint tárgyalást vezető elnök; Balog Ambrus esperes, mint társelnök; Széll Kálmán, gróf Tisza Kálmán és dr. Balogh Elek bírák. Ügyészség részéről: dr. Szarka Sándor e. m. ügyész. Jegyzőkönyvvezető: Szabó Lajos. Felek részéről: Sándor Károly és társai panaszosok; Bán József lelkész a presbyterium részéről.

Tárgyalás alatt van Sándor Károly és társainak, nagyzerindi lakosoknak a presbyterválasztás ellen beadott panasza, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására érdekeltségi és illetékességi kifogást senki sem jelentett be, megállapítja, hogy az egyházmegyei közigazgatási bíróság időszaki ülésének érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen s így a bíróság szabályszerüen megalakult.

Az ügy érdemleges tárgyalása elrendeltetvén, Tatár Balázs előadó ismerteti az ügy állását s miután a jelenlevő feleknek elnök felhívására semmi további előadni valójok nem volt, elnök a tárgyalást berekeszti, zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihírdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét:

A nagyszalontai református egyházmegye bíróságának időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság, helyt adva a Sándor Károly és társai által a nagyzerindi presbyterválasztás ellen beadott felebbezésnek, a választást megsemmisíti és utasítja a presbyteriumot, hogy az új választást az ide vonatkozó törvények pontos betartása mellett mielőbb eszközölje.

Indokok:

A nagyzerindi lelkész a presbyterium kilépő tagjainak újra választását két ízben hirdette meg. 1910 január 1-én, a hely és idő megnevezése nélkül 1910 január 16-án, tehát a választást megelőző napon nevezte meg a helyet és időt, ami az I. t.-c. 33. §-ának világos rendelkezésébe ütközik.

A szavazást az arra jogosítottak nem személyesen gyakorolták s a szavazás nem volt titkos. A január 17-én beadott szavazatokat a szavazatszedő bizottság csak január 19-én számlálta össze, ami az I. t.-c. 36. §-ban foglalt rendelkezésnek egyáltalán meg nem felel.

Mindezen okok alapján a választást meg kellett semmisíteni s utasítani a presbyteriumot, hogy az új választást a törvény szigorú megtartásával mielőbb eszközölje.

Elnök, miután megállapítja, hogy a jegyzőkönyv elején megemlített felek az ítélet kihirdetésénél teljes számban jelen vannak, felhívja őket nyilatkozattételre, hogy megnyugosznak-e az ítéletben, vagy felebbeznek? Felek kijelentik, hogy az ítéletben megnyugosznak. Az ítélet jogerős.

Kelt mint fent.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó Lajos,
jegyzőkönyvvezető.

52. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán, az 1910. évi március hó 30-án a nagyszalontai egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának, mint közigazgatási bíróságnak, Aranyi Ferenc mezősasi egyháztag presbyterré történt megválasztása ellen Kovács Sándor mezősasi presbyter által beadott felebbezési ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen vannak a bíróság részéről: gróf Tisza István tárgyalást vezető elnök, Balog Ambrus társelnök, Széll Kálmán, Böszörményi Lajos, gróf Tisza Kálmán bírák. Felek részéről senki sem jelent meg. Ügyészség részéről: dr. Szarka Sándor e. m. ügyész; jegyző: Szabó István.

Tárgyalás alatt van: Aranyi Ferenc mezősasi egyháztag presbyterré történt választása ellen Kovács Sándor mezősasi presbyter által beadott felebbezés, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására érdekeltségi esetet és illetékességi kifogást senki sem jelentett be, megállapítja, hogy a bíróság szabályszerüen megalakult, felek megidéztettek, de nem jelentek meg; elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Nagy Imre előadó ismerteti az ügy állását; minek megtörténte után elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után kihirdeti a bíróság következő egyhangúlag hozott

ítéletét:

Egyházmegyénk közigazgatási bírósága Aranyi Ferenc presbyterré választását megsemmisíti, a mezősasi egyházat e presbyteri állás újabb betöltésére utasítja.

Indokok:

Az E. T. I. t.-c. 30. §-a szerint presbyterségre az választható, aki „egyházias életet él". A mezősasi presbyteriumnak e tárgyban nyilvánított nézete nem lehet irányadó azon kérdés eldöntésénél, hogy Aranyi Ferenc presbyterré választott egyháztag egyházias életü-e akkor, amidőn polgári egybekelése után mellőzte az egyházi esketést, sőt e vallásos mulasztását mindezideig nem pótolta. Az egyházias élet ismérvei közé tartozik az egyházi szertartások megbecsülése, tiszteletben tartása is, s aki ezt megveti vagy feleslegesnek tartja — kivált a mai nehéz időkben — az nem tekinthető egyházias életet élőnek. Az egyházias élet egyik ismertető jele a templomi isteni tiszteletek buzgó látogatása is; már pedig Aranyi Ferenc a presbyterium megállapítása szerint nemcsak az egyházi esketést mellőzte, de a templomba is ritkán jár, s így nem egyházias életü.

Az I. t.-c. 121. §-a c), d), e) pontjai szerint a presbyterek kötelessége az egyháztagokat egyház iránti kötelességeik teljesítésére buzdítani, a lelkészt egyházvédő és építő munkájában minden irányban támogatni, úgy magán, mint családi életökben az egyház iránti törhetetlen ragaszkodásukkal, tiszta magukviseletével, istenházának buzgó gyakorlásával, a sákramentomokkal való éléssel az egyháztagok előtt példaként világolni. Miután e presbyteri kötelességek teljesítése Aranyi Ferenctől nem várható, presbyterré választását megsemmisíteni s helyének új választás útján betöltését ítéletileg elrendelni kellett.

Felek jelen nem voltak; dr. Szarka Sándor e. m. ügyész megnyugszik; az ítélet jogerős.

Elnök elrendeli, hogy a jelen nem volt feleknek az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék.

K. m. f.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó István,
jegyzőkönyvvezető.

53. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán 1910. évi március hó 30-ik napján a nagyszalontai reform. egyházmegye időszaki bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak ülésében.

Jelen voltak: gróf Tisza István e. m. gondnok, mint tárgyalást vezető elnök; Balog Ambrus esperes, mint társelnök; Széll Kálmán, gróf Tisza Kálmán és dr. Balogh Elek rendes-; Nagy Imre, Böszörményi Lajos pótbírák. Ügyészség részéről: dr. Szarka Sándor e. m. ügyész. Jegyzőkönyvvezető: Szabó Lajos. Felek részéről: Tóth János lelkész.

Tárgyalás alatt van Tóth János sonkolyosi ref. lelkésznek és Dobrossy Lajos sonkolyosi állami tanító, ref. énekvezérnek, énektanítónak és egyházi jegyzőnek a sonkolyosi ref. presbyterium ellen a lelkészi és tanítói erdő, legelőilletőség megvonása miatt emelt panasza, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására érdekeltségi és illetékességi kifogást senki sem jelentett be, megállapítja, hogy az egyházmegyei közigazgatási bíróság időszaki ülésének érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen s így a bíróság szabályszerüen megalakúlt.

Az ügy érdemleges tárgyalása elrendeltetvén, Szabó Lajos előadó ismerteti az ügy állását s miután a jelenlevő félnek semmi további előadni valója nem volt, elnök a tárgyalást berekeszti, zárt tanácskozás után nyilt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét:

Egyházmegyénk közigazgatási bírósága a belényes-sonkolyosi lelkész azon kérelmének, — hogy a belényes-sonkolyosi 271. sz. betétben A II. 3, 4, 5. sorszám alatt meghatározott fizetési tárgyak a lelkészi, — s a belényes-sonkolyosi énekvezér, egyházi jegyző és énektanító azon kérelmének, hogy a belényes-sonkolyosi 271. sz. betétben A III. 1, 2, 3. sorszám alatt meghatározott fizetési tárgyak a tanítói díjlevélbe felvétessenek, helyt ad s ezeknek a lelkészi, illetőleg a tanítói díjlevélbe való felvételére a belényes-sonkolyosi presbytériumot útasítja.

A belényes-sonkolyosi presbytériumot pedig azon kérésével, — hogy egyházmegyénk közigazgatási bírósága a lelkészt és tanítót az erdőrészletek üzemszerü használatától tiltsa el, — elútasítja.

Indokolás:

A beterjesztett iratokból, nevezetesen:

I. 5. szám alatt mellékelt telekkönyvi másolatból;

II. 6. és 7. sz. a. mellékelt Benedek László és Sípos Imre egyházmegyei kiküldöttek által felvett jegyzőkönyvekből;

III. 8. sz. a. mellékelt 2 drb. nyugtából;

IV. 12. sz. a. mellékelt kir. erdőfelügyelőségi átíratból;

V. 13. sz. a. mellékelt Bihar vármegye közig. erdészeti bizottságának 1893 április 6. Nagyváradon tartott ülésének határozatából minden kétséget kizárólag kitűnik, hogy a belényes-sonkolyosi 271. sz. betétben A. II. 3, 4, 5. sz. alatt foglalt tárgyak a belényessonkolyosi református lelkész javadalmát, —

ugyancsak a belényes-sonkolyosi 271. sz. betétben A. III. 1, 2, 3. sorszám alatt meghatározott tárgyak a belényessonkolyosi ref. tanító javadalmát képezik. Az úrbéri tagosítás alkalmával a reform. lelkész és tanító erdőilletősége az úrbéresek erdejétől külön hasíttatott ki s azt azok személyes használatára adományozta a gör. kel. püspökség. Ezekhez tehát senki más jogot nem formálhat, csak a mindenkori reform. lelkész és tanító.

A presbyterium és egyházközség tagjai puszta állításon kivül semmiféle okmánnyal nem tudják igazolni az egyházközségnek a kérdéses erdőhöz való használati jogát. Az egyház tagjainak amaz állítása, hogy az egyház eddig ezen erdőrészletek fáit használta az egyházi épületek javítására és szívességből adott a lelkésznek és tanítónak ajándékképen, — a nevezett erdőrészletekhez való használati jogát az egyháznak semmiképen nem igazolja, mert ez a gyakorlat az egyház részéről eddig jogtalan volt s tisztán az egyházi belhivatalnokok elnézésén alapult. A presbytérium mulasztást követett el akkor, amikor az adományozás idejében az erdőrészleteket az úrbéri törvények rendelkezésével ellentétben nem adta át az egyházi belhivatalnokok kizárólagos használatára s nem intézkedett ezen fizetési tárgyaknak a lelkészi és tanítói díjlevélbe való felvétele érdekében, hanem egyházi célokra használta fel az erdőt.

Mindezeknél fogva lelkész és tanító kérésének helyet kellett adni s intézkedni kellett bíróságunknak, hogy nevezett fizetési tárgyakat lelkész és tanító díjlevelébe a presbytérium vegye fel s azok használatára bocsássa át. A presbytériumot és egyházközség tagjait alap és indok nélküli kérelmével el kellett útasítani.

Jelenvolt Tóth János megnyugszik az ítéletben. Jelen nem volt presbytériumnak az ítélet hiteles kiadmánya kézbesítendő azzal, hogy felebbezését a törvényben meghatározott idő alatt beadhatja.

Kelt mint fent.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Tisza István,
világi elnök.

Szabó Lajos,
jegyzőkönyvvezető.

A rendes jegyzőkönyvi számokat hitelesítette a 45. szám alatt kiküldött jegyzőkönyvhitelesítő bizottság;

a rendes bírósági ülés s az időszaki tanács jegyzőkönyvének számait hitelesítette az egyházmegyei bíróság elnöksége.

Ezen 1—53. számból jegyezte:

Szabó István lelkészi főjegyző az 1—8., 13., 15., 18., 20., 44—46., 48., 50., 52. számot.

Fogarassy Bálint lelkészi aljegyző a 19., 21—26., 43. számot.

Tatár Balázs világi főjegyző a 27—32., 42. számot.

Szabó Lajos világi aljegyző a 9—12., 33—41., 47., 49., 51., 53. számot.

Hadházy Kálmán gyámint. jogtudó a 14. számot.

Ónody Sándor számvevőszéki előadó a 16. számot.

Kassay Béla tanügyi biz. előadó a 17. számot.

Mindezen számoknak, a 46., 47., 49—52. számok kivételével, az illetők előadói is voltak.

TÁRGYMUTATÓ.

Imádság és a gyülés megnyitása után:

1. A gyülés képviselőinek igazolása. Sz. I.
2. Jelentés a meg nem jelent tagokról. Sz. I.
3. A tanácskozás sorrendjének megállapítása. Sz. I.
4. Az elnöki megnyitó beszédre vonatkozó határozat. Sz. I.
5. Tanítók eskütétele. Sz. I.
6. Esperes jelentése a valláserkölcsi és anyagi állapotról. Sz. I.
7. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről. Sz. I.
8. Esperes jelentése a skontro ügyekről. Sz. I.
9. Esperes számadása a továbbított pénzekről. Sz. L.
10. Számadás a közigazgatási pénztárról. Sz. L.
11. Számadás a közigazgatási államsegélyről. Sz. L.
12. Egyházmegyei költségelőirányzat s az e. m. közigazgatási költség kirovása az 1910. évre. Sz. L.
13. E. m. lelk. gyámintézeti pénztárról számadás. Sz. I.
14. E. m. lelk. gyámintézeti választmány előterjesztése. H. K.
15. Az 1909. évi közalapi jár. számadás és 1910. évi kirovás. Sz. I.
16. Számvevőszék jelentése. Ö. S.
17. Tanügyi bizottság jelentése. K. B.
18. Egyházkerületi képviselők megválasztása. Sz. I.
19. Missiói bizottság jelentése. F. B.
20. Nagyváradi tanitónőképző és internátus számadása. Sz. I.
21. Népisk. tőkesegély kérvény. Belényesújlak és Vadász. F. B.
22. Borossebes közalapi, Magyarcsékei előkönyörgő ref. segélyegyleti segélyt kér. F. B.
23. Beregi egyházmegye átirata a behajthatatlan egyházi adóról. F. B.
24. Erdőhegyi pótadó jóváhagyása. F. B.
25. Magyarhomorogi lelkészválasztás jóváhagyása. F. B.
26. Belényesi fiúiskola államosítása. F. B.
27. Medgyesegyháza szórványnak Kunágotához csatolása. T. B.
28. Illyei iskola-alap s a ref. vallástanítás ügye. T. B.
29. Péter András alapító-levele. Komádi. T. B.
30. Sarkadi kisajátitás. T. B.
31. Sándor Károly kérvénye. Nagyzerind. T. B.
32. Belényesi temető-per. T. B.
33. Nagyszalontai két új tanítói díjlevél. Sz. L.
34. Ágyai IV. tanítói díjlevél. Sz. L.
35. Árpádi leánytanítói díjlevél. Sz. L.
36. Erdőhegyi tanítói díjlevél. Sz. L.
37. Magyarcsékei lelkészi díjlevél. Sz. L.
38. Varga József sarkadi tanító lakásbér ügye. Sz. L.
39. Egyházmegyei tanítótestület alapszabály módosítása. Sz. L.
40. Szőke János alap. Sz. L.

41. Énekvezéregyesület segély-kérvénye. Sz. L.
42. Szintyei adás-vételi szerződés. T. B.
43. Borossebesi tanító gabona fizetésének megváltása. F. B.
44. Egyházközségi bíróság. Mezőgyán. Sz. I.
45. Jegyzőkönyvhitelesítő bizottság küldése. Sz. I.

Bírósági ülés.

46. Okányi presbyteriumválasztása. Sz. I.

Függelék. Időszaki bírósági ügyek.

47. Budai János berekböszörményi lelkész fegyelmi ügye. Sz. L.
48. Nagy Endre sarkadkeresztúri lelkész fegyelmi ügye. Sz. I.
49. Mezőgyáni gondnok- és presbyterválasztás elleni felebbezés. Sz. L.
50. Kisperegi gondnok- és presbyterválasztás elleni felebbezés. Sz. I.
51. Nagyzerindi gondnok- és presbyterválasztás elleni felebbezés. Sz. L.
52. Mezősasi Aranyi F. presbytersége elleni felebbezés. Sz. I.
53. Sonkolyosi lelkész és tanító erdő- és legelőilletőségi ügye. Sz. L.

Melléklet a 13. jegyzőkönyvi számhoz.

Számadás

az 1909. évben befolyt és a nyugdíjintézet pénztárába ugyanazon évben beszolgáltatott járulékokról és adományokról.

Sorszám	Törzskönyvi lapszám	I. Az egyházközség (törzskönyvszerinti sorrendben) és a nyugdíj-, illetve gyámintézeti tag neve	II. Hátralék vagy túlfizetés az előző 1908. év végén: Belépési járulék	Évi tagdíj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	III. Előírás a folyó 1909. évre: Belépési járulék	Évi tagdíj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	IV. Pótelőírás vagy törlés: Belépési járulék	Évi tagdíj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	V. Összes tartozás (a II., III., és IV. hasábok összege): Belépési járulék	Évi tagdíj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	Összesen	VI. Befizetés a folyt 1909. évben: Belépési járulék	Évi tagdíj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	Összesen	Pereselpénz	VII. Hátralék vagy túlfizetés az 1909. év végén: Belépési járulék	Évi tagdíj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat
			K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f
1	1	Ant									40 09								40 09					40 09					40 09												
		Bagdi János						188 10	70 16										188 10	70 16								66 12	86											
2	2	Arad							66 12											66 12				258 26					258 26												
		Csécsi Imre						279 82	115 71										279 82	115 71				395 53					395 53												
3	3	Arad							46 20											46 20				46 20					46 20												
		Szikszai Antal						247 63	80 85	39 62									247 63	80 85	39 62			370 —			1 90		370 —												
4	4	Ágya							36 96											36 96				36 96					36 96												
		Fogarassy Bálint						142 81	64 68										142 81	64 68				207 49					207 49												
5	5	Árpad							39 16											39 16				39 16					39 16	1 40											
		Boros Gábor						169 34	68 54										169 34	68 54				237 88					237 88												
6	6	Bajj							42 20											42 20				42 20					42 20												
		Bódogh János						190 27	73 86										190 27	73 86				264 13					264 13												
7	7	Belényes							36 51											36 51				36 51					36 51												
		Bottyán Pál	72 13					141 06	63 89										213 19	63 89				278 15	141 06	63 89		1 07	206 02		72 13									
8	8	Belényesújlak				37 51			37 51											75 02				75 02					75 02												
		Sipos János						189 82	65 65										189 82	65 65				255 47	189 82	65 65			255 47												
9	9	Belzerind							34 39											34 39				34 39				08	34 47												
		Gyengo János	59 93	60 18				91 57	60 18										151 50	120 36				273 92	91 57	60 18		1 06	152 81		59 93	60 18								
10	10	Berekböszörmény				50 76			50 76											101 52				101 52				98	101 52												
		Budai János	24 37					182 13	88 83										206 50	88 83				296 31	206 50	88 83			296 31												
11	11	Borossebes							33 19											33 19				33 19					33 19												
		Szabó József						140 45	58 08										140 45	58 08				198 53	140 45	58 08			198 53	2 —											
12	12	Csermő				40 12			40 12											80 24				80 24					80 24											80 24	
		Bodnár Lajos		71 77					50 15											121 92				121 92					71 57	1 —		50 35								
13	13	Erdőgyarak							32 75											32 75				32 75					32 75												
		Bugyi János						99 43	57 31										99 43	57 31				156 74	99 43	57 31			156 74												
14	14	Erdőhegy				40 —			40 —											80 —				80 —					80 —												
		Bokor Sándor	81 52	120 —				118 32	70 —									10 09	199 84	190 —				399 93	199 84	190 —		10 09	399 93												
15	15	Feketegyarmat							40 24											40 24				40 24					40 24												
		Szűcs József						188 81	70 42										188 81	70 42				259 23	188 81	70 42			259 23												
16	16	Feketetót							31 75											31 75				31 75					31 75												
		Bagdány János						222 38	55 56										222 38	55 56				277 94	222 38	55 56			277 94	1 —											
17	17	Fenes				38 52			38 52									42		77 04			42	77 46					77 04	42											
		Könyves János		24 08				127 13	67 42	20 35									127 13	91 50	20 35			238 98	127 13	91 50	20 35		238 98												
18	18	Geszt							41 48											41 48				41 48					41 48												
		Szabó István						167 91	72 59										167 91	72 59				240 50	167 91	72 59			240 50	1 —											
19	19	Gyanta							39 56											39 56				39 56					39 64											39 56	
		Vajda Mihály	98 66	168 11				138 30	69 23										236 96	237 34				474 30	39 64						197 32	237 34								
20	20	Gyorok							33 46											33 46				33 46					33 46	1 80											
		Hunyady László						147 74	58 55										147 74	58 55				206 29	147 74	58 55			206 29												
21	21	Harsány							38 56											38 56				38 56					38 56	2 80											
		Perecz István						117 95	67 48										117 95	67 48				185 43	117 95	67 48			185 43												
22	22	Kispereg							76 55											76 55				76 55					76 55	2 —											
		Szondy Géza						518 56	133 97										518 56	133 97				652 53	518 56	133 97			652 53												
23	23	Komádi							66 36											66 36				66 36					66 36												
		Csák József						274 73	116 13										274 73	116 13				390 86	274 73	116 13			390 86												
24	24	Körösszegapáti				35 50			35 50									30		71 —			30	71 20					63 50	30										7 50	
		Pató Károly		44 38					44 38											88 76				88 76					88 76												
25	25	Kötegyán							49 96											49 96				49 96					49 96												
		Kolumbán Áron						239 01	87 43										239 01	87 43				326 44	239 01	87 43			326 44												
26	26	Magyarhomorog				38 50			38 50											77 —				77 —															77	
		Nyeste István		48 14					48 12											96 26				96 26		96 26			96 26												
27	27	Mezőgyán							47 68											47 68				47 68					47 68	4 —											
		Ónodi Sándor						214 94	83 44										214 94	83 44				298 38	214 94	83 44			298 38												
28	29	Mezősas							40 40											40 40				40 40					40 40												
		Besenyei Imre						214 60	70 70										214 60	70 70				285 30	214 60	70 70			285 30												
29	30	Nagyszalonta							71 80											71 80				71 80					71 80	5 25											
		Szél Kálmán						946 34											946 34					946 34	946 34				946 34												
30	31	Nagyszalonta							71 80											71 80				71 80					71 80												
		Böszörményi Lajos						389 73	125 65										389 73	125 65				515 38	389 73	125 65			515 38												
31	28	Nagyzerind							45 72											45 72				45 72					45 72												
		Bán József						256 58	80 01										256 58	80 01				336 59	256 58	80 01			336 59												
32	32	Okány							52 56											52 56				52 56					52 56												
		Dr. Márk Ferenc						246 61	91 98										246 61	91 98				338 59	246 61	91 98			338 59												
33	33	Pankota							36 59											36 59				36 59					36 59												
		Kócsa Károly						208 69	64 03										208 69	64 03				272 72	208 69	64 03			272 72												
34	35	Remete							36 05											36 05				36 05					36 05	1 10											
		Szathmáry István						122 70	63 08										122 70	63 08				185 78	122 70	63 08			185 78												
35	36	Sarkad							80 —											80 —				80 —					80 —	5 —											
		Balog Ambrus						412 16	140 —										412 16	140 —				552 16	412 16	140 —			552 16												
36	37	Sarkad							20 —											20 —				20 —					20 —												
		Farkas Géza						90 12	35 —	14 42									90 12	35 —	14 42			139 54	90 12	35 —	36 80		161 92									22 38	(túlfizetés)		
37	38	Sarkadkercsztúr							36 40											36 40				36 40					36 40												
		Nagy Endre						170 77	63 70										170 77	63 70				234 47	170 77	63 70			234 47												
38	39	Sonkolyos				33 83			37 98									34		72 15			34	72 15					71 81	34											
		Tóth János						125 33	64 46	20 05									125 33	64 46	20 05			209 84	125 33	64 46	9 61		199 40					10 44						
39	40	Szakáll							34 18											34 18				34 18					34 18												
		Némethy János	183 01	59 82				214 46	59 82									2 22	397 47	119 64			2 77	519 33	397 47	119 64		2 22	519 33												
40	41	Szemlak							35 88											35 88			2 20	35 88					35 88	85											
		Balogh Gyula	118 —	62 78				151 01	62 78									1 60	269 01	125 56			2 20	396 77	249 01	125 56		2 20	376 77	20											
41	42	Szentleányfalva							42 69											42 69				42 69					42 69	7 —											
		Nagy Dániel						168 87	74 70										168 87	74 70				243 57	168 87	74 70			243 57												
42	43	Tamásda							37 29											37 29				37 29					37 29												
		Ughvári Gyula						178 39	65 26										178 39	65 26				243 65	84 13	65 26			149 39		94 26									
43	44	Tárkány							39 24											39 24				39 24					39 24	2 —											
		Győri József	197 06					399 22	68 67										590 28	68 67				664 95	596 28	68 67			664 95												
44	45	Tenke							45 44											45 44				45 44					45 44	3 —											
		Kassay Béla	56 80					163 04	79 52										219 84	79 52				299 36	134 24	79 52			213 76		85 60									
45	46	Ugra							44 36											44 36				44 36					44 36	60											
		Nagy Imre						220 38	77 63										220 38	77 63				298 01	220 38	77 63			298 01												
46	47	Zsadány				39 76			39 76									94		79 52			94	80 46					79 52	94											
		Nagy Benjámin							49 70											49 70				49 70		49 70			49 70												
47	48	Vádász							37 08									42		37 08			12	37 20					37 08	12											
		Vass Jenő						136 67	64 89									55	136 67	64 89			55	257 11	136 67	64 89			202 11												
48	49	Radnalippa							18 01											18 —			55	18 —					18 —	1 56											
		Lengyel Imre		58 20				181 78	31 53										181 78	89 73				271 51	181 78	89 73			271 51												
		Összesen	891 48	717 46	— —	354 50	— —	9535 66	3395 72	94 44	2057 31	— —	— —	— —	— —	— —	22 27	10427 14	4113 18	94 44	2411 80	22 27	17068 83	9897 90	3765 31	1063 8	220 750	22 27	15999 36	52 10	529 34	347 87	10 44	204 30	— —
						— 01	(túlfizetés)																											22 38	(túlfizetés)		

Összegezés: Belépési járulék, évi tagdíj, kamat, fentartási járulék, késedelmi kamat címen befizetett összesen 15.999 kor. 36 fillér.
Perselypénz 52 kor. 10 fillér.

Összesen 16,051 kor. 46 fillér. Fizetetlen 1091 kor. 85 fillér. Túlfizetés 22 kor. 38 fillér.

E tizenhatezerötvenegy korona 46 fillérből:

a) az egyes tagok fizettek . . . . . 6191 K 09 fillért
b) egyházkerületi segély . . . . . 1689 „ 18 „
c) lelkészgyámintézeti pénztár . . . . . 8171 „ 19 „

Összesen 16,051 K 46 fillér, mely összeg a következő nyugtákon küldetett be a M. Földhitelintézetnek:

1909 március	9-én 7,153. sz. nyugta szerint	846·49 K
1909 július	15-én 21,600. „ „ „	179·95 „
1909 augusz.	17-én 24,093. „ „ „	907·96 „
1909 szept.	21-én 26,449. „ „ „	1084·49 „
1909 novemb.	2-án 31,159. „ „ „	11354·45 „
1909 „	9-én 32,382. „ „ „	305·31 „
1909 decemb.	3-án 34,781. „ „ „	934·81 „
1909 „	20-án 36,785. „ „ „	285·— „
1909 „	28-án 37,090. „ „ „	153·— „
	Összesen	16,051·46 K

Kelt Ugra, 1910 január 15.

Nagy Imre,
e. m. lelkészgyámintézeti pénztárnok.

Ezen számadást készítette és azért a felelősséget elvállalja

Ugra, 1910 január hó 15. napján.

Nagy Imre,
egyházmegyei nyugdíjintézeti pénzkezelő.

Jelen 3 példányban kiállított számadást megvizsgálta s azt a törzskönyv adataival és egyéb okmányokkal egyezőnek s azt rendben levőnek találta.

Nagyszalonta, 1910 február hó 3. napján.

A nagyszalontai református egyházmegye nyugdíjbizottsága:

Baloq Ambrus,
esperes, elnök.

Széll Kálmán, *Hadházy Kálmán,* *Böszörményi Lajos,*
tagok.

2727—1910. szám.

Jóváhagyta az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézeti végrehajtó-bizottság.

Budapest, 1910. évi április hó 4. napján.

Dr. Baksa Lajos,
előadó.